

كتباب الصلاة

എന്തിന്ന് -- എങ്ങി<mark>നെ</mark> വിവിധ നമസ്കാരങ്ങൾ

<u>ജ</u> കോയക്കൂട്ടി ഫാറൂഖി

The Cooperative Office For Call & Guidance to Communities at Naseem Area Riyadh - Al-Manar Area / Front of O.P.D. of Al-Yamamah Hospital Under the Supervision of Ministry of Islamic Affairs and Endowment and Call and Guidance - Riyadh - Naseem

Tel. & Fax 01-2328226 - P.O. Box 51584 Riyadh 11553

നമസ്കാരം

എന്തിന്ന് — എങ്ങിനെ വിവിധ നമസ്കാരങ്ങൾ

> <u>BY</u> കോയക്കുട്ടി ഫാറൂഖി

അദ്ധ്യായം ഒന്ന് നാം എന്തിന് നമസ്കരിക്കണം

> അദ്ധ്യായം ഷേട് തയ്യാറെടുപ്പ്

അദ്യായം മൂന്ന് എങ്ങിനെ നമസ്കരിക്കണം

അധ്യായം നാല് വിവിധ നമസ്കാരങ്ങൾ

<u>പ്രസിദ്ധീകരണം</u> കോപറററീവ്' ഓഫിസ്' ഫോർ കാൾ ആൻറ്' ഗൈഡൻസ്' ബദീഅ . കമ്പ്യൂണിററിസ്' സെക്ഷൻ . ഓറുൽ ഇഫ്'താ P.B.NO: 24932. TEL 433 0888 / 433 0470 P.X. 430 1122 . RIYADH 11456.

താളുകളിൽ

I പസ[ം]താവന

CU185.

അദ്ധ്യായം I നാം എന്തിന് നമസ്കരിക്കണം

- 1. ഇസ്ലാമിലെ വിധി
- 2. എന്തിനു നമസ"കരിക്കണം
- 3. നേട്ടങ്ങരം കൈവരിക്കാൻ
- 4. ഭക്തൻെറ നമസ്കാരം
- 5. കേ്തിയുണ്ടാകാൻ
- 6. സംഘടിത നമസ്കാരം
- ഉപേക്ഷിക്കുന്നവർക്ക് താക്കീത്
- 8. നേട്ടങ്ങരം
- 9. മര്യാദക∞

അദ്ധ്യായം II തയ്യാറെടുപ്പ്

- 1. നജസും ശുദ്ധീകരണവും
- 2. ഋതുരക്തം
- പ്രസവരക്തം
   രക്ത[സാവം
- വലിയ അശുദ"ധി-കുളി
- വലിയ അശുദ്ധി-വുളു
- വുളു മുറിയുന്ന കാര്യങ്ങയം
- 8. തയമ്മും
- 9. ഖുഫ"ഫ തടവൽ

- നഗൗനത മറക്കൽ
   നമസൗകാര സമയങ്ങറം
- 12. ഖിബഘകം നേരെ 13. ബാങ്കും ഇഖാമത്തും.

അദ്ധ്യായം III എങ്ങിനെ നമസ്കരിക്കണം

- നമസൗകാര[കമം
   റുകൃഅൗ
   ഇഅൗതിദാൽ
- 4. സുജൂദുകളും ഇരുതതവും
- 5. തശഹ്ഹുദ്
- സലാം
   ദുർബലപ്പെടുത്തുന്നു.
- മറവിക്കുപകരം സുജൂദം
- ഓയ്യതയ്യായി ഗ്രാജ്യം
- 10. ഖുനൂത്ത
- 11. കൂട്ടു[പാർത്ഥന 12. അദാളം ഖസാളം
- അദ്ധ്യായം IV വിവിധ നമസ"കാരങ്ങൾ
- 1. ജംഉം ഖസൗറും
- 2. ജുമുഅ നമസംകാരം
- 3. ഈഭു നമസൗകാരങ്ങരം 4. ഗ്രഹണ നമസൗകാരങ്ങരം
- 5. ഇസ്തിസ്ഖാഅം 6. സുന്നത്തു നമസ്കാരങ്ങഠം
- സുന്നത്തു നമസൗകാരങ്ങാം
   ബിയാമുല്ലൈൽ_വിതൗർ
   ജസൗതിഖാറ

- മയ്യിത്ത് നമസ്കുരം
- 10. അദൃശ്യ മയ്യിത്തിന്ന് നമസ്കാരം
- 11. ഖബറിന്മേൽ നമസ്കാരം
- 12. അനുബന്ധം പ്രാർത്വാനകൾ

<u>ഗ്രസ്മകത്തോവ്</u> കോയക്കുട്ടി ഫാറുഖി

പ്രസാധകർ

3 കോപറററിവ് ദാഫിസ് ഫോർ കാൾ ആൻറ് ഗൈഡൻസ് ബദിഅ, കമ്മ്യൂണിററിസ് സെക്ഷൻ, ദാറ്റൽ ഇഫ്താ. പോസ്ററ്: 24932. റിയാദ് 11456. സ. അറേബ്യ. TELE. 433 888, 433 0470. FAX: 430 1122.

പ്രസ്താവന

'നിങ്ങാം നമസ്കാരം നിലനിർത്തുക നിശ്ചയം. നമ സ്കാരം നിച്ചുത്തിയിൽനിന്നും നീര്ഷിയ്ക്കളിൽനിനും അ യുന്നു.' (വി. പു. 29:45). ഒരുക്കുറുതുവ്യുപംശത്തെ അറിയി ച്ചതാണിക്കാര്യം. സത്യവിശ്ചാസമുടക്കാരണ്ട ഒരാളുടെ ആദ്യകർ മമാണ് നമസ്കാരം. നമസ്കരിക്കാത്തവനെ മുസ്ലിമെന്നു പരായവായുട്ടു.

്നു പ്രവാചകൻമാർക്ക് ശേഷം ഒറു പിർതലമുറ വന്നു. തവത്തു. തീർച്ചയയും അഥർ ദുർമാർഗ്ഗ് ഫലം (ന്നരകം) കൈതോക്രത്തു തീർച്ചയയും അഥർ ദുർമാർഗ്ഗ് ഫലം (ന്നരകം) കണ്ടെത്തുകതന്നെ ചെയ്യും.'' (വി.ഖു: 19:59) എന്ന് മുർസമാ മാത്തളെക്കുറിച്ച് ബുർആർ പ്രവാവിച്ചത് ഇന്നത്തെ മുസ്ലിം കളിൽ അനർത്വമായിറിക്കുന്നുവോ?! നാം ബോധവാൻമാരാ കേന്തുണ്ട്. എന്നാൻ, ''പശ്ചാത്തപിക്കുകയും വിശാസി കുെയും സർകർത്ത നിരതാരംക്രയും ചെയ്തവാഴികെ. അവർ സാർഗ്ഗത്തിൽ പ്രവേശിക്കും. അവർ തുക്കിക്കപ്പെടുക യില്ലം'' (വി.ഖു. 19:80) എന്ന വൈ വചനം നമുക്കാശാഗത്തമ കുന്നുത്.''

ഭിനേന അഞ്ചു നേരം നമസ്കരിക്കുക ഒരു സത്യവിശ്ചാ സീക്ക് മാരമേ തല്ല. മന്ദ്യശാതിയും സമാധാനവും കൈപര, അതൻ, ജീവിത ക്രേശ്തളുടെ മാരമിറക്കിവേക്കാൻ ഏറാവും കരു നെയുളള നമ്മുടെ സ്രക്ടാവുമായുള്ള സംഭാഷണം ഉതക്യമല്ലോ. നമസ്കാരാവസരം ഒരു സത്യവിശ്വാസിയുടെ അതുാനന്ദ കാമായ മുഹൂർത്തമാണ്. അത് യഥാവിധി ഉപയോഗിക്കുന്നവാ വിജ യിക്കും. അല്ലാഹു അനുഗ്രഹിക്കളെ.

പത്രണ്ട് വർഷങ്ങാക്ക് മുമ്പ് ഈ വിഷയത്തിൽ 'സമ്പൂർ അവസ്കാരുകം. എന്ന ഒരു കൊച്ചുകൃതി ഈയുളളവൻ രചി കുകയുണ്ടായി. വിരുർത്ന്ഥി ജീവിതത്തിൽനിന്ന് അഴ്'ധും പക പൃത്തിയിൽ പ്രവേശിച്ചയുടെനെയായിരുന്നു. അത്'. വളരം ധൃതിപിടിച്ചാണത്' ആരുംക്കിയത്. ഒലയാളികാകാരിടയിൽ വിപുലായ പ്രപരണമതിന്നു ലഭിച്ചും യാഥാസ്തികാിൽ നിന്ന് രൂക്ഷവികർശനങ്ങളുമുയർന്നു.നിവേധി മവണ പ്രസി ദ്ധീകരണമാമി പ്രിൻം' ചെയ്യുകയും. ചെയ്തിരുന്നു.

മേൽകൃതിയിൽ പുതുതായി ചിലതുകൂടി ഉശപ്പെടു യും ആവശ്യമായ പരിഷ്കരണം വറുത്തിയും പുന: പ്രസി ര്ധീകരിപ്പിക്കാനാഗ്രഹിച്ചിരിക്കുമ്പോഴാണ് 'ഇവര്താ' വ്യവ രിയപ്പിലെ ബരിത്ത യുണിററ്, നമസ്കാര വിഷയത്തിൽ സൗജ ന്യവിതരണത്തിനായി ഒരു സ്വത്യത്മകൃതി തായ്യാറാക്കണമെന്ന് എന്നോട് ആവശ്യപ്പെട്ടത്. അത്തിനെയാണ് ഈ പുസ്തകം ആയുർ ചെയ്ത്ത്.

പുതു മുസ്ലിംകളേയും അറബി ഭാഷാചരിയ്താനാളിളാ അവരായും പരിഗബിച്ച് മുഴുവൻ പ്രാർത്വ്ഥകളുടേയും സാര അിനുപുവരെ അവയുടെ ഉരാരണംകൂടി ഉലയാള ലിപിയിൽ ഇതിൽ ചേർത്തിരിക്കുന്നും നാടില്ല് അര്ധ്യമയങ്ങളായിപുസൂർ-ഭാഗിച്ചിരിക്കുന്നും ആദ്യംതിയിൽ ഹരിസുകളുമായി പുർപ്പം മായി തയങ്ങിക്കായും ശാഹിളൗ ഫിഖിഹിൻെ സാധധിനം നിഴ ലിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന ഗുന്നകാംക്ഷികളുടെ അഭിപ്രായം ചിലവിഷ യത്തളിൽ സൂക്ഷ്പോനം അനിവരുമോകി. ഏറെവും കുറ ഒറെ ഫദിസുകളുടെ വെളിച്ചത്തിൽതെന്നയാകണം ഈ കൃതി എന്നു നിർബന്ധം പുലർത്തി. അല്ലാഹുവിൻെ അനുഗ്രഹ അമാർ സാധുമാകുന്നവിധം അക്കാരും നിർവ്വഹിച്ചു എന്നു സമാ ധത്നിക്കുന്നു.

ളതും കുറാമാനതാണെന്ന് അവകാശിപ്പെടുന്നില്ല. തെറ്യാ ക കൊ മനുഷ്യസഹമരാണല്ലോ. പ്രവാചകർ (സ.ത.ത) മാത്രം തെററിൽനിന്നുമുക്തനായവനായുളളൂം. സഹോദരബുദ്യോ സമ്വിചാരതോടെ അവാരതകര ചൂഞ്ച് കൊണിലെടെന്ന് മാന്യത. സ്റ്റോജ്യകളിൽ കയറി പുസ്തകം പൊക്കിപ്പിടിച്ചുളള നാൽവേല വിമർശനം വൃക്തി തെടോവധവും അൽപ അവും അനിസ്ലാമി ഒവുമാണ്. അപാകതരെ ചുഞ്ച്ക്കാണി കുന്ന അനുവാചകരോടും കപ്പെടുവനായിരിക്കും ഈ എളിയ വൻ. സാധാരണക്കാർക്കുഗഹിക്കാവുന്നവിധം ലഭ്രിതമാക്കാ നുളള (ശമത്തിൻെ ജയാപജയങ്ങടെ വായനക്കാർ വിലയിരു

ഈ ശ്രമം സ്വീകാര്യയോഗ്യമായ ഒരു കർമ്മമായി അല്ലാഹ്യ അംഗീകരിക്കട്ടെ. എന്ന പ്രാർത്ഥനയോടെ ഈ കൃതി പൊതു ജനസമക്ഷം സമർപ്പിക്കുന്നു:

കോയക്കട്ടിഫാറൂഖി ഇഫ്താ, ഫോറിർ കമ്യൂണിററിസ് സെക്ഷർ റിയാട്. സ.അറേബ്യ

> റിയാദ് 1.3.1993

അദ്ധ്യായം ഒന്ന്

നാം എന്തിന് നമസ്കരിക്കണം

اليــــاب الأول لماذا نصلــي

ഇസ്ലാമിലെ വിധി

സത്യവിശ്വാസമുടംക്കാണ്ട മൊളുടെ ആദ്യത്തെ കർമ്മമാണ് നമസ്സാം. നമസ്സരിക്കാത്തവൻ യഥാർത് വ മുസ്ലിമല്ല. മനുപൂർവം നമസ്കാരാമുപേക്ഷി ക്കുന്ന മുസ്ലിമിനെ ഭരണകുടത്തിനു ശിക്ഷിക്കാൻ ഇസ്ലാം അവകാശം നൽകിയിടുണ്ട്. ഇത്യതന്നെ നമ സ്വാരത്തിൻറ അതിപ്രാധാന്യതക്കുളള തെളിവാണ്കുലും.

ആരാധനക്കർപൻ അല്ലാഹുവല്ലാതെ മറാാറുമി ലെന്നും മുഹമ്മദ് (സ.അ.) അല്ലാഹുവിൻെ ദൂതനാ കണനുമുള്ള സത്യസാക്ഷ്യം പ്രഖ്യാപിക്കുകയും നമ സ്കാരം നിലനിർത്തുകയും ചെയ്താൽ അവരുടെ രക്തവും ധനവും സംരക്ഷിക്കാൻ ഇസ്ലാമിക തേനകൂളം നിർബന്ധിതമാണം. I

ഒരു മുസ്ലിമും അല്ലാത്തവനും തമ്മിലുളള മുഖ്യ അന്തരം നമസ്കാരംതന്നെയാണ്. അതുപേക്ഷിക്കു ന്നവൻ അവിശ്വാസിയാണ്. 2

നമസ്കാരം മതത്തിന്റെ നെടുംതുണാണ്. 3 ഒരു ദാസൻ അവന്റെ കർമ്മങ്ങളിൽ പരലോകത്ത് ആദ്യമായി വിചാരണ നേര്ടുന്നത് നമസ്കാരത്തെ കുറിച്ചാണ്. അത് സ്വീകാര്യമെങ്കിൽ മററുകർമ്മ

^{1.} ബുഖാരി.മുസ്ലിം. 2. തിർമുദി.അഹ്മദ് നസാഈ ഹാകീം 3. ജാമിഉസ്സഗീർ. മുവത്വ. ബൈഹഖി. 4. അഹ്മദ് നാബ് റാനി. ഇബ്നുഹിബ്ബാൻ.

ങ്ങളും സ്വീകാര്യം. അല്ലെങ്കിൽ എല്ലാം അവനിലേക്ക° തന്നെ തിരിച്ചെറിയപ്പെടും. 4

നമസ്കാരം ഇസ്ലഭമിന്റെ മന്നാമത്തെ പ്രകടമായ ചിപ്രനമാണ്. അവസാനമത്തും അതുതന്നയാ യിരിക്കും. ³ നമസ്കാരം അ[പതുക്ഷമായ സമൂഹം നാശത്തിലെത്തിക്കഴിടെത്തന്നുസാരം.

ഒരു മുസ്"ലിമിൻെ രക്തം ചിന്താൻ അനുവദനീയ സന്ദർമ്ങരെ മുണെണ്ണമാണ്. കൊല്കുറാം, വിവാഹി തൻറ വ്യദിചാരം, സമൂഹത്തിൽനിന്ന് ഒറാപ്പെടുന്ന തബിഹ്നം ഉപേക്ഷിക്കർ. 6 ഇര [പമാണമനുസ രിച്ച് മതചിഹ്നമായ നമസ്കാരം പതിവായി ഉപേ ക്ഷിച്ചാൽ അവർക്ക് പരമാവധി ശിക്ഷയായ 'കൊലി മന്നെകുത്തിന്നു വിധിക്കാവുന്നതാണെ നാണ് എണ്ഡിതമതം. 7

നബി (സ.അ) യുടെ ശിഷ്യൻമാരിൽ [പമുഖൻമാർ മുഴുവനും 'നമസ്കാരം കരുതികൂട്ടി ഉപേക്ഷിച്ച വൻ കാഫിർ (അവിശ്വാസി)ആണം" എന്നതിൽ ഏകാഭി |പായക്കാരാണം. 8

^{5.} അഹ്മദ്. 6. ബുഖാരി. മുസ്ലിം 7. കിതാബുസ് ഡ്വലാത്. ഇബ്നുൽഖയ്യിം P. 22, ഇമാംശാ ഫിഈ, അഹ്മദ് എന്നിവരുടെയും വിധി. 8. ഇബ്നുൽഖയ്യിം EBLE.

എന്തിനു നമസ്കരിക്കണം

എദയങ്ങളിൽ ദൈവസ്മരണ നിലനിർത്തലും പാപ ങ്ങ**ം** പൊറുക്കപ്പെടലും നരകമോചനവും സ്വർഗ്ഗ പ്രവേശനവുമാണ് നമസ്കാരത്തിന്റെ പരമപ്രധാന ലക"ഷ്യങ്ങഠം. ദൈവവുമായുളള സുശക"തബന"ധം സ്ഥാപിക്കലാണ് നമസ്കാരത്തിലൂടെ മനുഷ്യൻ നേടിയെടുക്കുന്നത". സ്രഷ്ടാവുമായുളള സൃഷ്ടി യുടെ ബന്ധം അവനെ അജയ്യനാക്കുന്നു. ഉന്നതൻമാ രുമായുളള ഒരു സാധാരണക്കാരൻെറ ബന്ധം അയാളെ ശക്തനും [പമുഖനുമാക്കുമല്ലോ. സ്രഷ്ടാവും പരി പാലകനും സർവ്വത്തിൻേറയും ഉടമസ്ഥനുമായ, പ്രപ ഞ്ചത്തിൻെറതന്നെ നാഥനുമായ അല്ലാഹുവുമായുളള ഒരു വിനീത അടിമയുടെ ബന്ധം അയാരംക്ക് നല്ലുന്ന ആശ്വാസവും അംഗീകാരവും ശക്തിയും സംരക്ഷ ണബോധവും അവർണ്ണനീയവും വാക്കുകയക്കതീതവു മാണ". തൻെ ഭാരങ്ങളിറക്കിവെക്കാൻ ഒരു അത്താ ണിയായി തൻെറ ഹൃദയവ്യഥകരം സഭാ അറിഞ്ഞുകൊ ണ്ടിരിക്കുന്ന ഒരുവനെത്തന്നെ കിട്ടുമ്പോരം മനുഷ്യൻ ഉയർന്ന പദവിയിലെത്തുന്നു. തൻെറ ജീവിതത്തിന്നു മുഴുവൻ വെളിച്ചം വീശാൻ ആ ശക്തിക്ക് കഴിയുമെ കിൽ, അഞ്ഞൊരു കൂട്ടാളിയായ രക്ഷകനെ സ്ഥീക രിച്ച ഈ ദുർബലനു എന്തുമാ[തം ശക്തി സംഭരി ക്കാൻ കഴിയും!

ആത് മീയ ധന്യതയാണ് മനുഷ്യനെ ജീവിക്കാനർഹ നാക്കിത്തീർക്കുന്നത്. മനസ്സിൻെറ താളം തെററു നവർ ആത്രയ്ക്കവത്യക്കുപോലും ഒരുമ്പെടുന്നതു നാം കാണുന്നു. മനുഷ്യൻ ആതുന്തികമായി ആ[ഗഹിക്കു ന്നതാണ്, താൻ കരുണ ലഭിച്ച അനു[ഗഹിത്രായി ജീവിക്കണമെന്നത്. നിങ്ങഠം മൂന്നു കാര്യങ്ങഠം നിർവ ഹിച്ചാൻ കരുണ ലഭിച്ച അനു[ഗഹിത്രാക്യമെന്നു അല്ലാഹു നമ്മെ അറിയിച്ചിരിക്കുന്നു. "നിങ്ങഠം നമ സ്കാരം മുറിപ്രചാരം അനുസരിക്കുക. നിങ്ങഠാക്ക് കാരുണ്യം ലഭിച്ചുക്കും." (വി.ഖ.). 24:56)

وَأَيْسُوا الصَّلَوْةَ وَالْوَالزَّكُوةَ وَلَلِيمُوالرَّسُولَ لَسَلَّحُمْ تُرْحَوُنَ لَهُا

ഭൈവസ്മരണ ആത് മാവിനെ സംസ്കൃതവും സംപുഷ്ടവുമാക്കുന്നു. ധ്യാനം ആത് മധന്യത്താ നെന്നു സമർത് വിക്കാത്ത ഒരു മഹാപ്യണ്യവാളന്റും കഴിഞ്ഞുപോയിട്ടില്ല. ഖുർആൻ പ്രച്യാപിക്കുന്നും ''വിശ്വസിക്കുകയും ദൈവസ്മരണയാൽ മനസ്സു കാടം ശാന്തതയായുകയും ചെയ്തവർ. [ശ്രദ്ധിക്കുക: ഭൈവസ്മരണകൊണ്ടെത്ര മനസ്സുകടം ശാന്തമായിത്തീ രുന്നത്'.'' (വി.ഖു.: 13:28)

الَّذِينَ مَا مَثُوا وَمَطْسَيِّنُّ مُنْوَبُهُم بِلِيِّكِمِ القَّوْ الْآيِنِكِ إِنَّهِ وَمُطْسَيِّنَّ الْفَلُوبُ ۞

സാമൂഹ്യബന്ധം മനുഷ്യസമൃഹത്തിന്റെ നിലനി ല്പിനുതന്നെ പ്രധാന ഘടകമായിവർത്തിക്കുന്നു. ഒരു സമുഹത്തിന്റെ ഭേത കണക്കിലെടുക്കുമ്പോടെ പ്രത്യേ കിച്ചും. നമസ്കാരം വിശ്വാസികളുടെ സമൂഹരെത ഒരേ ചാടിൽ കോർത്തിന്നുകണ്ണ, സാഹോദര്യം ഊട്ടിയു റപ്പിക്കുന്നും ''(ബഹുദൈവവിശ്വാസിക്കു) പശ്ചാര അപിക്കുകയും നമസ്കാരം മുറിപകാരമനുജ്നിക്കുക യും സകാത്തു നൽകുകയും ചെയ്യുമ്പോടം അവർ മത ത്തിലെ നിങ്ങളുടെ സഹോദരങ്ങളായിത്തീരും.''

(വ^റ.ഖു: ^{9:11.})

فَإِن تَابُوا وَأَتَكَامُوا ٱلصَّكَوْةَ وَءَا تَوْا ٱلرَّكُوٰةَ فَإِخْوَنَكُمْ فِي ٱلدِّينُّ

സത്യസന്ധത, ഒരു സമൂഹം നല്ലവരാണെന്നതിന്റെ നിർശന സാക്ഷിപത്രമാണ്. നമസ്കാരവും സത്യ സന്ധതയും, അസത്യവും ധിക്കാരവും സമന്ധയി പ്രിച്ച് താരത്തട്യപ്പെടുത്തിയ വിശുദ്ധ ഖുർആനിന്റെ പരാമർശം വളരെ ശ്രദ്ഘയമാണ്. ''എന്നാലവർ (സത്യത്തിൽ) വിശ്ചസിച്ചില്ല. നമസ്കരിച്ചതുമിച്ച്. അവർ (സത്യം) നിവഷധിക്കുകയും (ധിക്കരിച്ച്) പിന്തിരിയുകയും ചെയ്തു.''വി.ഖു: 75: 31,32)

الاستنفالات الدرايك المتنفذة

അതായത", നിഷേധി അവിശ്വാസിയാണ". നമസ്"ക രിക്കാഅവനും അവിശ്വാസിയാണ്. മൈവ്യഗന്"ഥ അടിൽ വിശ്വസിച്ചില്ല. നമസ്"കരിച്ചതുമില്ല. അപ്പോഠം അവൻ ധിക്കാരിയായിത്തീർന്നു എന്നുസാരം.

ദൈവ കൽപനക്കുളള പൂർണ്ണ അർപ്പണമാണ് നമ സൗകരത്തിലൂടെ ഒരടിയ [പദർശിപ്പിക്കുന്നത്. ദൈവ സൗമരണയാൽ മനുഷ്യപ്പുടയം വിനയാമ്പിത്മാകും വോഠം അവൻ തന്റെ [സഷ്ടാവിന്റെ മുമ്പിൽ ന[മ ശിരസൗകനായി വീഴും. തന്റെ പുദയം ദൃഢവിശ്വാ സത്താൽ പുരിതവുമായിരിക്കും. ''നമ്മുടെ ദൃഷ്ടാ തങ്ങാം ഉൽബോധനം ചെയ്യപ്പെട്ടാൽ സാഷ്ടാംഗം [പണമിക്കുന്നവരായി വീഴുന്നവര് മാത്രമാണ് വിശച സിക്കുക. അവർ തങ്ങളുടെ രക്ഷിതാവിനെ സ്തുതി ച്ചുകൊണ്ട് [പകീർത്തിക്കുകയും ചെയ്യും. അവർ അഹംഭാവം നടിക്കുകയുമില്ല. (വി.ഖു: 32:15)

إِنْمَا يُوْمِنُ بِنَا يَتِنَا ٱلَّذِينَ إِذَا ذُكِرُوا بِمَا خَرُوا شِجَدًا وَسَبَحُوا بِحَدْدِ رَبِهِمْ وَهُمْ لَا يَسْتَكَبِرُونَ ﴿ اللَّهُ

അവിശ്വാസവും സൻമാർഗ വ്യതിചലന്നവും സംഭ വിക്കാതിരിക്കുന്നതിനുളള ശക്തനായ പാറാവുകാര നാണ് നമസ്കാരം. സമയബന്"ധിത ദൈവസ്മാരണ യിൽ വിശ്വാസം പുതൃങ്ങിക്കൊണ്ടിരിക്കും. ഭൗതീകത ന്യേയ്യനെ ധർമ്മനിഷ്"ായിൽനിന്ന് അകററിക്കൊണ്ടു പോകുന്നു. അതിന്നിടയിൽ ആവർത്തിച്ചാസന്നമാ കുന്ന നമസ്കാരം വൃതിചലനത്തിൽനിന്നവനെ കാത്തു രക്ഷിക്കുന്നു. ഈ സത്യം അംഗീകരിക്കാത്തവരെ അല്ലാഹു ശിക്ഷാകൊണ്ട് ശക്തമായി താക്കിതും ചെയ്യുന്നു. "നിങ്ങാം (ഇവിടെ) അൽപംമാത്രം തിന്തും കയും സുമിക്കുകയും ചെയ്തുകൊള്ളുക. നിങ്ങാം കയും സുമിക്കുകയും ചെയ്തുകൊള്ളുക. നിങ്ങാം കുറവാളികഠതാന്ന തീർച്ച. അന്നേ ദിവസം (പരലോ കത്ത്) നിഷേധിച്ചുതളിയവർക്കാണ് നാരം. അവ രോടു കുമ്പിടും (സംത്രിക്കു) എന്നു പറയപ്പെട്ടാൽ അവർ കുമ്പിടുംയില്ല." വി. ബു: 77:46-48)

كُوُّا وَتَنَتَقُوا لَيْهِ لَا إِنْكُمْ تَجْرِيُّونَ لَوْ الْفَالَيْمَ فِي لِلْتُكَفِّيدِ اللهِ الْمَا وَقَلْ

ദൈവവുമായി ഒരടിമ ഏർപ്പെടുന്ന സുശക്തമായ ഒരു കരാരാണ് നമസ്കാരം. ആ കാാറിന്റെ പുതു കലോണ് അതിൻെ ആവർത്തനം. മുഹമ്മദ്നബി (സ അ) പറയുന്നു. ''അഞ്ചുപ്രാവശ്യത്തെ നമസ്കാരം അടിമകളുടെ മേൽ സ്രഷ്ടാവ്' നിർബന്ധമാക്കിയി രിക്കുന്നു. അവ നിർവ്വഹിക്കുന്നവനുമായി അല്ലാഹു കരാറിലേർപ്പെടുന്നു. അവന്നു സൂർഗ്ഗം നൽകാമെ ന്നതാണാകരാർ. അത് നിർവ്വഹിക്കാത്തവർ കരാറിൽ നിന്നു പുറത്താണ്. അല്ലാഹു ഉദ്ഭേദ്യരിച്ചാലവന്നു പൊറുത്തുകൊടുത്തേക്കാം, അല്ലെങ്കിൽ ശിർച്ചിക്കും... (അഹൗമര്-മുസ്നദ്

മനുഷ്യ[പകൃതിയും ചുററുപാടുകളും തിൻമക ളാൽ വലയം ചെയ്യപ്പെട്ടിരിക്കുന്നുവെന്നത് ഒരു യാഥാ ത്ഥ്യമാണല്ലോ. തിൻമക**ം** മനുഷ്യനെ തരംതാഴ[ം]ത്തു കയും അവൻെറ മഹര.പത്തിന്നു കളങ്കം ചാർത്തുകയും ചെയ്യുന്നു. തൽഫലമായി കുററബോധം അവനെ നിർവ്വീര്യനാക്കും. ഈ തിൻമകളിൽനിന്ന് മുക്തി നേടി പരിശുദ്ധനാകാൻ മനുഷ്യമനസുകഠം വെമ്പൽ കൊളളുക സ്ഥാഭാവികമാണല്ലോ. പാപങ്ങരം ഏററു ചൊല്ലിയാൽ പൊറുത്തുതരാൻ തയ്യാറാണെന്ന വാഗ്ദാ നവുമായി അവൻെറ സർവസ്വവുമറിയുന്ന രക്ഷി താവ് സഭാസന്നദ്ധനായി നിൽക്കുന്നു. അതോടൊപ്പം ആ നാഥനുമായി ഒരഭിമുഖ സംഭാഷണത്തിലൂടെ തെററു കുററങ്ങരം എണ്ണിപ്പറയാൻ അഞ്ചു!പാവശ്യത്തെ അവ സരവും. മഹാനായ പ്രവാചകശിഷ്യൻ അബൂഹുറൈറ (റ.അ)നിവേദനം ചെയ്യുന്നു: ''നബി (സ.അ) പറഞ്ഞു: നിങ്ങളിലൊരുവൻെറ ഭവന വാതിലിന്നരികിലൂടെ അഞ്ചു നേരമതിൽ അവൻ ഒരു പുഴയൊഴുകുന്നു. (നന്നായി) കുളിക്കുന്നു. അഴുക്കകോ വല്ലതും അവൻെറ ശരീരത്തിൽ അവശേഷിക്കുമോ? ശിഷ്യൻമാർ മറുപടി പറഞ്ഞു: ഇല്ല, ഒരിക്കലുമില്ല. അപ്പോരം അവിടുന്ന രുളി: അ[പകാരംതന്നെയാണ° അഞ്ചുനേരത്തെ നമ സ്കാരവും. അവയാൽ അല്ലാഹു അവൻെറ പാപങ്ങ ളഖിലവും നീക്കി അവനെ ശുദ്ധീകരിക്കും.'' (ബുഖാരി. മുസ്ലിം)

അഹ്മദ്. ഇബ്നുഹിബ്ബാൻ. താബ്രാനി.

. ആന വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. 2. മുഹമാദ് (സ.അ) യുടെ കടുത്ത എതിരാളിയായിരുന്നു ഇയാരം

 പ്രവാചകനായ മൂസ (അ) യുടെ കഠിനശ്വത്യക്കളായിരുന്നു ഈ മൂവർസംഘം. ഇവർ നരകാവകാശികളാണെന്നു ഖുർ ആൻ വ്യക്തമാക്കിയിടുണ്ട്.

فَلْفَ مِنْ مِنْ إِلَى الْمُوالسَّلُونَ وَالْبَعُواالشَّهُونِ فَسَوْفَ بِلَقَوْنَ فَيَّا

നമസ്കാരം ശ്രദ്ധിക്കാത്ത ജനതക്കുവരുന്ന ഭവി നൃത്ത് വിശുദ്ധ ഖുർആൻ [പസ്താവിക്കുന്നത് യുപകാരമാണ്. ''എന്നിട്ട്' അവർ (പ്രവാചകർമാർ)ക്ക് ശേഷം (അവരുടെ) പിൻതലമുറ വന്നു. അവർ നമ സ്കാരം പാഴാക്കുകയും ദേശഹമക്കള പിന്തുടരു കയും ചെയ്തു. തർമൂലം ദുർമാർഗത്തിന്റെ ഫലം (നരകം) അവർ കണ്ടെത്തുന്നതുമാണ്.'' (വി ഖു. 19:59)

ചുരുക്കത്തിൽ നമസ്കാരം സർവ്വതനന്തകളുടേയും ഉവവിടമാണ്. അതുപേക്ഷിക്കൽ കനഞ്ഞ നഷ്ടത്തി നന്ത്രായക്കും. നബി (സ.അ.) പറഞ്ഞു: ''ആർ നമ സ്കാരം സൂക്'ഷ്മതയോടെ കൃതുമായി അനുഷ്ഠിച്ചുവോ അത് അവന്നു പ്രകാശവും വുക്'തമായ (ആത്മാവിൻറ) പ്രമാണവും അന്ത്യനാളിൽ മോക്ഷത്തിനു നിദാനവുമായീരിക്കും. ആർ അത് ഉപേക്ഷിച്ചുവോ അവന്നു വെളിച്ചമില്ല. (പമാണമില്ല. മോചെനവുമില്ല. അത്യദിനത്തിൽ അവൻ (രദേവധി കോരികളും സേചമായിപതികളുമായിരുന്ന) ഫറോവം, ഖാറൂൻ, ഹാമാൻ ! ഉബയ്യൂബ്നുകൽഫ് 2 എന്നിവരുടെകൂടെ (നരകത്തിൽ) ആയിരിക്കുകയും ചെയ്യും. 3

നേട്ടങ്ങൾ കൈവരിക്കാൻ

തങ്ങളുടെ സർവ്വസ്ഥവം നേടിയെടുക്കാൻ പ്രവാച കരാക് ഉപയോഗിച്ചത് നമസ്ക്കാരക്കയായിരുന്ന. ഗ്രഹണങ്ങം ബാധിച്ച് ജീവികാം ചഞ്ഞൊടുങ്ങുമ്പോഴും? ജീവി തം വഴിയുട്ടി നിൽക്കുവോഴും?, സന്തോഷങ്ങരൽ ഒരിത നാകമ്പോഴും4, വൈവയ്യേഹത്തെ കൃതർ വാഴ്യത്തി അല്ലാമുവിനെ മഹത്വപ്പെടുത്തും നത്നെതിടയിലുമെല്ലാം പ്രവാചകൻ നമസ്ക്കാരത്തിൽ പ്രവേശിക്കമായിരുന്നും അജ്ഞരം പളുങ്ങളിലൊക്കെയും വൈക കരങ്ങന്യത്തിനാ യി കെഞ്ചിക്കൊണ്ട് കാരുന്നുവന്റെ മുമ്പിൽ വീണ കിടക്കും എന്നത് മതം നിർദ്ദേശിച്ച വിധികളിൽപെട്ട തുരാണ്.

ചാരചക്ഷരാ നിദ്ര കൊള്ളമ്പോയ നിദ്രാവിഹിന നായി അല്ലാനുവിൻെ വേവിൽ ദീർഘ്ദനം സുള്ള് ചെയ്യനവർക്ക് മണിമാളികരാ വാഗൗരാനം ചെയ്യപ്പെ ട്ടിരിക്കുന്നതായി ഖുർആൻ പ്രഖ്യാപിക്കന്ത. കാരുണു വാൻെ യഥായ് ദെസരന്നൊണവർക്ക് ഖുർആൻ നാക കരണം ചെയ്തിരിക്ക്നാത്. പലയം വിദചിക്കാരു ജ്്'. 'എത്ര പ്രാർത്ഥിച്ചിട്ടം ഫലമില്ലാ' എന്ന'! ആത്മാ വ് നമ്പ്'ടപ്പെട്ട, പടങ്ങയ മാത്രം ക്രോഡീകരിച്ച്, കപട ക്കത് തിൽ പാതിത്തു ഇവവിടൽപടങ്ങാക്ക് മാററിയ ആരാധനകയ ആയിരം വർഷം ചെയ്താലം ഫലുങ്ങാ കരോ? ഓരോത്തെരും സ്വതം ആയ്മാക്കളോട് ചോദി ക്രേട്ട് ഒരെ ചോര്യമാണിത്.

രംഗം ബദർ രണാങ്കണം. സർവായുധരും, മല്ലൻ മാരും, ശക്തന്മാരുമായ ആയിരത്തോളം വരുന്ന ഒരു വൻ സൈന്യം ഒരു വശത്ത്. മറുപക്ഷത്താകട്ടെ ഒരു ചെറിയ

¹ ഗ്രഹണ നമസ്ക്കാരങ്ങരം. 2 മഴയെ തേടുന്ന നമസ്കാരം.

³ ഒരു കാര്യം തിരഞ്ഞെട്ടക്ഷന്നതിന° മുമ്പുള്ള നമസ്സോരം. 4 നന്ദി പെയ്തുകൊണ്ടുള്ള നമസൗകാരം. 5 രണ്ടു പെരു

ന്നായ നമസ്ക്കാരങ്ങയം.

സംഘം. മുന്നൂറിൽ പരം മാത്രം. നിരായുധർ; അഹങ്കാര മില്ലാത്ത വിനയാന്വിൽ; നിപ്പ് കുളങ്കരായ ദേവിൽ; രണ്ടു വിഭാഗവം യുദ്ധത്തിനുള്ള കോപ്പകരം സമാഹരി കന്നേ. അത്ത്- അൽപം അകലെയതാ നബി(സ)സജൂ ദിൽ വീണകിടക്കുന്നു. രണ്ടു സഹാബിക്കാ മെല്ലെ അ ടിവെച്ചടിവെച്ച് അടുത്തുചെന്ന് കാത് മൂർപ്പിച്ചുനിന്നു. ആ മഹാനായ നസൂക് (സ) തെൻറ വേളിന്നോട് പറയുന്നം

اَللَّهُمَّ إِنْ ثُهُ لِكُ هٰذِهِ الْعُصَابَةَ لَنْ تَعُبْدَ فِيالْأَرْضِ أَبِدًا.

'എൻറെ നാഥാ! (ർബ്ബലരായ) ഈ ചെറ്റസംഘ ഞെയെങ്ങാരം നി നശിപ്പിക്കേയാണെങ്കിൽ നി ഒരി കലും ഭ്രമിയിൽ ആരാധിക്കപ്പെട്ടകയില്ല.' അതെല്ലാം കഴിഞ്ഞ' തല ഉയ്തി നോക്കുമ്പോരാ അല്ലാഹുവിൻറ സഹായ വാഗ'ദാനവുമായി ജിബ്'രീൽ(അ) ആഗതനർ യി. 'ആയിരക്കണക്കിന' മലക്കേകളെ കൂട്ടമായി ഇറ ക്കിയാൽ നിങ്ങാക്ക' മതിവരമോ?' എന്നു ചോഭിക്ക്നേ ഖുർആർ വചനവുമായി - അതെ- ആയിരക്കണക്കിൽ വരുന്ന മലക്കോ മസ്ലിംകളുടെ പാടങ്ങളുവ്വിക്കാനാ യി ഇറങ്ങി വന്ന. നിമീഷങ്ങാ മാത്രം, ശത്രസ്സ്വെം നിഷ്പ്രമായി ചിന്നിച്ചിതാ! നോള്ല് അല്ലാഹുവി തർ സഹായം, എത്ര പെട്ടെന്മ്'! അല്ലാമു പറയുന്നു.

وَادْعُوهُ خَوْفًا وَطَمَعًا إِنَّ رَحْمَتَ اللَّهِ فَرِيكِ ثِنَا أَلْحُسِنِينَ

്അതിനാൽ നിങ്ങളവനെ പ്രത്യാശയോടം, കേമി യോടം വിളിച്ച് പ്രാർത്ഥിക്കേ. അളുഹുവിൻെ കാ അണ്യം സൽക്തികഠംക്ക് സമീപസ്ഥമാകന്ന. 'സജ്ലദ്' ചെയ്യൂ! സാമീപ്യം നേട്ട!' ല്രൂട്ട് ല്യൂട്ട് കരിക്കൽ ഒരാഗ നബി (സ) യുടെ തടുത്ത് വന്ത്യ പോദിച്ചു. പ്രവാചകരി എന്നെ സാഗ്ഗത്തില്ലെട്ടെറ്റി ക്രകേയും നരകത്തിൽ നിന്നകറാമയും ചെയ്യുന്ന ഒര കയ്കം. പറഞ്ഞുതരിക. അല്പോഗം തിയമേനി (സ) പറഞ്ഞു: നി തല്ലോവിനേമായും ആരാധിക്കേ. അവനിലാരെയും പക വേർക്കെയും . നക്യാരം നിലനിർത്തുകയും സക്കാത്ത് കൊടുക്കേയും രക്കബന്ധം ചേർക്കുകയും ചെയ്യുക. 'അന്നതം അയാഗം തിരിച്ചുപോയി. അവ്യോഗം നബി (സ) അരചരയാരോട് പറഞ്ഞു. അവനോട് കൽപ്പിക്ക കുട്ടത് അവർ സാഗ്രാപരം പിടിക്കുകയും വെർ സാഗ്രാപരം പിടിക്കുകയും വരി സിൽ നിന്ത്ര നയ്യുക പിടിക്കുകയും വരി സിൽ നിന്ത്ര നയ്യുക പരി സിൽ നിന്ത്ര നമ്യം കരിക്കുന്നത്ത് നയ്യുക്കുകയും വരുക്കുകയും വരുകയും വരുക്കുകയും വരുക്കുകയും വരുകയും വരുക്കുകയും വരുക്കുകയും വരുകയും വരുക

ഇതിൽനിന്നെല്ലാം നമസ്ക്കാരം വെവു. ഒരു കർ അവ്യൂനിർവ്വഹണം മാത്രമല്ല, അതൊരു വിലാതിക്കാനാ വരണം മഹഞ്ഞായ കർത്തമാണെന്നും ബോദ്ധ്യമാകുന്നു. നമസ്സാരം ഉപേക്ഷിച്ചതിര്ദേ ഫലമായി നരകത്തിൽ പോകേണ്ടിവരുന്നതുപോലെ ഭക്തിയില്ലാത്ത നമസ്ക്കാ രവും നരകപ്രവേശനത്തിനിടയാക്കുന്നും വ്യക്ത മാകുന്നു.

പ്രവാചകന്മാർ എല്ലാവരും ഈ മഹത്തായ കർമ്മ അാലാണ് ലോകത്ത് വിജയം നേടിയിട്ടുളെതെന്ന് മൂർങ്ങർ സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നേയും കൊലുകയാറിന്ന് മൂർപിൽ നിൽക്കുമ്പോഴും. കൊടുംപിരി കൊള്ളുന്ന യുദ്ധം നയിക്കുമ്പോഴും, കാരാഗൃഹത്തിരർറ നാലും! ത്തുിക്കളിൽ കിടന്ന് ഒതെരിപിരി കൊള്ളുമ്പോഴും, ശത്രമുളനം സ്വ കോഹത്ത് ആത്തുപതിക്കുവാഴുകളും അവർ കൈപി ടാതെ സുക്ഷിച്ച ഒരുലുസമ്പത്തായിരുന്നു നമസ്ക്കാരം. ജാലയാൽ പറവകഠം പോലും കരിഞ്ഞു വീണുപോയ നംഭൂദിൻറെ അംഗിക്കുന്തിൽ നിന്തും ഇബ്രഹീംനബ് (രജ്) രെങ്കപ്പെട്ടയും, രക്ഷയില്ലാത്തം അവസരത്തിൽ സോ നബി(താർക്ക് സഭ്യം വഴി മാറികൊടുത്തതുലെല്ലാം അ ല്ലാഹുവുമായുള്ള അവരുടെ നിത്യസമ്പർക്കമായ നമസ് ക്കാം. മരേവതായവിത്തേക

ഒരവസരത്തിലും ഉപേക്ഷിക്കാൻ ഇസ്ലാം അതവ ദിക്കാത്ത നിർബ്ബന്ധ കർത്മമാണിത്. നമ്പ്യമാൻ ഭാഗ അായാലും വിഹായസ്സിൽ സഞ്ചരിക്കുവേഴായാലും, രോഗമായിക്കിടന്നാലും ആതാവ്യ ശരീരത്തിലുടെങ്കിൽ അതെ, അവന് ബോധമുണ്ടെങ്കിൽ (ആർത്തവക്കാരിയും പ്രസവ രക്ക്മുള്ളവുളം ശ്രൂചിയാകവോട്ടമൊഴിച്ച്) അത് പെയ്യേ പാറു. ശ്രൂചിയുള്ള ശരീരത്തോടെ ശ്രൂചിയുള്ള പെയ്യം ധരിച്ച് പെടിപ്പുള്ള സ്ഥലത്തനിന്ന് (അതെവിടെ യയാലും) തന്നെ സ്തപ്പിച്ച നാഥന് ഉമ്പിൽ സവിനയം ഒരു ദിവസം അഞ്ചു പ്രാവശ്യം ഇപ്രകാരം നമസ്ക്കരി ക്കൽ ഓരോ സത്യവിശാസിക്കും അല്ലാഹു കടമയായി നിശ്രായിച്ചിരിക്കന്തു.

ധ്യർബ്ബസ്റ്റം സമതബന്ത്യതറുമാക്കിയിരിക്കുന്നു. 'നിശ്ചയമായം നമസംക്കാരം സയിവിശ്വാസികഠംക്ക

നാഥനമായി ഒരു ഭാസൻ ഏറോവുമധികം അട്ടക്കുന്നത് നയ്യാരത്തിലെ സുജൂളിൽ വെച്ചാക്ഷനമവെന്ന് പ്രവാചക്ഷ് അഭ്യോദ്ധ. ഭിവസത്തിൽ പല പ്രവാശ്യവും അല്ലാഫ്ലവുമായി ബന്ധം പലർത്തുന്ന ഒരു വ്യക്തിയിൽ നിന്നും ദൈവേക്കും നീരക്കാത്ത യാതൊന്നും സംഭവി കാവതല്ല. ആകാശ്യൂരിയെ സൃഷ്ട് ച്ചവന്ന് മുന്നി നേറെ, ജീവി എൻമ ആരാധനകളം, കർമ്മങ്ങളം എന്തിനേറെ, ജീവി ആരാധനകളം, കർമ്മങ്ങളം എന്തിനേറെ, ജീവി ആവം മരണവുമല്ലാം സമർപ്പിച്ചിരിക്കുന്നെ പലിശക്കാരനും

മദ്യപാനിയം വ്യഭിചാരിയുമാകം? ഒരിക്കലും ആകാൻ പാടില്ല. പള്ളിയിൽ നിന്നിറഞ്ഞിയശേഷം ഇത° ചെയ്യ അവങ്കിൽ 'ചുതട്ടിയെറിയപ്പെട്ട പഴത്തുണി പോലെ അവന്റെ നമസ്ക്കാരത്തെ അല്ലാഹു അവന്റെ പ ത്തേക്ക് കശക്കി എറിയുമെന്ന്' നബി(സ) പായുന്നു.

'നിശ്ചയം നമസ്സാരം നീചകമ്മങ്ങളെയും നിഷില ങ്ങളെയും തടുക്കുന്നു. ദൈവസൂരണയാണ് ഏറെവും വലുത്ത്.' ദൈവസൂരണയും ഭക്തിയം അല്ലാഹ്യവിന് മുമ്പിൽ പ്രക ടീപ്പിക്കലാണ് നമസ്ക്കാരം കൊണ്ടുള്ള ഉദ്ദേശ്യം.

ഇത്രമാത്രമോ? ഇഹപര ജീവിതം മുഴവൻ വിജയപ്രദേമം ക്കാനുള്ള ഏകാവലംബം കേതിയുള്ള നമസൗക്കാരംരുണ്ടെ.

ഭക്തൻെറ നമസ്കാരം

അല്ലാഹു പ്രഖ്യാപിക്കുന്നത[ം] കാണക:

'സത്യവിശ്വാസികഠം ഏററവം വലിയ വിജയിക ളായിരിക്കുന്നു. അവർ നമസ്ക്കാരത്തിൽ യോക്കേഴിയുള്ള വരാണ്.' കേരുന്മാരല്ലാത്തവർക്ക് നമസ്ക്കാരം വല്ലാ ത്തൊരു ഭാരമായി അതഭവപ്പെടുമെന്നം ഖുർആർ പറ യന്നു.

'നിശ്ചയം, തങ്ങളുടെനാഥനെ കണ്ടുമുട്ടുമെന്നും അവ ങ്കലേക്കാണവർ മടങ്ങിചെല്ലുകകയെന്നും മനസ്സിലാക്കിയ ക്ഷേന്മാരല്ലാത്തവർക്ക് അത് '(നമസ്ക്കാരം) വലിയൊ ഒാരം തന്നെ.' പക്ഷെ,പുളവിൽ തലക്ക്കരിമ റിഞ്ഞ" നമസൂരിച്ചുവെന്നും വരുത്തിയവനാണോ ഇത് നൽക്കുറ്റുകം, ഒരിക്കലുമല്ല, കാരണം അല്ലാഹു പറയുന്നു.

'നമസ്സരിക്കുന്നവർക്കു നാശം! അവർ അവരുടെ നമ സൗകാരത്തിൽ അലസരാകുന്നു. അവർ പ്രദർശനാർത്ഥം നമസൗകരീക്കുന്നു. കേരി അശേഷം തീണ്ടിയിട്ടില്ലാത്ത വരുത്തിരിക്കും മുനാഫിഖ്യകാര (കപടവിശ്വാസികാര) എന്നും, അവരാകുട്ടെ നരകത്തിന്റെ താഴെ തട്ടിലായിരി ടമോനും ഖുർആൻ പറയുന്നു. 'സഖർ എന്ന യോനക മായ നരകത്തിൽ പതിക്കുന്നവരിൽ പ്രമഖർ നമസ്താരം ഉപേഷ്മിച്ചവരാണെന്ന" ഖുർആൻ ഒരിടത്ത' വ്യക്തമാ കുന്നു.

ഖുർആൻ നിർദ്ദേശിക്കുന്നു:

لحفِظُوا عَلَى الصَّلُوتِ وَالصَّلْوَةِ الْوُسُطِي وَقُومُوا لِلَّهِ فَيْسِينَ · فَإِنْ خِنْتُمُ قَـرِجَالاً أَوْرُكُبُانَا كِاذَا اِيَنَمُ فَانَكُولُا اللّٰهُ كَمَا عَلَمْتُكُمُ شَالُمُ تَكُونُوا لَعَلْلُـوُنَ البقرة

എല്ലാ നമസ്താരങ്ങളം വളരെ സൂക്ഷിച്ച്നിർവ്വഹി ക്കുക. പ്രത്യേകിച്ചം 'വസ്താം (അസർ)വയന്താരം. അല്ലാഹ വിനും മുമ്പിൽ ക്കേരിപരസ്സരം നിങ്ങരം നില്ലുക. നിങ്ങരം ഭയപ്പെട്ടാൽ (യുദ്ധം പോലെയുള്ള ഘട്ടങ്ങളിൽ) നടന്നോ വാഹനത്തിൽ വെച്ചോ അത് നിർവ്വഹിക്കുക. സുര ക്ഷിതരായാൽ നിങ്ങഠം അറിയാതിരുന്നത് അല്ലാഹു പഠിപ്പിച്ചത°പോലെ (പ്രവാചകർ കാണിച്ച"തരംപോ ലെ) നിങ്ങളവനെ സൂരിക്കും-(നമസ്ക്കരിക്കും). കർമ്മ ശാസ്ത്രഗ്രന്ഥങ്ങളിലൂടെ മഹാപണ്ഡിതന്മാർ നമസ്കാരത്തി ൻെ ഓരോ ചലനവും മുടിനാരിഴ കീറി വിശദമായി ചർച്ച ചെയ്തിട്ടണ്ട്. ബുഹത്ഗ്രന്ഥങ്ങ**ം** അവ്വിഷ യകമായവർ രചിച്ചിട്ടണ്ട്. ചിലർ ശ്രദ്ധേയരായത് തന്നെ ഇത്തരം ഗ്രന്ധങ്ങളിലൂടെയാണെന്ന് പറയാം. എന്നാൽ ഇവരിൽ പലരും അവഗണിച്ച ഒരു വശമുണ്ട് നമസ്സാരത്തിന്. ആ വശമാകട്ടെ നമസ്ക്കാരക്കാരിൽ തൊണ്ണൂററി അഞ്ചം ശതമാനമാളകളം ഉപേക്ഷിച്ചതു മാണം". അതാണം "ഭക്തി." അതുതന്നെയാണം നമസ്താ രത്തിൻെ ആത്മാവും. നമ്മിൽ പലരുടേയും നമസ്സാരം ആതമാവ° നഷ്ടപ്പെട്ട പൊള്ളയായ ഒരു ചടങ്ങു മാത്രമായി അധംപതിച്ചിരിക്കുന്ത!

ഭക°തിയുണ്ടാകാൻ

താന്താങ്ങളുടെ നിത്യജീവിതത്തിലെ നൂറുനൂറു പ്രശ്ന ങ്ങളുടെ പരിഹാരത്തിനും അല്ലാഹവിൻെറ സഹായത്തി അത്ഥനകളം അപേക്ഷകളം സുജുദിൽ കിട ന്നുകൊണ്ട' കണ്ണീരൊലിപ്പിച്ച' റഹ"മാനോട' ചോദിക്ക വാൻ അല്ലാഹ് തന്നെ ദിവസം അഞ്ചു പ്രാവശ്യം **നമ** ക്ക് അവസരം തന്നിരിക്കുകയാണ്. പക്ഷേ, എങ്ങനെ യോ ആ യാഥാതഥ്യം നാം വിസൂരിച്ചു. ഇപ്പോഴതും ഒരു ചടങ്ങ് മാത്രമായി കലാശിച്ചു. തൻമുലം നമസ്കാരം നമ്മുടെ നിത്യജീവിതത്തിൽയാതെടെ ചലനവം സൃഷ്ടി ക്കുന്നില്ല. നിർബ്ബന്ധമായ (ഫർള്) നമസ്ക്കാരങ്ങഠം ക്ക് പുറമെ സുന്നത്ത് നമസ്ക്കാരങ്ങാംകൂടി നിർവ്വഹി ക്കാൻ ഇസ്ലാം നിഷ്ക്കഷിച്ചിരിക്കുന്നതിലുള്ള തത്വം നാം അല്ലാഹവമായി കുടതൽ ബന്ധപ്പെടുവാനും തന്മു ലം നമ്മടെ ജീവിതം പൂണ്ണമായി ദൈവാധിഷ്ഠിതമായി ത്തീരുവാനം കൂടിയാണ്. നിഷ്കളങ്ക ഹൃദയത്തോടെ അ ല്ലാഹവിൻെറ മൻപിൽ വീണുകിടന്നും, കനിഞ്ഞുനിന്നും, അടക്കത്തോടും, വിനയാന്വിതനുമായി ഇരുന്നുകൊണ്ടും

സദാ നടത്തുന്ന പ്രാത്ഥനകഠംക്കേ ഉദ്ദേശിച്ച ഫലതുണ്ടാക്കു. അല്ലാതെ - ആന്തരാത്മാവ് നന്ദ്യപ്പെട്ട് ബാഹ്യര്യപ്പം മാത്രം സ്വീകരിച്ചുകൊണ്ടുള്ള ആരാധന ഒരു നേട്ടവം ജീവിത ത്തില്ബാക്കിത്തീർക്കുയില്ല.

നമസ[ം]ക്കാരത്തിലെ തസ്ബീ<u>ഹ</u>കളടേയം മററു പ്രാർത്ഥനകളുടേയും ആശയവും, ആത്ഥവും വ്യക്തമായി മനസ്സിലാക്കിയിരിക്കൽ നമസ്ക്കാരത്തിൽ ഭയഭക്തി യുണ്ടാകാൻ അനിവാര്യമാണം. പലരും ഇക്കാര്യത്തിൽ അലസത കാട്ടുന്നു എന്നതു[ം] ദുഖകരമാ**ണ**ം. ഈ സ്വഭാവം മാററിയെടുക്കണം. തൿബീർകൊണ്ടാരംഭിച്ച് സലാം െ കാണ്ടവസാനിക്കുന്നത°വയെള്ള ആ കർമ്മങ്ങളുടെ ആന്ത രിക സത്തയം ഉരുവിടുന്ന പദങ്ങളടെ സാരാർത്ഥവും ഗ്രഹിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിൽ ഈ കർമ്മം കൊണ്ട് ഉദ്ദേശിച്ച ഫലം ഉണ്ടാകുകയില്ല. അനവധി വലുതും ചെറുതുമായ വിവിധ ഭാഷകളിൽ തയ്യാറാക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ധാരാളം കൃതി കഠം ഇന്നും സുലഭമാണം. അവ വാങ്ങി സൂക്ഷിക്കുകയും സ്വയം വായിച്ചോ മററുള്ളവരുടെ സഹായത്താലോ ഗ്രഹിച്ചു ജീവിതത്തിൽ - കർമ്മരംഗത്ത പ്രായോഗിക മാക്കൽ അത്യാവശ്യമാണം. എങ്കിൽ നമുക്കം നമസംക്കാ രത്തിലൂടെ ഇഹപര വീജയം കരസ്ഥമാക്കാൻ കഴിയുന്ന തിന്നം പുറമെ ശാന്തമായ എദയത്തോടെ ദൈവ സാമീ പ്യം നേടിയ യഥാർത്ഥ അടിമകളോടൊപ്പം വർത്തി ക്കാൻ കഴിയുകയും ചെയ്യം.

നമസ്ക്കാരത്തിലെ 'ക്കേ' നയുപ്പെടുത്തുന്ന പലയ കരാം. വർണ്ണശബളിയാർന്ന മനോഹര ദൃശ്യങ്ങാകൊ ബലംകൃതമായ ദേവാലയങ്ങളം അവയിലെ അലങ്കാരങ്ങ ളം നത്തുടെ ക്കേിയെ ഒരുവോളം വൈയിലെ അലങ്കാരങ്ങ അവന്നത്ത് ഒരു പരമാർവാണ് . ഒരിക്കൻ ഗേറിയുള്ള ഒരു പുടവ നബി (സ) യടെ പത്നി ആയിപ്പാക്ക് ഒരാഠ സ്മോനിച്ചു. അവർ അതുകൊണ്ടൊരു വിരിയു അാക്കി വാതിലിൽ തൂക്കി. നബി (സ) നമസ്ക്കരിക്ക വാൻ നിന്നപ്പോരം ആയിഷയാട്രിപ്രകാരം പറഞ്ഞു. 'ആയിഷാ! നിൻറ ഈ വിരി എൻറ മേതിക്ക്' ഭംഗം വരത്തുന്നു. എൻറ മുമ്പിൽനിന്നിത് 'അഴിച്ചുമാറുക!' ഭംഗിയുള്ള ദ്ര്യം, പ്രവാചകർ തൻറെ നമസ്ക്കാരത്തി ലെ മേതിക്കപോലും ഭംഗം വരത്തുമെന്നു' യേപ്പെട്ടവെ കിൽ നമുടെ അനസ്ഥയോ? മനോഹരങ്ങളായ വിരിപ്പ കളിലും പ്രായാം "രോയലങ്കരിച്ച റൂമുകളിലും വള കളിലും വെച്ച" നമസ്ക്കരിക്കുമ്പവരെ ഒഴ ശ്രദ്ധയും അതിലേക്കാർഷിക്കുതെന്നാത്തിൽ ആർക്കും ഒരു വേദ് നയും അനുവേപ്പെട്ടുകാണാത്തത്തിൽ ആന്,ആപ്യട്ടുപ്പോക കയാണ"! കൂടതൽ കൂടതൽ അലംകൃതമാക്കാനാണ് നാ നമ്മുടെ ധനവും അധ്വാനവും ചിലവഴിക്കുന്നത്ര ന കെ ലജിക്കുന്നതോ, നശ്രമാക്കാനാത്തും ആർഭാടങ്ങ ഉം ശ്വവാക്കുന്നതോ, സ്വാരമായ പേരും പെറുയും മാത്രം. അതിനാൽ ഇത്തരം അലങ്കാരങ്ങളം ആർഭാടങ്ങ ഉം ശ്വവാക്കുന്നത്ര നമസ്ക്കാരത്തിൽ മക്തിയുണ്ടാകാൻ

റസൂൽ (സ) നമസൗകാരത്തിൽ പ്രവേശിച്ചാൽ ഒരു ഞരക്കം തൻെറ് നെഞ്ചിൻെറ ഭാഗത്തുനിന്നും കേരംക്കാ മെന്നും ചട്ടിയിലെ ജലം തിളക്കുന്നപോലെയുള്ള ശബൂം തെളിഞ്ഞു കേഠംക്കാമെന്നും, സഹാബികഠം വിവരി എദയത്തിൻെ ദീന ക്കുന്ന ഹദീസുകയ കാണാം. രോടനവും നെഞ്ചുരുകിയുള്ള പ്രാർത്യഥനയും ആ ഹൃദയ ത്തിൽ അലതല്ലുന്നതിൻെ പ്രത്യക്ഷോഭാഹരണങ്ങളാ ണവ. അവിടുഞ്ഞെ സഹാബികളടെ സ്ഥിതിയം മറി ച്ചായിരുന്നില്ല. റഹ്മാനുമായുള്ള അഭിമുഖ സംഭാഷണത്തിൽ മുഖം കത്തിക്കിടക്കുന്നവൻ ഭൗതിക ലോകവുമായുള്ള സർവ്വ ബന്ധങ്ങളിൽനിന്നും മോചിത നായിരിക്കും. എദയം അല്ലാഹവിൽ ലയിപ്പിച്ചവനായി രിക്കും. ഇത്തരം ഒരാരാധനക്ക് മാത്രമാണ് ലോകത്ത് ചലനം സൃഷ്ടിക്കാൻ കഴിയുക. ആ ചലനമാണº ചരി ത്രത്തിൽ തുല്യതയില്ലാത്ത വിധം നബി (സ) യം അനു യായികളം ലോകത്ത് കാഴ്ചവെച്ചതും.

നമസ്ക്കരിക്കുവാനായി ഒരു മറി വീട്ടിലും ഉണ്ടാ യിരിക്കണമെന്നും നബി (സ) നിർദ്ദേശിച്ചിരിക്കുന്നു. ഭക്തിപരസ്സരം സൗകര്യത്തോടെ ആരാധന നിർ<u>വ</u>ഹിക്കാ നുള്ള അവസരം അതുമുഖേന ഉണ്ടായിത്തീരണമെന്ന ലക്ഷ്യമാണ് അതിലുള്ളതും. സുന്നത്തു നമസ്ക്കാരങ്ങാം വീട്ടിൽ വെച്ചായിരിക്കൽ പ്രത്യേകം ശ്രേഷ്ഠമാക്ക പ്പെട്ടിരിക്കുന്നതും ഈ ലക്ഷ്യത്തിനു് വേണ്ടിയാണ്. നമ സ്ക്കരിക്കുന്നവരുടെ അടുത്ത് വെച്ച് ഉറക്കെ സംസാരി ക്കുന്നതും അപശബ"ടങ്ങളുണ്ടാക്കുന്നതും നബി (സ) വിരോധിച്ചിരിക്കുന്നു. ഉറക്കെയുള്ള ഖുർആൻ പാരായ ണം പോലും നമസ്ക്കരിക്കുന്നവൻെ അടുത്ത്വേച്ച് നിർവ്വഹിക്കുന്നതിൽ നിയന്ത്രണങ്ങരം ഏർപ്പെടുത്തിയി രിക്കുന്നു. തികച്ചം നിശ്ശബ്ദവം ശാന്തവമായ അന്തരീ ക്ഷമാണ് നമസ്ലാരക്കാരത്തിന്നാവശ്യം. കോലാഹലം നിറഞ്ഞ ചുററുപാടിൽനിന്നകന്നുനിന്നും സാസ്ഥമായ .അവസ്ഥ സൃഷ്ടിച്ച നമസ[ം]ക്കാരം നിർവ്വഹിക്കുക *ഭക്ത*ി യുണ്ടാക്കാനുള്ള മാഗ്ഗമാണം.

നമസ്ക്കാരത്തിനു പോക്കുമ്പാരം വളരെ അടക്കവും ത്രെക്കവും കാണിക്കേണ്ടതുണ്ട്". ഒരടിക്കിന്തച്ച് തക്കതി യിൽ നമസ്ക്കാരത്തിൽ പ്രവേശിക്കുന്നത് ഉത്തമല്ലെ. മമാത്തത്ത് നപ്പ്ടപ്പെട്ടരെന്ന് യേതുള്ളറ്പാരാ കൂടി അമി തമായ വ്യത്രത പ്രത്നമല്ല. നബി(സ) പറയുന്നം, 'നമ സ്കാരാരത്തെ കേതിയോടം അടക്കത്തോടുംകൂടി സമീപി കുക. ഇമാർമായറി ഏത് ചലനത്തിലും ചേന്ക്കൊള്ളുക. പനം പരിക്രന്തനമായ അവസ്ഥയിൽ നമസ്ക്കാരത്തിൽ പ്രവേശിക്കേത്ത്. തികച്ചം സതുപ്പുനായും, പ്രത്യാശോ നിർക്കുമെയ്തിട്ടായിരിക്കുന്നം നമസ്ക്കാരത്തിൽ പ്രവേ വരാതിരിക്കാനായി നസെ"കാരാക്കാതടെ മൻപിലൂടെ നടക്കുന്നത് കർശനമായി നിരോധിച്ചിരിക്കുന്ന ഈ നിയമം ലംഘിക്കുന്നപരെ ബലം പ്രയോഗിച്ച തട്ടിമാ ററാൻ നബി(സ) നിർദ്ദേശിച്ചിരിക്കുന്നു. നാൽപത് വർഷം കാത്തുനിലൂണ്ടി വരികയാണെടിൽ അതാണ് നമസ്ക്കരിക്കുന്നവരുടെ മമ്പിലൂടെ നടക്കുന്നതിനേ കരാഗം ഉത്മേക്കെന്ന് റന്നുർസ്ര) പറയുന്നു.

മലമുത്ര വിസർജ്ജനത്തിന് ആവശ്യം നേരിടു മ്പോരം അവയ്ക്കൂ മൻഗണന നൽകി സ്വസ്ഥമായ ശേഷം നമസൗക്കാരത്തിൽ പ്രവേശിക്കുക. ക്ഷേണാവശ്യവം നമസ്ക്കാരവം. ഒരേ സന്ദർഭത്തിൽ ആഗതമാകമ്പോഗ ക്ഷേണം കഴിക്കുന്നതിന് മൻഗണന നൽകക. അത്യഷ്ണം **അതിശെത്യം എന്നിവ നമസ്സാരത്തിന**േ ഭംഗമായി നി **ലൂമ്പോഠം അവക്ക° ശമനം കണ്ടെത്തു**ന്ന കാര്യങ്ങ**ം** ചെ യ്ത ശേഷം നമസ്ക്കാരത്തിൽ പ്രവേശിക്കുക. ലൈം ഗീകാസക്തിയാൽ ഇണയെ സമീപിക്കാനാഗ്രഹം ജനി ക്കുമ്പോഠം അവരുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് വികാരശമനം വരുത്തി ശുദ്ധമായശേഷം നമസ്ക്കാരത്തിൽ പ്രവേശി ക്കുക. എന്നിത്യാദി ധാരാളം നിർദ്ദേശങ്ങഠം നബി(സ) യിൽ നിന്നുള്ള ഉപദേശങ്ങളാണം. ഇതിലെല്ലാം അട **ങ്ങിയിരിക്കുന്ന** തത്വം, പൂർണ്ണ ഭക്തിയുള്ള ആരാധന ഒരു മസ്ലിമിൽ നിന്നുണ്ടാകട്ടെ എന്നത് മാത്രമാണ്. ഇങ്ങനെ സാന്ദർഭികമായ അനിവാരൃതക⊙ 'ഭക്തിക്ക് ഭംഗം വരുത്തുമെന്ന° കാണുമ്പോഗം 'എദയസാന്നിദ്ധ്യം കരഗതമാകവോളം അൽപസാല്പം നീക്കുപോക്കകഗം ആ വാമെന്ന പാഠമാണ് ഇത്തരം നിർദ്ദേശങ്ങളിൽ അടങ്ങി യിരിക്കുന്നതെന്ന° മനസ്സിലാക്കാം. ഈ വിധ കാര്യ **ങ്ങ***ാം* **ശ്രദ്ന്വുക്കു**ന്നതം നമസ്സാരത്തിൽ ദതഴേക്കിയുട്ടോ കാൻ ഉപകരിക്കുമമന്നതിൽ സംശയമില്ല.

സംഘടിത നമസ്കാരം

ഒററക്കു നമസ്സരിക്കുന്നതിനേക്കാരം ഇരുപത്തി ഏഴ് ഇരട്ടി പ്രതിഫലാർഹമായതാണ് കൂട്ടമായുള്ള നമസ്സാരം. നമസ്കേരിക്കുന്നവർൽ പലരം ഇക്കാര്യം ശ്രച്ചിക്കാതെ വിടുന്നത് ഖേദകരമാണ്. അല്ലാഹു പറയുന്നു:

'നിങ്ങഠം നമസ്സാരം മുറ്വുകാരം നിർവ്വുഹിക്കും. സക്കാത്ത' കൊട്ടക്കെ. റുകൃത്ത' ചെയ്യന്നവരോടൊപ്പം (നമസ്-കേരിക്കുന്നവരോടൊപ്പം) റുകൃത്ത' ചെയ്യുക.' ഈ സാ നബി(അ)യടെ മാതാവായ മറിയം(റ്)യോട്' അല്ലാ ഹു പാഞ്ഞമായി ഖുർആൻ ഉദ്ധരിക്കുന്നത്' ഇപ്രകാര മാണ്'.

'ദരിയമേ! നിന്റെ നാഥന് മുമ്പിൽ മക്കിപുന്നും (നിന്നുകൊണ്ട്) സാഷ്യാംഗം ചെയ്യുക.' വളത്ത് ചെയ്യന വരോടൊപ്പം (നമസ്-കരിക്കുന്വരോടൊപ്പം) റുകുക്ക് ചെയ്യുകയം ചെയ്യുക.' നബി(സ)യടേയം അവിടത്തെ അവരാതരാടയം കൂടായുള നമസ്വാരം അവിടത്തെ അവ്യക്തം പ്രവയന്നത് കാണുക.

'നിശ്ചയമായം താങ്കളോടൊപ്പം ഒരു വിഭാഗം അനു ചരന്മാരും രാത്രീയിലെ മൂന്നിൽ രണ്ടു ഭാഗത്തിലും പക തിയിലും മൂന്നിൽ ഒരു ഭാഗത്തോടട്ടത്ത സമയത്തിലുമെ ലുാം നമസ്ക്കരിക്കുന്നുവെന്ന് താങ്കളുടെ നാഥൻ(വ്യക്ത മായി) മനസ്സിലാക്കിയിരിക്കുന്നു. ഇത്രയം ഖുർആൻ വപനങ്ങളിൽ നിന്നുതന്നെ ജമാത്തുത്തു നമസ്ക്കാരത്തി ഒർര പ്രാധാന്യം ബോധ്യപ്പെട്ടുന്നു.

ജമാഅത്ത നമസ്സാരം ഉപേക്ഷിക്കുന്നവരുടെ വീടു കരംക്ക° തീ കൊളത്തുവാനം എനിക്ക° ചിലപ്പോരം തോ ന്നിപ്പോകാറുണ്ടെന്നു' നബി(സ)പറയന്നം.(ബുഖാരി), മതി യായകാരണങ്ങളില്ലാതെജമാഅത്തായുള്ള നമസ്സാരം ഉപേ ക്ഷിക്കുന്നതുസതൃവിശ്ചാസികളടെ ഒരുപാപമായി റസൂൽ (സ) എണ്ണിയിരിക്കുന്നു. സംഘമായുളള നമസ്കാരക്കാർ എന്നോടൊപ്പം ആദ്യത്തെ വിഭാഗത്തിൽ സചഗ്ഗത്തിൽ പ്രവേശിക്കുമെന്നും, ഉന്നതങ്ങളായ മണിമാളികകളം ഒരു കാതും, ഒരു എദയവം ഒരു കണ്ണും കേരംക്കുകയോ ചിന്തി ക്കുകയോ, കാണകയോ ചെയ്തിട്ടില്ലാത്ത സൗഭാഗ്യ ങ്ങരം സാർഗ്ഗത്തിലവർക്ക് നൽകപ്പെടുമെന്നും തിരുമേനി (സ) അതളന്നു. വൃഷ്യങ്ങളുടെ ഇലകളേക്കാളേറെ പാപ പകിലനായാലം സൂക്ഷൗമതയോടെ 'വളൂഅം' ചെയ്ത് ജമാഅത്തായി ഭക്തിയോടെ നമസ്കരിക്കുന്ന പക്ഷം അവൻെറ പാപങ്ങ**ം അല്ലാഹു പൊ**റുത്ത[ം]കൊടുക്കുകത ന്നെ ചെയ്യമെന്ന് നബി(സ) ഒരിക്കൽ ഒരാളെ ഉപദേശി ച്ചു. ജമാഅത്ത് നമസ്ക്കാരങ്ങളിൽ മലക്കുകളം, നല്ല വരായ ജിന്നുകളം പങ്കെടുക്കുമെന്നും മനുഷ്യരുടെ പ്രാത്ഥ നവേളകളിലെ (ഫാത്തിഹായിലെ) 'ആമീൻ'കളോടൊ പ്പം അവരും ആമീൻപറയമെന്നും അതിനാൽ ഫാത്തിഹാ യിലെ ആമീനാകയം ഒരുമിച്ചുപറയുക എന്നും നബി (സ) പറയുന്നു. അകാരണമായി മൂന്നു ദിവസം തുടർച്ചയായി ജമാഅത്തിൽ പങ്കെടുക്കാത്തവനെ ഭരണകൂടം പിടികൂടി പരസ്യമായി ശിക്ഷിക്കാൻ ഖാസി (ഭരണകൂടകർത്താ ക്കരം) മാരുടെ കർത്തവൃമാണെന്ന് പല മഹാപണ്ഡിത ന്മാത്ം വിധി പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഓരോ മഹല്ലിലെയും പള്ളികളിൽ ജമാഅത്ത് നമസ്ക്കാരം സംഘടിപ്പിക്ക

കററക്കാരാണെന്നും ഇസ്ലാം നിഷ്ക്കർഷിച്ചിരിക്കുന്നു. ഒരിക്കൽ അന്ധനായ അബ്ലോഹിബ്ര ഉമ്മു മഖ'ത്തും (റ) തപ്പിത്തടഞ്ഞു' റസൂൽ(സ) യുടെ സന്നി ധിയിൽ വന്നു ഇപ്പകാരം പറഞ്ഞു. 'അല്ലാഹുവിൻെറ പ്രവാചകരേ, പള്ളിയിലേക്ക് വഴികാട്ടിയില്ലാത്ത കര ടനായ ഞാൻ അഞ്ച് പ്രാവശ്യവം ജമാഅത്തിൽ പങ്ക് ചേരണമോ? നബി(സ) പ്രത്യത്തരം നൽകി. ആവശ്യ മില്ല; അദ്ദേഹം ഇതുകേട്ട് സന്തോഷത്തോടെ തിരിച്ചപോ കാൻ തുടങ്ങുമ്പോഴേക്കും റസൂർ(സ) അദ്ദേഹത്തെ മടക്കി വിളിച്ച ചോദിച്ച. 'ഉമ്മാഖ"ത്തും! ബാങ്കവിളി കേരം ക്കാറുണ്ടോ! അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: അതെ, കേഠംക്കാറുണ്ട് അപ്പോഠം നബി(സ) പറഞ്ഞു. 'എങ്കിൽ താങ്കളം പള്ളി യിൽ വന്നേ തീരൂ!് നോക്കുക വഴികാട്ടിയില്ലാത്ത അ ന്ധനായ ആരംക്കുകൂടി ബാങ്കു കേരംക്കുമെങ്കിൽ പ്ള്ളി യിൽ ജമാഅത്തിൽ പങ്കെടുക്കാനെത്തണമെന്നുള്ള നിർദ്ദേ ശം ഇതിന്റെ പ്രാധാന്യം എത്രാത്രമുണ്ടെന്നു് തെളിയി ക്കുന്നില്ലേ! പക്ഷെ, നാനാഭാഗത്ത്നിന്നും ബാങ്കിൻെ മന്ത്രധ്വനി മധുരമായി കർണ്ണപടങ്ങളിൽ വന്നലതല്ലി യിട്ടം തെല്ലം അതിനോട് കൂറു പുലർത്താത്ത നമ്മിൽ അധികപേരുടേയം സൗഥിതി ഊഹിക്കുവാൻകൂടി വയ്യം അബുദാവുദ് റിപ്പോർട്ട് ചെയ്ത ഒരു ഹദീസിൽ ഇപ്ര കാരം കാണാം: ഏതെങ്കിലും ഒരു കഗ്രാമത്തിലോ ഗ്രാമ ത്തിലോ മൂന്നു പേരെങ്കിലും മസ്ലിംകളായി ഉണ്ടാവുക യംഅവർ ജമാഅത്തായി നമസ്ക്കരിക്കുകയും ചെയ്ത രവങ്കിൽ അവരെ ഒരിക്കലും പിശാച° പിടിക്കടകയില്ല. കാരണം കൂട്ടം തെററിയ ആടിനെയാണല്ലോ പിശാച് പിടികടൂക്. ഈ ഹദീസിലെ ഉപമയിൽനിന്ന**്** കൂട്ടം തെററിയ ചെന്നായയടെ പിടിയിലകപ്പെടുന്ന ആടിനോ ടാണ് ജമാഅത്തിൽ പങ്കെടുക്കാത്തവനെ നബി(സ) ഉപ മിച്ചിരിക്കുന്നത് എന്ന് മനസ്സിലാക്കാം. അതിനാൽ കുട്ടം തെററിയ 'റെറയാടി'നെപോലെ നിലവിളിച്ചോ ടുന്ന ഔർഭാഗ്യവാനാകാതിരിക്കാൻ നാം [ശമിക്കുക.

ണമെന്നും അത° ചെയ്യാത്തപക്ഷം ആ നാട്ടകാർ മുഴവനും

ഉപേക്ഷിക്കുന്നവർക്ക് താക്കീത്

അബ്ദുല്ലാഹിബ്നു മസ്ഊദ് (റ) ഉദ്ധരിക്കുന്നു. അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: ''ഒരാഠം മൃസ'ലിമാമികൊണ്ടു തന്നെ അല്ലാഹുവിനെ കണ്ടുമുട്ടേണമെന്ന° ആ[ഗഹി ക്കുന്നുവെങ്കിൽ വിളി (ബാങ്ക്) കേഠംക്കുന്നിടത്തേക്ക് ജമാഅത്ത് നമസ്കാരങ്ങഠംക്കായി അക്കൂട്ടരോടൊപ്പം പോയിക്കൊണ്ട് സൂക്ഷ്മത കൈകൊളളട്ടെ. കാരണം, ആ നമസ്കാരം നബി (സ.അ) യുടെ അത്യുൽകൃഷ്ട സ[മ്പദായമായിരുന്നു. നിശ്ചയം, അല്ലാഹു അത്യുൽ കൃഷ്ടചര്യകളാണ് നിങ്ങളുടെ പ്രവാചകനു നിയമ മാക്കിയിട്ടുളളത". നിങ്ങാം നിങ്ങളുടെ വീടുകളിൽ വെച്ച് ഈ പിന്തി നിൽക്കുന്നവർ അവരുടെ വീടുക ളിൽവെച്ച് നിർവ്വഹിക്കുന്നതുപോലെ ചെയ്താൽ നിങ്ങളുടെ (ജീവനേക്കാരം സ്നേഹിക്കാൻ കടപ്പെട്ട) [പവാചകൻറ (മഹോന്നത) ചര്യയെയാണ് നിങ്ങളു് പേക്ഷിക്കുന്നത്. നിങ്ങളുടെ (മഹാനായ) ആ [പവാ ചകൻെറ ചര്യ ഉപേക്ഷിച്ചാൽ നിങ്ങരം മാർഗ്ഗ[ഭംശ രായിത്തീരും. തീർച്ച. ഏതൊരുവൻ നന്നായി സൂക്ഷ്മ തയോടെ ശുദ്ധി (വുളു)ചെയ്തു ഈ പളളികളിലെ ഏതെങ്കിലുമൊന്നിനെ ലക്ഷ്യമാക്കി പോകുന്നുവേ അവൻെറ ഓരോ കാൽവെപ്പിന്നും ഓരോ പുണ്യവും (അല്ലാഹുവിങ്കൽ) ഓരോ പദവിയുയർച്ചയുമുണ്ട്. അവൻെറ ഓരോ തിൻമകളും മായ ക്കപ്പെട്ടുകൊണ്ടി രിക്കും. നിശ്ചയം, കപടൻ (മുനാഫിഖ്) എന്ന് വ്യക്തമായി അറിയപ്പെടുന്നവനല്ലാതെ മററാരും ഞങ്ങളിൽ (പളളിയിൽ പോകാതെ) പിന്തി നിൽക്കാ റില്ല. ഞങ്ങളിൽ ചിലരെ (രോഗമോ മറേറാ കാരണ

34

അഹ്മദ്. തിർമുദി. അബൂദാവൂദ്. നസാഈ.

നസാഈ

മമാക്കപ്പെട്ടിട്ടുളളതെന്ന് വ്യക്തമാകുന്നു. നിർബന്ധ നമസ്കാരം ഒററയ്ക്കു നിർവഹിച്ച ശേഷം പളളിയിലെത്തിയ വൃക്തിയോട് അപ്പോഗം പളളിയിൽ നടക്കുന്ന ജമാഅത്തിൽ പങ്കെടുക്കാൻ നബി(സ. അ.) കൽപിച്ച സംഭവവും ² വാഹനത്തിൽ വെച്ച് നമസ്കരിച്ചശേഷം പളളിയിലെത്തിയ വ്യക്തി

ജമാഅത്തിൽ പങ്കെടുക്കാതെ മാറിനിന്നപ്പോ∞, ഞാൻ

ജിബ്രീൽമാലാഖ(അ) നമസ്സാരത്തിന്റെ രൂപവും സമ യവും നബി (സ.അ) കം" പഠിപ്പിച്ചപ്പോയ നബിയെ തൻെ പിന്നിലും നബി (സ.അ) ജനങ്ങള തനിക്ക് പിന്നിലും നിർത്തിക്കാണ്ട് ഒരുമിച്ചു (ജമാഅത്തായി) ആണ് നമസ്കരിച്ചതെന്നും 1 ഹദീസുകളിൽ കാണാം. ഇതിൽനിന്നു നിർബന്ധ നമസീകാരങ്ങാം (കാരണങ്ങ ളുണ്ടായാലൊഴികെ) ജമാഅത്തായിത്തന്നെയാണ് നിയ

ത്തനമായിട്ടാണ് നബിയുടെ സഖാക്കരം ഈ [പവണ തയെ കണ്ടിരുന്നതെന്നും, നിങ്ങരം പിഴച്ചുപോകാൻ 'ഈ ഉൽകൃഷ'ടചര്യയുടെ നേർക്കുളള **അ**ലസമനോ ഭാവം' മാത്രംമതി എന്നതും കനത്ത ഒരു താക്കീതുകൂടി യാണ".

ഇബ നുമസ ഈ ദ് (റ)ൻെറ ഈ വാക്കുക ം ഹൃദയ സ്പൃക്കാണ്. പ്രത്യേകിച്ചു കപടൻമാരുടെ പ്രവർ

ത്താൽ) രണ്ടുപേർ താങ്ങിപ്പിടിച്ചു പളളിയിലേക്ക് കൊണ്ടുവരികയും അണിയിൽ നിർത്തുകയും ചെയ്യാ റുണ്ട്. (മുസ്ലിം, അബൂദാവൂദ്. നസാഈ).

നമസ്കരിച്ചു എന്നു പറഞ്ഞിട്ടും നബി(സ.അ.) 'നീ എന്താ ഞങ്ങളോടൊപ്പം നമസ്-കരിക്കാത്തത്'? നീ ഒരു മുസ്ലിമിമുറ്റോ എന്നു ഗൗരവത്തിൽ പോദിച്ചതും ³ 'ബാങ്ക'വിളി കോക്കുകയും കാരണമൊന്നുമില്ലാതെ അതിന്നുത്തം. ചെയ്യാതിരുന്നവന്ന് നമസ്-കാര (പ്രതി ഫലിമേയില്ല' 4 എന്ന നബിവചനവും മേൽപറഞ്ഞ വസ്തുതയെ ഒന്നുകൂടി ശക്തി പൂടുത്തുന്നു.

പുണ്യം വളരെ കൂടുതൽ ലഭിക്കു. വാനും ജമാതത്ത് അനിവാരുമാണ് എന്നു കാണിക്കുന്ന നിരവധി നബി വചനങ്ങര കാണാം. 'വീട്ടിലോ അങ്ങടിയിലോ വെച്ച് റെറയ്ക്ക് നീർവ്വഹിക്കുന്നതിനേക്കാരം 25 ഇരട്ടി പ്രതിഫലം ജമാത്കത്തായി നമസ്തരിക്കുന്നതിലുണ്ടം. 5 താത്രിയിലും പ്രഭാതത്തിലുമുള്ള നമസ്കാരങ്ങളിൽ പളളിയിൽ ഹാജാരകുന്നവർക്ക് വന്നിച്ച പ്രതിഫലം വാഗ്ദാനം ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ''ഒരാരം ഇശാത്ത്' നമ സ്കാരം ജമത്ത്തോയി നിർവ്വഹിച്ചാൽ രാത്രിയുടെ പകുതി മുഴുവനും നമസ്കാരത്തിലേർപ്പെട്ടവൻെ പ്രതിഫലവും, സുബ്ര'ഹ് നമസ്കാരം ജമാത്തത്തായി നിർവ്വഹിച്ചവന്ന് രാത്രി മുഴുവനും നമസ്കരിച്ച തിൻറെ പ്രതിഫലവും ഉണ്ടായിരിക്കും. 6

എനി പളളിയിലെത്തിപ്പെടാൻ സാധിക്കാത്ത മതപ രമായ കാാണങ്ങായ സംജാതമായപ്പോഴും ജമാതത്തോയി ഉടണ് നബി (സ.അം) നമസ്-കരിച്ചിട്ടുളളത് എന്നും കാണാം. അനസ്(ര) നിവേദനം: "നബി (സ. അം)

³ മുവതാ. അഹ്മദ്. നസാഈ ഹാകിം. 4. അബൂദാവുദ്-ഇബ്നുമാജ. ഇബ്നുഹിബ്ബാൻ. ദാറഖുത്നി. 5. ബുഖാരി മുസ്ലിം. മുവതാ. 6. മുസ്ലിം.

അത്യുന്നത സൽസ്വഭാവിയായിരുന്നു. അദ് ദേഹം ഞങ്ങളിൽ ആരുടേയെങ്കിലും വീട്ടിലായിരിക്കുമ്പോട നെഡ്യംകാര സമയം ആസ്ഥാകാക്കാം. അപ്പോടം അവി ടൂന്നു ഇരിക്കുന്ന വിരിപ്പ് എടുക്കുവാനും അത് തുടച്ചു കുടഞ്ഞ് വീങ്ങും വിരിക്കുവാനും നിർദ്ദേ ശിക്കും. ശേഷം അദ് ദേഹം ഇഖാമത്ത് വിളിക്കും. ഞങ്ങളെയും കൂട്ടി അവിടുന്നു നമസ്കരിക്കും പിരും

അനസ് (റ) വീണ്ടും: "കരിക്കൽ നബി (സ. അം) കൃതിരപ്പുറത്തുനിന്നു തെന്നിവീണു. ശരീരത്തിൻെ വലത്യഭാഗത്ത് പോറലേററു ഴുറിവുപററി. ഞെങ്ങം അഭ്യേഹക്കത്ത സന്ദർശിക്കാർ വിട്ടിൽ ചെന്നു. നമ സ്കാര സമയം ആസന്നമായപ്പോം (ഞങ്ങളേയുമായി) നബി(സ. അം) ഇടുന്നു നമസ്കരിച്ചു ⁸ (ഞങ്ങളും ഇരുന്നുതന്നെ നമസ്കരിച്ചു കുന്നു മറൊരു റിപ്പോർ ടിലും വന്നിട്ടുണ്ട്.)

ചുരുക്കത്തിൽ പ്രവാചകൻ (സ.ഞ) എ[തമാത്രം ഗൗരവത്തിലാണിക്കാര്യം തൻെറ സമുദായത്തെ തെരു പ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നതെന്ന് ഇതിൽനിന്നെല്ലാം വ്യക്ത മാകുന്നു. പരിശ്വാധ ബുർആൻ പറയുന്നു:

"അഭ"ദേഹത്തിൻെ കൽപനക്ക് എതിർപ്രവർത്തി കന്മോ വേദനയേറിയ ശിക്ഷ് ബാധിക്കുകയോ ചെയ്യു കയോ വേദനയേറിയ ശിക്ഷ ബാധിക്കുകയോ ചെയ്യു ന്നത് സൂക"ഷിച്ചുകൊളളട്ടെ. (24:63)

^{7.} ബുഖാരി. മുസ്ലിം.

ബുഖാരി. മുസ്ലിം.ശാഫിഈ റിസാലയിലും.

فَلْيَحَدُرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمَرِهِ أَن تُصِيبَهُمْ فِسَنَةُ أَوْمُصِيبَهُمْ عَدَادُ أَلِيصِيبَهُمْ عَدَادُ أَلِيعً لَيْنَ الدِينَ - ﴿ عَذَالِهُ النَّهِ - عَدَادُ أَلِيعً لِينَا الدِينَ الذِينَ الدِينَ الْعِينَ الدِينَ الْعَلَقِينَ الْعَلِينَ الْعَلِينَ الْعَلَقِينَ الْعَلِينَ الْعَلِي الْعَلِينَ الْعَلِينَ الْعَلِين

ഇപ്രകാരം .ഖുർആനിൽ നിന്നും നബിവചനങ്ങളിൽ നി നും ജമാഞ്ഞായുള്ള നമസ്ക്കാരത്തിന്റെ പ്രാധാന്യ പും ആവശ്യകതയും സ്തരാം വ്യക്തമാകന്നു. ഇ[ബാഹിം നബി(അ) പ്രാർത്ഥിച്ചതുപോലെ നമുകും പ്രാത്ഥിക്കാം.

رَبِ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّالَوْقِ وَمِنْ دُرِيِّنِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلُوْعَاءِ المِلْهِم

'നാഥാ! നമസ്സാരം മുറപ്രകാരം അനുഷ്ഠിക്കുന്നവരിൽ എന്നേയും ഏൻെ സന്തരികളേയും നീ ആക്കേണമോ! ഞങ്ങളുടെ പ്രാബ്ന നീ സ്വീകരിക്കയുംചെയ്യേണമേ!.' ആമീൻ.

നേട്ടങ്ങൾ

ജമാഅത്തായുള്ള നമസൗക്കാരങ്ങരം മസ്സിം സമൂഹത്തിനം വീവിധങ്ങളായ ഇഹപര വിജയങ്ങരം പ്രദാനം ചെയ്യു ന്തണ്ട[ം]. പരലോകത്തെ പുണ്യങ്ങളാണ[ം] ഏററവും പ്രാ ധാന്യമർഹിക്കുന്നതെങ്കിലും ഒട്ടം അപ്രധാനങ്ങളല്ല ഇഹ ലോകത്ത° നമകം ലഭിക്കുന്ന വമ്പിച്ച നേട്ടങ്ങരം. ഓ രോ ദിവസവം അഞ്ചം നേരവും ഓരോ മഹല്ലകളിലെയും ആളക**ാ അവരുടെ അടുത്തുള്ള പള്ളികളിൽ ഒരുമിച്ചുകൂടി** പ്രാർത്ഥനകരം നടത്തുമ്പോരം അവരിൽ ഊട്ടിഉറപ്പിക്ക പ്പെട്ട ഐക്യബോധവം സമത്വഭാവനയും ഉത്തേജിതമാ കാരുണ്യവാനായ അല്ലാഹുവിൻെറ മുമ്പിൽ കുന്നു. തോളോടുതോളതമ്മി കേതി നിർഭരമായി പ്രാർത്ഥിക്കു മ്പോഗ അതിൽനിന്നുൽഭുതമാകുന്ന ആത്മനിർവൃതി ഒന്നു വേറെതന്നെയാണ്. യജമാനനും, അടിമയും, ധനാഡ്യ നം, ദരിദ്രനം, വലിയവനം, ചെറിയവനമെല്ലാം അല്ലാ ഹുവിൻെ മുമ്പിൽ സമന്മാരാണെന്ന° തെളിയിക്കുന്ന ആ പ്രകടനം എത്രമാത്രം മഹത്തരമാണം. റസൂൽ(സ)

പറഞ്ഞു: നിങ്ങാം നിങ്ങളുടെ അണികാം ശരിപ്പെടുത്തി അടുത്തടുത്തു നിൽക്കുക. നിങ്ങളുടെ എയെങ്ങാട അടുക്കു വാൻ അത് കാരണമായേക്കും. മറൊവരിക്കർ നബി (സ) പറഞ്ഞു: 'അണികാം ശരിപ്പെടുത്തുക. അണികാം കിടയിൽ പിശാചിന്" ഇടം നല്ലത്തം". അവർ നിങ്ങ ഉടെ എയേങ്ങളെ ഭിന്നിപ്പിച്ചു"കളയും. ' സത്യവിശചാ സികാം സഹോരോരാണെന്ന ഖുർആർ വാക്യവും" അര്വീനുകാം ചീർപ്പിൻ പലുകാം കണക്കെ സമർമാരാ ണെന്ന നബിവചനത്തിൻോയും സാക്ഷാൽക്കാരാണ് ജമാത്ത്തിലൂടെ അല്ലാഹുവിൻെ മുമ്പിൽ നാം കാഴ്ച പോക്കുന്നത്ര്.

സമൂഹത്തിലെ വ്യക്തികഠം തമ്മിൽ കൂടുതൽ ബന്ധ പ്പെടുവാനും കശലാസോഷണങ്ങരം കൈമാറുവാനും അതു മുഖേന ഐക്യമത്യം നമ്മിലൂട്ടാനും സർവ്വശക്തനായ അല്ലാഹു ഏർപ്പെടത്തിയിരിക്കുന്ന ഒരു വൻ പദ്ധതി യാണ് ജമാഅത്ത് നമസ്ക്കാരം. മററുള്ളവരുടെ പ്രശ്ന ങ്ങ**ം നേരിട്ടറിയാനം അവക്കു കൂട്ടമായി പരിഹാ**മം കണ്ടെത്താനമുതകത്തക്കവിധം ഒരു ദിവസത്തിൽ പല പ്രാവശ്യം കണ്ടമുട്ടാനുള്ള സാഹചര്യം അല്ലാഹു നമുക്ക് സൃഷ്ടിച്ചതന്നിരിക്കുകയാണം ഇതിലൂടെ. എന്നാൽ ഇത? ൻെ പ്രാധാന്യം ഗ്രഹിക്കാതെ- അല്ലെങ്കിൽ മനസ്സിലായാ ട്ടം ശ്രദ്ധിക്കാതെ പിന്തിരിയന്നവരെക്കുറിച്ച് എന്തു പറ യാൻ? അതെ അല്ലാഹു നമ്മിൽ നന്മ ചെയ്യാൻ ആഗ്ര ഹിക്കുന്നു. നമുക്കത്ര° വേണമെന്നില്ലെങ്കിലോ? കഷ°ടം തന്നെ നമ്മുടെസ്ഥിതി!.പല മഹല്ലകളിലേയം പള്ളികഠം വിജനമായി ഇമാമം മക്രിയം മാത്രം കടമ നിർവ്വഹിച്ചു പോകുന്ന ഭരവസ്ഥ കാണുമ്പോറം അല്പമെങ്കിലും ഈമാ നുള്ള ഹൃദയം നടുങ്ങുന്നു. സമുദായമേ ! ഇനിയെങ്കിലും നേണ്യു! സമൂഹത്തിൻെറ നലിനിൽപ്പുതന്നെ എല്ലാ ഭാഗത്തുനിന്നും ചോദ്യം ചെയ്യപ്പെടുന്ന ഈ അത്യാസന്ന ഘട്ടത്തിലെങ്കിലും നമ്മുടെ ഹൃദയങ്ങാം അടുക്കട്ടെ. ഐ ക്യം നില നിത്തുന്ന ഇത്തരം ആരാധനകരം മുഖേന ശക്തി

യാജ്ജിക്കുക. പ്രവാചകചര്യയിലേക്ക് ധ്രുതഗതിയിൽ മടങ്ങിവന്നും ജീവിതത്തിൽ വിജയമുണ്ടാക്കുക. അല്ലാ ഹു നമ്മെ അതിനന്തഗ്രഹിക്കട്ടെ!.

മര്യാദകൾ

ജമാതത്തെ നമസ്ക്കാരം അടുക്കും ചിട്ടയോടും കൂടിയായിരിക്കണം നിർവ്വഹിക്കേണ്ടയ്ക്ക്. ഇരാം മിഹ് റെബിലേക്ക് വരുന്നത്ക് കാണമ്പോരം മുങ്ങളിൻ ഇവാ മത്തിന്നെരങ്ങണം. അന്വോഴേക്കും ആളകാര അണി വായി നിൽക്കണം. അണികരം ശദിപ്പെട്ടത്താൻ വേണ്ടി വരികയാണെങ്കിൽ ഇരാം ഉപദേശിക്കണം. മുങ്ങളിൻ ഇരാ മിന്ദേനരെ പിന്നിൽ വലതുവശത്തും പിന്നീടുള്ള ആരം അതിനടത്തും പിന്നീട് വലത്തം പിന്നീട്ട് ഇടതും. ഈ ക്രത്തിലാണ് അനിനിരക്കേണ്ടയ്ക്. അല്ലാതെ മുക്കെലിലം ഒരു മൂലയിൽ നിന്നോ അറേത്ത് നി ന്നോ അണി തുടങ്ങത്ത്. കാൽമടമ്പുകരം ഒരേ നില യിൽ വരത്തക്കവിയമാണ് നിൽക്കേണ്ടയ്ക്ക്. പിരലുക ഉടെ അറനമല്ല പരിഗണിക്കുക, ഇടതുർന്ത് വിടവുകളി ലുടത്തെയ്തിരിക്കാർ പ്രത്യകം ശ്രച്ചിക്കേത്തുണ്ട്.

പ്രത്ഷയാർക്ക് പിന്നിൽ കുട്ടികളം അവക് പിന്നിൽ സ്ത്രീകള്ം, ഈ രൂക്കത്തിൽ അണിന്നിരക്കേക്. രണ്ടു അണി കാരക്കിയാൻ ഒരാടാക്ക് സുജൂക്ക് ചെയ്യാനുള്ള സ്ഥ്രച്ച തോക്കെയ്യ്ല്. പള്ളി വിശാലമാ ഒത്തക്കാളേറെ അകലം ഉണ്ടാകത്ത്യ്ല്. പള്ളി വിശാലമാ ഒത്നെന്ന് വിചാരിച്ച് അകന്നകന്ന് അതാൽ ഉദർ അത്രൂ. എല്ലാവതം അണിനിരന്നു കഴിഞ്ഞാൽ ഉദർ അത്രൂ. എല്ലാവത്ത് വിദ്രീക്കുന്നുത്തിൽ പ്രവേശിക്കേ താര്യം വേണം. ബാക വിളിച്ചുതിന്ത് ശാഷ്യള്ള പ്രാത്ഥന ചിലർ ഇവിടെ ഉതവിടുന്നും, നിയ്യത്ത് വെക്കെ എന്ന പേരിലുള്ള ചില വാചക്കസർത്തുക്ക നടത്തി അട്ടത്തുള്ളവരേയുലും ആശയക്ക്യേക്ക്രത്തിലാക്കേന്ന ചില സ്ത്രി

ഭായങ്ങരം പ ലയിടത്തും കാണാം. പ്രവാചകചര്യക്ക് നിരക്കാത്തവയാണിതെല്ലാം എദയത്തിലുണ്ടാർകണ്ട ഉദ്ദേ ശമാണ് നിയ്യത്ത്. അല്ലാതെ ഉരുവിട്ടയ്ക്കാകാണ്ടുണ്ടാക ന്നതല്ല.

ഇമാം തൿബീർ ചൊല്ലി നമസ്സാരത്തിൽ പ്രവേശി ച്ചാലടൻതന്നെ എല്ലാവരും നമസ്കാരത്തിൽ പ്രവേശിക്ക ണം. അത് ഏററവുമധികം പുണ്യം ലഭ്യമാകാൻ കാരണ മാണെന്ന° നബി(സ) ഉപദേശിച്ചിരിക്കന്നു. പ്രാരംഭ പ്രാർത്ഥന (ടുആളൽഇഫ് തിതാഹം, വജ്ജഹം തു...) കഴി ഞ്ഞാൽ ഇമാമിൻെറ ഫാത്തിഹക്കൊപ്പം തന്നെ ശബ്ദം ഒരിക്കലും ഉയർത്താതെ മഅ്മൂമുകഠം ഫാത്തിഹ ഓതലാ ണത്തമം. കാരണം ഇമാമിൻെറയും മഅ⁴മൂമിൻേറയും 'ആമീൻ'കരം ഒന്നിച്ചാകൽ പ്രതിഫലാർഹമായ കാര്യ മാണെന്ന് പ്രവാചകൻ അരാം ചെയ്തിരിക്കു. 'ആമീൻ'കഠം ഉറക്കെയായിരിക്കണമെന്നും ചെറുപ്രകമ്പ നം നൃഷ്ടിക്കത്തക്കതായിരിക്കണമെന്നമുള്ള ചില നിർദ്ദേ ശങ്ങ**ം ഹദീസുകളിൽ കാണാം. ഇമാംഫാത്തിഹക്ക**് ശേഷം സൂറത്ത[ം] തുടങ്ങിയാൽ നിശ്ശബ്ദരായി കേട്ടനില്ലക യാണ് മഅ്മുമുകരം വേണ്ടത്. സുറത്തുകരം ഇമാമിനോ ടൊന്നിച്ച° പാരായണം ചെയ്യേണ്ടതില്ല. ഇമാമിനോ ടൊന്നിച്ചോ ഉടനെയോ റുകളകളം സുജൂകേളം, മററുള്ളവ യുമെല്ലാം മഅ²മുമുകളും ചെയ്യുക. ഒരിക്കലും ഇമാമിനേ ക്കാരം മൻപാകരുത്. നബി(സ) പറയുന്നു. 'കഴുതത്ത ലകളമായി ഉയർഞ്ഞെഴുന്നേൽപ്പന്നളിൽ ചിലരെ അല്ലാ ഹു ആഗതരാക്കും. അവർ നമസ്സാരത്തിൽ ഇമാമിനെ കവച്ചവെച്ചവരാണ്'.

പിന്നിലുള്ളവരെ തീകച്ചം പരിഗണിച്ചായിരിക്ക ണം ഇരാം നമസ്ക്കാരം ദിര്ഘിപ്പിക്കുന്നും ചുതകനേതു ഒളൊം. കണക്കിലധിക ദീര്ഘിപ്പിച്ചതിനാൽ വിഷ മിച്ചപോയ മത്ത്യമുകരം നബി(സ) യുടെ സന്നിധിയിൽ ആവലാതിപ്പെട്ടപ്പോരം അത്തരം ഇരാമുകള് താക്കിത് ചെയ്യ സംജവം വിവരിക്കുന്ന നിരവധി ഹദീസുകള്ക്ക്.

വഴിയാത്രക്കാർ, രോഗികഠം, വൃദ്ധന്മാർ, കുട്ടികരം, അത്യാ വശ്യക്കാർ എന്നിവരൊക്കെ തൻെറ പിന്നിലുണ്ടാകമെ ന്ന ബോധം ഇമാമിനുണ്ടാകണം. 'നമസ'ക്കാരം ദീർ ഘിപ്പിക്കണമെന്നുളേശിച്ച[ം] ഞാൻ നമസ[ം]ക്കാരത്തിൽ പ്രവേശിക്കും. പക്ഷെ, കുട്ടികളടെ കരച്ചിൽ കേഠംക്ക മ്പോഗം അവരുടെ മാതാക്കാം വിഷമിക്കമന്ന ഭയത്താൽ ഞാൻ ചരുക്കും. ' എന്ന' നബി (സ)പറഞ്ഞതായി ബുഖാ രി റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യന്നു. നമസ്ക്കാരം ആരംഭിച്ചുമുതൽ അവസാനിക്കംവരെ വിവിധ ചിന്തകളിൽ നിന്നു മന സ്സിനെ ശരിക്കും നിയന്ത്രിച്ചനിർത്തണ്ം. അല്ലാഹവ മായുള്ള കൂടിക്കാഴ്ചയിലാണ് (മനാജാത്തിലാണ്) താ നെന്ന ബോധമായിരിക്കണം `നമ്മെ നയിക്കേണ്ടത്ര°. നബി (സ) പറയുന്നു: നിൻെറ നാഥനെ നീ ആരാധി ക്കക_അവനെ കൺമുമ്പിൽ കാണുന്നപോലെ, നീ (നി ൻെ നഗ്നനേത്രങ്ങയംകൊണ്ട്) അവനെ കാണുനില്ലെ ങ്കിലും അവൻ നിന്നെ കാണുന്നുണ്ട്". ' അതായത്ര' നമ്മുടെ എദയംകൊണ്ടാണവനെ നാം കാണേണ്ടതും എന്നു സാൗം. ഇമാമിനേക്കാരം ശബൂമയർത്തി ഒന്നും ചൊല്ലാതിരിക്ക ലാണ് (ആമീൻ ഒഴികെ) ഉത്തമം.

തുമാം 'ആദ്യത്തെ സലാം' വീട്ടിയാൽ മററുളവരം അപ്രകാരം ചെയ്യണം. പിന്നീട് രണ്ടാമത്തതും. ഇമാം രണ്ടം ചെല്ലിക്ക് സ്വാരവരും കാത്തിരിക്കണമെന്നില്ല. രണ്ടം ഇമാമിനോടൊപ്പമായിരിക്കലാണ് നല്ലത്. നമ സ്കോരം അമിതമായ വേഗതയിൽ നിർവ്വപിക്കുേത്. വന്യൽ (സ) നിരോധിച്ചിരിക്കുന്ന. അത്തരം നമസ്കോ രക്കാർക്ക് നാശുണ്ടാകളെ- എന്ത് നബി (സ) പ്രാർത്ഥി പ്രീര്ഷണം. 'ചില കോഴികൊത്തു നമസ്കാരക്കാർ. എന്നാണവരെ നബി (സ) ഉപമിച്ചിരിക്കുന്നത്ര്. പരി ശ്രമ്പര് രംഗത്തിൽ രാത്രികളിലെ ഏറവും രഹത്തായ സുന്നത്ത് നമസ്ക്കാരം. അതി ധൃതിയിൽ നിർച്ചഹിക്കുന്നത്ത്രന്തരം അത്തി ധൃതിയിൽ നിർച്ചഹിക്കുന്നത്രെക്കായ പ്രത്യേകം ശ്രച്ചിക്കുന്നം.

അനുവുായം രണ്ട് തയുാറെ ടുപ്പ്

اليساب الثانسي استحدادات

നജസും ശുദ"ധീകരണവും

മലം, മുത്രം, രക്കം, ചലം, മക്ടിച്ചത്, മഴ്യ് (കാമ വികരെ വേളവിൽ ജനനേന്ദ്രിയത്തിലൂടെ പുറത്ത'വരുന്ന ദ്രാവകം)വഴ്യ് (ഭാരം ചുമക്കുമ്പോഴം, മുതുവിസൗജ്ഞാന അരമോവരുന്ന്യാവകം)ലഹരി പദായ്ക്കുടെ എന്നിവയും നായ പന്നി എന്നീ ജീവികളം, മനുഷ്യൻ, മത്സ്യം, ജറാദ് (മരുതരം വെട്ടകിളി)എന്നിവ ഒഴികെയുള്ള എല്ലാ ശവങ്ങ ളമാണ് നജസുകട(മാലിന്യങ്ങടം) ഇവയെ 'ഐര്. ജാത രം നജസുകളിൽ നിന്ത്യ, നമസ്ക്കരിക്കുന്ന സ്ഥലവം, വസ്രവം, ശരീരവം പൂർണ്ണമായം ശുദ്ധമായിരിക്കണം. ഇത് നമസ്ക്കാരം ശരീയാകുന്നുവിനുള്ള 'ശർഥു' (നിബ സ്ത്രുട്ടിയാണ്.

'എർനജസുകളിൽ നായയുടെയും, പന്നിയുടെതുമ ല്ലാത്ത ശവത്തിന്റെ തോലുകാം ഊറക്കിട്ടാൽ ശുച്ച മാക്കുന്നതാണ്. ലഹരിപാർത്ഥം സ്വയമിരുന്നു സൂർക്ക യായി രൂപാന്തരപ്പെട്ടാൽ അവയും 'കൂലയാണ്'. മാറു നമസുകാം സ്വയമേഖ ശുല്യമാക്കുവയാ ശുലയാക്കാർ പാറുന്നവയോ അല്ല. അവ വസ്ത്രത്തിലോ മറോറെ ആ യാൽ ശൂലയാക്കവരെ കഴകക. രണ്ടു ഖുല്ലത്തു (മന്നേ കാൽ ഴോ വീതം നീളവം വീതിയും ആഴവുള്ള ഒരേ കഴി യിലോ പാത്രത്തിലോ ഉാക്കൊള്ളന്ന വെള്ളം ഒരെ കഴി യിലോ പാത്രത്തിലോ ഉാക്കൊള്ളന്ന വെള്ളം വെള്ള ആവിൽ താഴെയുള്ളത്തിന്നു വീണാൽ തുവെള്ള മുവർ ആശുദ്ധമാകുന്നതാണ്'. അതിൽ കൂടിയതിൽ നജ സ് വീഴുകയും വെള്ളത്തിന്നു നിറവ്യത്യാസവം. മണവും അചിയുന്നോയിത്തീതകയും ചെയ്താൽ ആ വെള്ളം നജസായിത്തീത്രകയും ചെയ്താൽ ആ വെള്ളം

നോയ തലയിട്ട പാത്രം ഏഴ്പ്രാവശ്യം കഴുകണം. അതിൽ ഏതെങ്കിലും ഒരു പ്രാവശ്യത്തേത്ര് മണ്ണ കലത്തി യ വെള്ളംകൊണ്ടായിരിക്കണം. കൊതുക്, മുട്ട,ചെള്ള്, പാററ അലായവയുടെ രക്തവും, പൊറി തേലായവ യിൽനിന്നുള്ള കറഞ്ഞ രക്തവം, ചലവം, ഈച്ച, വാവൽ മുതലായവയുടെ മലമൂത്രവം നജനുകളളും പാൽ മാത്രം കേമിച്ചിട്ടുള്ള ചെറിയ ആൺകട്ടികുടെ മൂത്രം വസ്ത്രത്തി ലോ മറേറാ ആയാൽ അതിൽ വെള്ളം തളിച്ചാൻ മതി. നജസായ വസ്പുകളോടെ മേൽ വെള്ളമൊഴിച്ചു കഴുകകയാ ണ് വേണ്ടതും".

മലമുത്ര വിസർജ്ജനശേഷം ആ ഭാഗങ്ങര നന്നാ യി ശൂചിയാക്കണം. അതിനേററവും ഉത്തരം വെള്ളമാ ണ". കടലാസ്സ്", ശീല, കല്ല" എന്നിവ നജസ്" വലി ച്ചെട്ടക്കാരതകന്നവയാണെങ്കിൽ അത്തരം വസ്താരോകൊ ണ്ടം ശൗച്യംപെയ്യാവന്നതരണ്. വെള്ളംകൊണ്ട് ശൗച്യം ചെയ്യന്നതിന്നു" മുവം ഇത്തരം വസ്തുക്കോകൂടി ഉപയോഗി കന്നേയ്ക്ക് നല്ലത്തരണ.

മനുഷ്യശുക്ളം നജസെല്ല എന്നതാണ് പ്രാമാണി കാജിപ്രായം. കഫം. മൂക്കട്ട. തുപ്പ്യനീർ, മാംസം ഭക്ഷി ക്കപ്പെടുന്ന മൃഗങ്ങളുടെ കേല എന്നിവയും നജസുക ഉല്ല. എങ്കിലും ഇവകളും വെള്ളംകൊണ്ട് ശൂദ്ധീക രിക്കുകയാണ് വേണ്ടതെന്നു പ്രവാചകൻറ ചരുക ളിൽനിന്നു വ്യക്തമാകുന്നു.

ഋതുരക"തം

്പ് എന്ന അറബി പദത്തിരൻ അർത്ഥമാണ് ഇതുരക്തം (ആർത്തവം) എന്ന പറയുന്നത്ല്. പ്രതിയുന്നാ പതിനാലോ വയസ്സ് പ്രായമാ കമ്പോടം ആർത്തവം ആരം ടില്യോ. ഇതോടെ സ്ത്രീകര പ്രായപൂത്തിയായവരായി ഗണിക്കപ്പടന്നം. അപൂർവ്വ മായി ചിലർക്ക് ജീവിതത്തിലൊരില്ലെ. ആർത്തവു അമായില്ലെ വരാം. മാവ് ചിലർക്ക് പഞ്ഞ് വയസ്സിന് മുർപുതന്നെ ഉത്തായെന്നും വരും. മാസംതോരും ഉത്താകവള്ള ഈ രക്കം ഒരു പുർണ്ണദിവസമെങ്കിലും ഉണ്ടാകും. മിതമായി ഏഴ് ദിവസവും കവിഞ്ഞാൽ പതി നഞ്ചു ദിവസം വരെയും ഉണ്ടാകാം. ഒരു ദിവസത്തേ ക്കാനം കറഞ്ഞാലും പതിനഞ്ചു ദിവസത്തേക്കാനം കൂടി യാലും അത് രോഗലക്ഷണമായി കണക്കാക്കപ്പെടും അപ്പോനം അതു ആർത്തവകളും. ആർത്തവരക്കും മഞ്ഞ കലർപ്പുള്ള ചുവന്ന രക്തമായിരിക്കും.

ആർത്തവളേളപ്പോരം നോമ്പും, നമസ്സാരവും വലിയ അശ്ശേഖിയിൽ ഹാമാക്കന്ന എല്ലാ കാര്യങ്ങളം നിഷിദ്ധം തന്നെ. ആർത്തവം തീരുന്നുള്ളവരയുള്ള നമസ്ക്കാരം നിർവ്വഹിക്കേണ്ടതില്ല്. എഹാൽ നോമ്പ് മററ്റ ദിവസ ങ്ങളിൽ ശൂദ്ധിയായധേഷം നോററ്റ വീട്ടേണ്ടതാണ്.

പ്രസവരക°തം

സ്ത്രീകഠാക്ക് പ്രസവാനന്തരം സ്രവിക്കുന്ന രക്തമാണ് നിഫുസ് (പ്രസവരക്തം) - കറഞ്ഞത് ഒരു നിമിഷമോ. സാധാരണയിൽ നാർപതോളം ദിവസമോ, കൂടിയാൽ അറുപത് ദിവസമോ ഇത്രഭാകുന്നതാണ്. അതിൽ കവി ഞ്ഞാൽ രോഗകാരണമായിരിക്കും ആർത്തവക്കാരികഠം ക്ക് ഹറാമായതെല്ലാം ഇവർക്കും നിഷിച്ചമാണ്.

രക്തം സ്വിക്കുന്നത് നിന്നുകഴിഞ്ഞാൽ കളിച്ച് യൂര്ധിയായി ആരാധനകഠാ നിർവ്വഹിക്കണം. നയുടെ നാടുകളിലെ സ്വീകഠം കര് തവാർച്ച അവസാനിച്ചാലും ദിവസം തിക്യുവാനായി ഒരുങ്ങിക്കിടന്ന് അത്രയം നാ ഉഞ്ഞ നകസ്ക്രാരവും ഒരും ഒഴിവാക്കുന്നത് അപകടകര രണ്ട്. പ്രസവരക്കം കുറച്ച ദിവസങ്ങളെ സാധാരണ സ്വീകഠാക്കുമാക്കാവുള്ളൂ. നാല്പത് ദിവസം ഇടർച്ചയായാ ഉണ്ടാകുക അപൂർവുമാണ്. അതിനിടയിൽ അവർക്കും ക്രതം നിലക്കം. അപ്പോഠം മുതൽതന്നെ അവൂർക്കും യൂലയാകൊവുന്നതാണ്.

രക°ത[സാവം

ള്തുരക'തത്തിൻേറയും പ്രസവ രക'തത്തിൻോയും കൂടിയ പരിധികഠംകുശേഷവും രക'തം കാണകയാണെ നെങ്കിൽ അത' 'ഇസ്ലിഹാളത്ത''(രക'തസ്സാവം) ആയി രിക്കം. ഇവർ നിത്യ അൂമ്രചിക്കാരാണ്'. ഇവർ നോ നും നമസ്സാരവും നിർവ്വഹിക്കേത്തണ്ട്. ള്യൂരക'ത ത്തിൻേ മാസമായിലെ ദിവസങ്ങര ക്ലിപ്പപ്പെട്ടത്തി അത്രയും ദിവസം ആർത്തവമായി കണക്കാക്കക. ശേഷ മുള്ള ദിവസംങ്ങരം രക'തസ്സാവ ദിനങ്ങളായി അവശാ

രക്തസ്രാവമുള്ളപ്പോരം സംയോഗം അനുവദനീയ മാണ", എണ്ണപ്പെട്ട ആത്തവനാളകഠംക്ക° ശേഷം ശുദ്ധി യായി നമസ്ക്കാരവും മററും അനുവിക്കണം. ഇവർ ഓരോ നമസ്ക്കാരത്തിനും സമയം പ്രവേശിച്ച കഴിഞ്ഞ ശേഷം വസ ചെയ്യക. വസുവിനൗമമ്പം ഗുഹ്യാവയവം കഴകി പഞ്ഞിയം ശീലയുമപയോഗിച്ച് താറുകെട്ടണം. അടത്ത വഖ°ത്തിന° ഈ കെട്ടിയ പഞ്ഞിയം ്ശീലയും രക്തത്തിൽ കതിർന്നെങ്കിൽ മാററി പുതിയവ വെച്ച് വുസ ചെയ്തു നമസ്ക്കരിക്കണം. ഇങ്ങിനെ വെച്ചു കെട്ടുകയും വസു ചെയ്യുകയും ചെയ്^നത ശേഷം അൽപം രക്തം വന്നാൽതന്നെ അതു ഗൗനിക്കേണ്ടതില്ല. താമ സം വരുത്താതെ ഉടനെ നമസ് ക്കരിക്കണമെന്നു മാത്രം. കർമ്മശാസ്ത്ര പണ്ഡിതന്മാർ ഫിഖ°ഹ° ഗ്രന്ഥങ്ങളിലൂടെ രക്ക സ്രാവമുള്ള സ്ത്രീകഠാക്കു കഠിനവം അപ്രായോഗിക വുമായ ചില നിർദ്ദേശങ്ങഠം നൽകിക്കാണുന്നു. ജാവ അവരെ **യേപ്പെടുത്തു**ന്നതിന്നും തൻമൂലം ആരാധനാ കർമ്മ ങ്ങളിൽനിന്നവരെ പിന്തിരിപ്പിക്കുന്നതിനും വഴിവെക്ക ന്നുണ്ടെന്നും പ്രത്യേകം സൂരണീയമാണം.

വലിയ അശുദ'ധി

കളി നിർബ്ബസമാംനെ കാര്യങ്ങളുണ്ടായാൽ അവന്ദ വലിയ അട്ടൂലാിയുള്ളവർ എന്ന പറയുന്നു. ഉറംഭിലോ, ഉണർച്ചയിലോ ഇന്ദ്രിയ സൗലേനം സം.ഭവിക്കം, (ഇതു് സംഭവിച്ചവർക്ക ജനാബത്തുകാർ എന്നപറയുന്നു). ആൽ വടുണ്ടാകക, സംയോഗം ചെയ്യുക, പ്രസവികക, പ്രസ വരംതം പുരപ്പട്രക എന്നീ കാരണമ്മാലേക് കളി നിർ ബ്വസമായിത്തിരുന്നു. ഇത്തരം ഘട്ടങ്ങളിൽ കളിക്കുന്ന തിന്നും എന്ന് കാരം ചായുന്ന കാര്യങ്ങാ നിൽില് (ഹാറം) മാക്ഷം.

- 1 പള്ളിയിൽ താമസിക്കൽ.
- ആർത്തവക്കാരി, പ്രസവിച്ചവരം, പ്രസവരകൗതമുള്ള വരം എന്നിവർ സംയോഗം ചെയ്യൽ.
- 3. നമസൗക്കരിക്കൽ.

സൗഖലനം സംഭവിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിലും കുളി നിർബ ന്യമാണെന്നു താഴെ പറയുന്ന നബിവചനം പഠിപ്പി ക്കുന്നു. ''അബൂഹുറൈറ (റ) യിൽനിന്ന്' റിപ്പോർട്ട്: നബി (സംഅ) പറഞ്ഞു; അവളുടെ (മാര്യയുടെ) നാലു വശങ്ങളിലുമായി അവൻ ഇരുന്നു. അവളുമായി മെന കൊട്ടു. നിശ്ചയം. കുളി അവനു നിർബന്ധമായി (ബുഖാരി. മസ്ലിം). ഇമാം മുസ്ലിമിൻെ മറൊരു റിപ്പോർട്ടിൽ 'സ്ഖലനം സംഭവിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിലും'' എന്ന പദധുംകൂടി വന്നിടുണ്ട്.

കുളി

കളിക്കേയാണെന്ന നിയ്യത്തും ശരീരം മുമ്പൻ വെ തരിലെ മാലിന്യങ്ങാം നീക്കും, ആദ്യത്തിൽ 'വ്യസ്യ' ചരിച്ചുക ബിസ്പി ചോല്പ്പും, തലുട്ടി വിരർ കൊണ്ട് ചീടിക്കുകക, മുന്ത പ്രാവശ്യം ശരീരത്തിൽ വെള്ളരൊഴ ക്കും എന്നിവ കളിയുടെ സുന്നത്തുകളാണ്. നസ്യർകരീം (സിയുടെ കളിയെ സംബന്ധിച്ച് ആയിഷ് (റ) യിൽ നിന്നു ബുഖരിയും, മസ്ലിമം ഉദ്ധരിച്ച ഹരീസിൽ നിന്നു കളിയുടെ പൂണ്ണ് രൂപം നമുക്ക് ഗ്രഹിക്കാം.

മാനൂൽ(സ) ജനാബത്തു കളിക്കുമ്പോരം ആദ്യമായി ഇത്രക്കങ്ങളും കഴുകം. പിന്നീട് വലയ്തേത് കൊണ്ട് ഇട ത്രേത്തിലേക്ക് വെള്ളമെഴിച്ച് ലൈംഗികാവയവങ്ങരം കെക്കാ കൊണ്ട് കോദിയെട്ടത്ത് ഉടിയുടെ ഉള്ളിലേക്കു വിരലുകാ പ്രവേശിപ്പിക്കും. തുടർന്നു മുന്നു കോരൽ വെ ഉളാഗത്ത് അദ്യം പിന്നീട് ഇടത്ത്ത്)വെള്ളമൊഴിക്കും. പിന്നീട് കളിച്ചിരുന്ന സ്ഥലത്ത് നിന്ന് മാഠിനിന്ത് കാലിൽ വെള്ളമൊഴിക്കും (ബുഖാരി, മുസ്ലിം)

സ്ത്രീകളും വലിയ അശുഖിയുടെ കളി ഇപ്രകാരം തന്നെയാണ് നിർവ്വഹിക്കേണ്ടത്. ശരിരത്തിലെ ചുടി വകളം ഇവുകിയ ഭാഗങ്ങളും സൂക്ഷിച്ച് കഴുകക. ജൗട്ടര് ദ്യവൻ പോകാനുതകണ വസ്തുക്കാം ഉപയോഗിക്കുക എ ന്നിവ ശ്രച്ചിക്കേത്തണ്. കളിയുടെ സുന്നത്തായ വസ ചെയ്യുമ്പോറം കാൽ കഴുകാതെ അവസാനമായാണ് കാൽ കഴുക്കേത്ത്. നിർബന്ധമില്ലെങ്കിലും താഴെപറയുന്നവക്കുവേണ്ടി കുളിക്കൽ ഇസ്ലാം ഐമമികമായി നിർദ്ദേശിച്ചിരി കുന്നു.

- വെളളിയാഴ°ചകളിലേയും പെറുന്നാളുകളിലേയം ജുമുഅകയംശുവേണ്ടി.
- 2 മയ്യിത്ത് കുളിപ്പിച്ച വ്യക്തി
- അമുസൗലിം ഇസൗലാംമതം സ്വീകരിച്ചാൽ
- 4. കൊമ്പ് വെച്ചതിന്നുവേണ്ടി. !

നമസ്ക്കാരം പുണ്ണമായം കേ'തിനിർമേമാവണ മെങ്കിൽ അവയുടെ ക്രമ്ങളും ത്രപങ്ങളും നമസ്ക്കാരത്തി ലേലെ പ്രവേശിക്കുന്നതിന് മൂർപുതന്നെ ഗ്രഹിച്ചിരിക്ക ണം. ചെറിയതും വലിയതുമായ അശ്ശൂദ്ധിയിൽ നിന്ന് ശൂദ്ധമായിരിക്കണം. ചെറിയ അശ്ശൂദ്ധിയിൽ നിന്ന് ശൂദ്ധമാകവാൻ 'വുസുവം' വലിയ അശ്ശൂദ്ധിയിൽ നിന്ന് ശൂദ്ധമാകവാൻ 'വുസുവം' വലിയ അശ്ശൂദ്ധിയിൽ നിന്ന് ശൂദ്ധമാകാർ കളിയം ഇസ്ലാം നിഷ്കഷിച്ചിരിക്കുന്നു. കേത്രി ആത്രമിയ ശൂദ്ധിയാണ്ം. വുസുവം കളിയും ശാരീരിക ശുദ്ധിയം

അശുദ്ധരക്തം ശരീരത്തിൽനിന്ന് നീക്കം ചെയ്യുന്ന ചികിൽസാരീതി.

അംഗശുദ°ധി

സ്വന്തം ശൂബിയുള്ള, മറെറാന്നിനെ ശൂദ്ധമാക്കാൻ കെൽപ്പറാ സ്വഹമായ (ത്രാഹ്യായോ) വെള്ള-കൊണ്ടാ ണം' വസ്വരം, കളിയം നടഞ്ഞങളെ''. ആദ്യമായി പുസ്വിനെക്കറിച്ച മനസ്സിലാക്കാം.

'വസ്' ചെയ്യുകയാണെന്ന ഉദ്ദേശത്തോടെ (നിയ്യ തോടിെ യാണ്' ആരംഭീക്കണ്ട്'. ആദ്യമായി ബിസ്പ്' കൈപ്പടം രണ്ടം കഴകി മുന്ന പ്രാവശ്യം വീതം വായിൽ വെള്ളം കയറിറ ചിറുകയം ചെയ്യുക. റസ്പൽ കരീം 'വസ' വിനെക്കുറിച്ച് ഇംറാൻ (റ)വിൽനി ന്ന് സ്റ്റ്ര്വം ഉലശിച്ച വരിസ് കാണംക.

'അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. ഒരിക്കൽ ഉസ്മാൻ (റ) കറച്ച ചെയ്യുന്നു പറഞ്ഞു. ഒരിക്കൽ ഉസ്മാൻ (റ) കറച്ച പ്രത്യേക്ക് കയ്യം ചെയ്യ. അര്വരം പ്രയംപ്രകാരം 'വസ്' എട്ടക്കുകയ്യം ചെയ്യ. അര്വരം എന്ന് പ്രാവശ്യം പ്രൻപ്പെക്കാര് ഉപ പിനറിക്കളയുകയം ചെയ്യ. പിന്നീട് ന്നു പ്രാവശ്യം ഉപ കെഴകി. അന്നത്താ വലയ്യ. ഇടയ്യം കൈകരം ഒട്ട് വരെ ന്നോപ്രാവശ്യം വീതം കഴകി. പിന്നീട്ടതല്തടവി. ശേഷം വലം ക്കെയ്യം പിന്നീട് ഇടകോലം നേ എന്നുട്ടവും ശ്യം വീതം ഞെരിയാണിവരെ കഴകി എന്നുട്ടവും ക്യെപ്പോരം പറഞ്ഞു. ഇപ്രകാരം റസൂൽ (സ) 'വസ' ചെയ്യുശേഷം അത്രളി. 'വളവനം ഞാൻ ചെയ്യു ഈ വസ് പോലെ അംഗ്യൂവേ വരുത്തി നെടു രഞ്ഞം' നമസ്ഷം വീച്ചാൽ അവത്രെ കഴിഞ്ഞുപോയ പാപത്താം പൊറുക്ക വീച്ചാൽ അവത്രെ കഴിഞ്ഞുപോയ പാപത്താം പോറുക്ക

1. തല തടവൽ ഒരു പ്രാവശ്യമെയുള്ള. വെള്ളത്തിൽ കൈ മുക്കിയശേഷം ഈ കരങ്ങളുടെയും തള്ളവിരലുകഠം രണ്ടു ചെന്നികളിൽ വെച്ച് തലയുടെ മുകഠഭോഗത്തു നിന്നു തുടങ്ങി പിൻഭാഗം വരേയും അവിടെനിന്നും തിരിച്ചും തടവുക. ഇതാണ് റസ്മർ (സ) യുടെ മാതൃക. നബി (സ.അ) തലതഭവുന്നതോടൊപ്പമാണ് ചെവിക ളും തടവിയിരുന്നത്. അക്രവും പുറവും അവിടുന്നു തടവിയിട്ടുണ്ട്. ചെവിക്കം തടവാൽമാ[ത. പുതുതാ യി വെള്ളം എടുത്തിട്ടില്ല എന്നാണ് സഹീഹായ ഹദീ സുകളിൽ വന്നിട്ടുളളത്. ചാത്രത്തളിൽ നിന്നാണ് വുളുചെയ്യുന്നതെങ്കിൽ കൈകരം പാത്രത്തിലേക്ക് പ്രവശീപ്പിക്കും മൂമ്പ് വെള്ളം ചെരിച്ചെടുത്ത് മൂന്നു തവണ കൈകരം കഴുകിയശേഷമേ പാത്രത്തിൽ കൈ യിട്ടു വെള്ളമെടുക്കാവും. ഹദീസുകളിൽ അപ്രകാരം വന്നിട്ടുണ്ട്.

വസവിന്നു അമിതമായി വെള്ളമുപയോഗികരുത്ത്. വീട്ടിന്നു മുമ്പിലൂടെ ഒഴുകുന്ന പുഴയിൽനിന്നായാലും മുന്നി ലധികം പ്രാവശ്യം കഴുകതതെന്നുള്ള നബി (സ) യുടെ ഉപദേശം ശ്രക്ഷാർഹമാണ്.

നനിയ്യത്ത". പ്രോകഴക്കൻ, കൈ രണ്ടും മുട്ടോടെ കഴ കൻ, തലതടവർ, കാൽ കഴകൻ, ക്രമപ്രകാരോകൻ എന്നിവ ഫർളകളായും അംഗങ്ങളിൻ വെള്ളമോലിപ്പി ക്കുക, വെള്ളം ചേരുന്നതിന്ന തട്ടസ്സുമേള അംഗങ്ങളിലില്ലാതിരിക്കുക എന്നിവ ശത്തുകളായും എണ്ണനം.

ബിസ്പി ചൊല്ലക, മിസ്വാക്കുചേയ്യക, കൈപ്പടം ക്ക അടവുക, വയ്യലും ഉഴിലും വെള്ളം മേഷ്കേ, ചെവി ക്ക തടവുക, തേച്ചുകളുക, വലത്തോരും ചെയ്യുക തിങ്ങിയ താടി ചീകിക്കഴുകക, ഖിബ്ലക്കടിമുഖമായി രിക്കുക, കൈകാലുകയ കയററിക്കഴുകക, മുന്ന പ്രാവശ്യ ചായിരിക്കേ എണിവ വസ്വപിൻറെ സ്നന്ത്രുകളാണ്. ഓടോ അവയവങ്ങളം കഴുകമ്പോരം പ്രത്യേകമായി ഒന്നും ചൊല്ലവാൻ നിർദ്ദേശിക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ല. വുസ് കഴിഞ്ഞാൽ ഇപ്രകാരം പ്രാർതവിക്കാ

അശ് ഹദു അൻലാ ഇലാഹ ഇല്ലാഹു വഹ് ദഹു ലാശരീക ലഹു ,വഅശ് ഹദു അന്ന മഹമ്മാൻ അബ് ദുഹു വാസുലു ഹു:അല്ലാഹുമ്മ ഇജ് അൽനീ മിനത്തവാബിൻ,വജ് അൽനീ മിനൽ മുതതഹ് ഹിറിൻ.

أَشْهَدُ أَنلَا إِلَهُ إِلَّا اللهُ وَخْدَهُ لَاَشْرِيكَ لَهُ، وَأَشْهَدُأَ ثَّ مُحْتَدًا عَبْدُهُ وَرَبُولُهُ، اللَّهُمُّ اجْعَلْنِي مِنَ التَّوَّا بِدِينَ، فاجْعَلَىٰ مِنَ الْمُنْظَمِّرِينَ.

'അല്ലാഹുവല്ലാതെ ആരാധനക്കർഹനില്ലെന്നും അ വർ ഏകനും, പങ്കുകാരനില്ലാത്തപനാണെന്നും ഞാൻ സാക്ഷ്യം വഹിക്കനും. ശേഹത്മര്'(സ)അവൻർ അടിയ്യേം ദൃതനമാണെന്നും ഞാൻ സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നു. അല്ലാ ഹുമ്പേ! എന്നെ, പയ്ചാത്തപിക്കുന്നവരിലും പരിശുദ്ധ രിലും ഉാകപ്പടത്തേണമെ!

വുസുമുറിയുന്ന കാര്യങ്ങൾ

താഴെ പറയുന്ന കാരണങ്ങളാൽ വസു ഭർബ്ബലപ്പെടു ന്നതാണം:—

- മലമൃത്ര ദാരങ്ങളിലൂടെ വല്ലതും പുറപ്പെടുകം.
- ഉറക്കം, ബുദ്ധി(ഭമം, ബോധക്ഷയം, ലഹരി എന്നി വയാൽ വിവേകം നഷ്ടപ്പെടുക.
- ഉള്ളം കൈകഠം കൊണ്ട് ലൈംഗീകാവയവങ്ങഠം സൂർശിക്കം.
- 4. സംയോഗം ചെയ്യുക.
- ട്രെ മാംസം ഭകൗഷിക്കുക.

നബി (സ.അ)യിൽനിന്ന് ജാബിൻ (റ) നിവേദനം ചെയ്യുന്നു: ''ഒരാഠം നബി (സ.ആയായാട് പോദിച്ചും ആട്ടിറച്ചി കഴിച്ചാൽ വുളു ചെയ്യണമോ? നബി (സ.അ) പറഞ്ഞു: വേണമെങ്കിൽ. അയാഠം വീണ്ടും: ഒട്ടകമാംസം ഭക്ഷിച്ചാലോ? അവിടുന്നു പറഞ്ഞു: അതേ. (വുളു ചെയ്യണം (മുസ്ലിം).

തിർമുദി. അബൂദാവൂദ്. ഇബ്നുമാജ എന്നിവരും.

ഈ വിധി ദുർബലപ്പെട്ടെന്നു വാദിക്കുന്ന പണ്ഡി തൻമാരുദ്ധരിക്കുന്ന ഹദീസുകളുടെ പരമ്പര ദുർബ ലങ്ങളാണ്. (ഇമാം നവവി.)

അബ്വാദ്ബ്നു തമിം (റ) ഉദ്ധരിക്കുന്നു. ''നമ സ്കാരത്തിൽ തനിക്ക്' (വുള്ള മുറിയുന്നു) വല്ലതും സംഭവിച്ചുവോ എന്നു സംശയിച്ച കാര്യം രോഗേ നബി (സം. അ) യോട്' ആവലാതിപ്പെട്ടു. നബി (സം. അ) പറഞ്ഞു: ശബ്ദം കോംകുകയോ വാസന അനുഭവ പ്രെട്ടുകയോ ചെയ്തെങ്കിലല്ലാതെ നമസ്കാരത്തിൽ നിന്നു പീരിഞ്ഞുപോകേണ്ടതില്ല. (വുള്ള നഷ്ടപ്പെടുകയില്ല എന്നു സാരം). ബുകാരി. മുസ്ലിം.

ഈ നബിവചനം സംശയാടിസ്ഥാനത്തിൽ വുളു നഷ്ടപ്പെടുന്നു ധരിക്കരുതെന്നും തികച്ചും ഉറപ്പുണ്ടാ യാൽ മാ[തമേ ഗൗനിക്കേണ്ടതുളളൂ എന്നും പഠിപ്പി കുന്നു.

മദ്യ" (ലൈംഗീക വികാരംകൊണ്ട് മാത്രം ചിലർ കുണ്ടാകാറുളള (ദാവകം) പുറപ്പെട്ടാൽ വുളു നഷ്ട പ്പെടുന്നത്രാണ്. സ്ത്രീകഠാക്ക് രോഗകാരണമുളള രക്ത്രന്താവം വുളു നഷ്ടപ്പെടുത്തും.

ഇരുന്നുകൊണ്ടുളള കുറഞ്ഞ സമയത്തെ തൂങ്ങിയൂറ ക്കമോ മയക്കമോ വുളു ദുർബലപ്പെടുത്തുന്നതല്ല.

സ്ത്രീകളെ സ്റ്റർശിച്ചാൽ വസ് ദർബ്ലപ്പെടുമെന്നു ചില പണ്ഡിതന്താർക്കലിപ്രായമുണ്ട്. പിക്ഷ, റസ്യൂൽ സ്ത്രതൻറ ഭാര്യമാരിലൊരാളെ ചുംബ്ബ്ച്ച് വസ് ചെ യുടെ കൈകാലകഠം, നബി(സ)നമസ്ക്കാരത്തിൽ സുള ദിൻെ സ്ഥാനത്തുനിന്നും നീക്കാറുണ്ടായിരുന്നു. ഈ രാദീസുകഠം സ്ത്രീപ്യരഷ ബാഹ്യസ്പർശനത്താൽ വസ് മറിയുകയില്ലെന്നും തെളിയിക്കുന്നു. മനപൂർവ്വമല്ലാത്ത സൗപർശന മാത്രയിൽ വുളു നഷ്ട പ്പെടുകയില്ല.

വസുവില്ലാങ്ങപ്പോരം നമന്ത്വരിക്കാനോ തവവാഫ് ചെയ്യാമനാ പാടില്ല. വസുവില്ലാതെ ഖുർആർ സ്റ്റർശ്വ് ക്കാമെന്തം, പാടില്ലെന്നം പണ്ഡിതനാർക്കിടയിൽ അഭി പ്രായാന്തരുണ്ട്. എന്നാൽ വസ് ചെയ്യേ തൊടാവു എ നും വസ്വില്ലാതെ തൊടൽ ഹാറാമാണെന്നും പറയുന്നത്ത് ശരിയല്ല. സഹീഹും, വുക്തവുമായ തെളിവിഞ്ഞ് അമരവമാണിതിന്ത കാരണം.

തയമ്മും

വെള്ളം ലഭിക്കാതിരിക്കുക, ഉപയോഗിക്കാൻ പറഠാ തവിരിക, കിട്ടിയ വെള്ളം പാനം ചെയ്യാൻ മാര്യം മതിയായതായി വരിക എന്ന് ഘട്ടങ്ങളിൽ വുസ്യപ്പം കളിയം നടത്താൻ പററാതെ വരുമ്പോടം വെളുത്തിന്ന് പക്ഷംമണ്ണികൊണ്ട് ഗുല്യികരണം നടത്തുന്നതിനെയാണ് 'തയന്മും' എന്ന് പായുന്നത്. നമയ്യാരത്തിന് സമയമാ യിക്കഴിഞ്ഞാൽനിയുത്തോടുകടിശുദ്ധമായപൊടിമണ്ണിൽ കൈകള്ളിച്ചു പേറ്റം, കൈകളം തടവുകയാണ് ചെയ്യ അന്ത്. എലത്തിനായി ഒരിക്കലം കൈകാരംയി രണ്ടാ മഞ്ഞാരിക്കലും മണ്ണിലടി ക്രണ്ടതില്ല എന്നാണ് പ്രാമാ ണിക നബിവചനങ്ങളിൽ വനിട്ടുളളത്. ഒരു തവണ അടിച്ചുകൊണ്ടു ആദ്യം വേവം പിന്നീടു കൈകും തട വുക. മുർക്കെകുടെ തടവേണ്ടതുള്ള.

പ്സ കൊണ്ട് അനവണ് യമായതെല്ലാം 'തയമ്മം' കാരണങ്ങളാലും, തയമ്മം ചെയ്യാരുള്ള കാരണങ്ങാ നീ ങ്ങമ്പോഴ, തയമ്മം ഒപ്പെയാരുള്ള കാരണങ്ങാ നീ അപേകരം നില്ലുന്നതാണ് തയമ്മം. അതിനാൻ 'വസ' കൊണ്ട് ഒന്നിലധികം ഫർസ നമസ്ക്കാരത്താ നിർവ്വ ഹിക്കാമെന്നുമപോലെ തയമ്മംകൊണ്ടും നിർവ്വഹിക്കാവു ന്നതാണ്. സുന്നത്ത് നമെയ്യാരങ്ങളും അപ്രകാരംതന്നെ. വുള്ള ചെയ്യുന്ന അവയവങ്ങളിൽ രോഗതുളളവർ താന്യൂള്ള ഭാഗം വെള്ളംകൊണ്ട് കഴുകുകയും വെച്ചുകേട്ടിയതിർത്തർ ബുഹ്ഫയിർ തവേന്നപോലെ തടവുകയും ചെയ്താൽ മതി. വെച്ചുകെട്ടിയ മുറിപു കാംക്കുവേണ്ടി മാത്രം 'തയയും' ചെയ്യണമെന്നതിന്നു സഹീഹായ ഫദീസുകളിൽ തെളിവുകളില്ല.

തയമ്മും ചെയ്ത് നമസ്കരിച്ചശേഷം തയമ്മും ചെയ്യാനുളള കാരണം നീങ്ങിയാൽ വുളു ചെയ്ത് ആ നമസ്കാരം വീണ്ടും ആവർത്തിക്കേണ്ടതില്ല.

തയമെത്തിനു അതി കർഗനങ്ങളുടയ നിബന്ധനകരം പുഖഹാക്കാ (കർത്ഥശ്രവണ്ഡിയാർ) ചുമത്തിയ കാരണം തയതും ചെയ്യണ്ട് അവസ്ഥര്താം വന്നിട്ടം അ സ് ചെയ്യാൻ മടിക്ക്നേ പലരുണ്ട്. അത്തരക്കാർ ഇത്ത രം സന്ദർക്ക്ങളിൽ കളിക്കാരം വന്ന് ചെയ്യാരം കഴിയാരം നെയ്യൻ പ്രത്യാരം കഴിയാരം നായിലാണെ തരിച്ചേരും നായി(സ)യുടെ കാലത്ത് അതിരെത്തു രള്ളപ്പോഴും മാറും തയതും ചെയ്യതും അതീര ന്യൂർ(സ) അംഗീകാരം നൽകിയതുമായ നിരവധി സംഭവങ്ങാം ഹദീസുകളിൽ ഉദ്ധരിച്ചു കാണ്ടന്നു. ഇത്തരം സന്ദർക്ക് ഉദ്ധരിച്ചു കാണ്ടന്നു. ഇത്തരം സന്ദർക്ക് ഉദ്ധരിച്ചു കാണ്ടന്നു. ഇത്തരം സന്ദർക്ക് വാക്കി ദൈവക്കോപം വാങ്ങാതിരിക്കാർ ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതാണ്ം.

ഖുഫ്ഫ തടവൽ

മ്പൂട്ടുകളോ (ഖുഫ്'ഹ) കാലുറകളോ (ജനബ്') ധരിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ വുളു ചെയ്യുമ്പോഠം കാൽകഴുക്, ന്നതിന്നുപകരം അവയുടെ മുകളിൽ നനച്ച കൈകാര കൊണ്ടു തടവുന്നതാണ് ഉത്തമം. കാൽപാദത്തിന്നു മുകളിൽ മുൻഭാഗത്തുനിന്നു തുടങ്ങി പിൻഭാഗത്തേ കോയി വലതുകൈകൊണ്ടു വലതുകാലും ഇടതുകൈ കൊണ്ട് ഇടത്തേതും ഓരോ പ്രാവശ്യം വീതം ഒരേസമയം തന്നെ തടവ്യകയാണിതിന്റെ കർമ്മാറ്റപം. പാദത്തി നടിയിൽ തടവാണ്ടതില്ല. നബി (സ.അ) മേത്രോഗം മാത്രമേ തടവിയിട്ടുളൂം.

നബി (സ.അ) യിൽ നിന്നു മുഗീറത്തുബ്നുശു അഴ്ബ (ര) ഉദ്യമിക്കുന്നു: ''നബി (സ.അ) വുളു ചെയ്തു. (കാൽകഴുകുന്നിടമെത്തിയപ്പോഠം) ഞാൻ നബി (സ.അ)യുടെ ഖുഫ്ഫകളഴിക്കാൻ കുനിഞ്ഞും അപ്പോഠം അവിടുന്നു പറഞ്ഞു: അത് വിട്ടേക്കും ഞാനത് വുളു ഉള്ളപ്പോഠം ധരിച്ചതാണല്ലോ. എന്നിട്ട ദ്രേഹം അത് രണ്ടിൻമേലും തടവി. (ബുഖാരി. മുസ്ലിം. അഹ്മദ്).

ഖുഫ°ഫ തടവുന്നവിഷയത്തിൽ 40 ലധികം ഹദീസ കരം റിമപ്പാട്ടു ചെയ്തു കാണുന്നുണ്ട്. നാലു നിബ ന്ധനകരംക്ക് വിധേയമായാണ് ഇത് അനുവദനീയ മാകുക.

- ശുദ"ധിയുളളപ്പോരം ധരിച്ചതാകുക.
- 2. ധരിച്ചിരിക്കുന്നവയിൽ നജസുകളില്ലാതിരിക്കുക,
- ചെറിയ അശുദ"ധിയിൽനിന്നു ശുദ"ധീകരിക്കു മ്പോരം മാത്രമായിരിക്കുക. ¹
- നിശ"ചയിക്കപ്പെട്ട സമയപരിധിക്കുളളിലായിരി കുക. യാ[തക്കാരന്നു പൂർണ്ണമായ മൂന്നു ദിവ സവും സ്ഥിരവാസികഠംക്ക് ഒരു ദിവസവുമാണ് അനുവദിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള സമയപരിധി.

വലിയ അശുദ്ധി (ജനാബത്ത്)യിൽനിന്നുളള ശുദ്ധീക രണ സമയത്തു ഖുഹ്ഹ കളഴിച്ച് കാലുകാം കഴുകുകതന്നെ വേണം.

ഖുഫ് ഫയിൽ തടവി ശുദ്ധീകരിച്ചശേഷം അത് മാററി ധരികുന്നതിനാലോ അഴിച്ചുമാററിയതിനാലോ വുളു മുറിയുന്നതല്ല. വുളു ദുർബലപ്പെടുന്ന കാരണ ങളിൽ ഖുഫ് ഫ അഴിക്കൽപെടുകയില്ല. മേൽ പറഞ്ഞ നിയമങ്ങളിലെല്ലാം സ്ത്രീകളും പുരുഷൻമാരും തുല്യ രാണ് .

കരുണാമയനായ അല്ലാഹുവിങ്കർനിന്നുളള രോനു കൂലുമാണിത്". തണുപ്പുപ്രദേശങ്ങളിലും രേറും ജീവി കുലുവാർക്കും, എപ്പോഴും ഇവ അണി യാറുളളവർക്കുരോകെയുളള സൗകര്യമാണ്" ഇവിടെ ഇസ്ലാം പരിഗണിച്ചിട്ടുളളത്" എന്ന്" മനസ്സിലാക്കാം. അതുടെ ക്രേടന്ത്രായ ഇവിടെ ഇവത് കുളകുന്നതിനേ കരാം "ര്യേഷ്ഠകരം" അവകളിൽ തടവലാണെന്നു പണ്യവിതർമാർ 2 പായാൻ കാരണം.

നഗ്നത മറക്കൽ

അന്യർ കാണർ അനവം ദയ്നയാളുട്ടത്ത മനുപ്യത്തേ ശരീരമാഗങ്ങടക്കാണ് നോത്ത് (നഗ്നന) എന്നു പരയ ക. മുട്ടിനും, പൊക്കിളിനുമിടയിലുള്ള ഭാഗമാണ് പുതൻ ഒർറ മൊന്ത്ത്. മൂർ കൈകുളം, ശുഖവം ഒഴിച്ചുള്ള എല്ലാ മാഗങ്ങളം സ്ത്രീകളാടെ നൊത്താണ്. ഈ മാഗങ്ങടാ കുരു മായും നാമസ്ക്കാരത്തിൽ മറച്ചിരിക്കൽ നമസ്ക്കാര ത്തിരർവ ശർഥുകളിൽപ്പെട്ടതാണ്. സ്ത്രീകയ പാദവും രാച്ചിരിക്കണം. ഈ ദൗരത്തുകാര മാരാൻ പര്യവുക്കാ മാകത്തക്കെ കണ്ണാടി പോലെ ഒന്നുിയവ പാടില്ല. കൂട്ട തൽ കലാപരമായ ഭംഗിയുള്ള വസ്ത്രങ്ങാ നമസ്ക്കാ രത്തിൽ ഉചിത്മല്ല.

ഇബ്നുൽമുൻദിർ. ഇമാംനവവി. ഇബ്നുഹജർ അസ്ഖ ലാനി മുതലായവർ.

പ്യത്യതൻ ഭാരത്തിന് പുരമെ പിരടി കൂടി മറച്ചി രിടതിൽ സുന്നതാണ്. ''ഒരു നൂലെങ്കിലും നിരൻറെ പി രടിയിൽ നമസ്ക്കാരവേളയിൽ ഉണ്ടായിരിക്കള് 'എന്ന നബി(സ)യുടെ ഉപദേശം ഇതു സുന്നത്താണെന്ന്' തെളി യിക്കണം. ബാക്കി എത്ത ഭാഗവം മെ ഉംപ്പെട്രം ചെച്ച് രിക്കണം ബെ പ്രത്യേകരായ യാതോരു നിർദ്ദേശവുമില്ലം.' അതിനാൽ അവ ഒറച്ചതുകൊണ്ട്' പ്രത്യേക പുണ്യമോ മാക്കത്തില്ല.

നമസ് ക്കാര സമയം

നമസ്സാരം ശരിയാകുന്ന തിനുള്ളമറെറായ് ശർഥാണും സമയമാക്കൽ. നമസ് ക്കാരത്തിന്റെ സായയം ആയിട്ടു രണ്ടുന്നും ഉറപ്പ് വരണം. സമയത്തിനു ദുർപുള്ള നമസ് ക്കാരം സ്വീകാര്യയോഗ്യമല്ല. അഞ്ച് നമസ്ക്കാരങ്ങ ഉടെ സമയം വിവരിക്കാം.

- സ്വര്യൻ ആകാശമെധ്യത്തിൽ നിന്നും തെറുന്നതോടെ (ഉച്ച തിരിയുന്നതോടെ) സഹർ : നമസ്സാര സമയമായി നേവാനത്തിന്റെ നിഴൽ അതിനോളം വലപ്പുകളെ നവരെ സഹർവഖത് നിണ്ടുനില്ലം. (നിഴലിൻെ നീളം കണകാരംവോഠം ഉച്ചസമയത്തെ നിഴലിൻെ നീളം കിഴിക്കണം)
- സഹർ വഖ്രത് അവസാനിക്കുന്നതോടെ 'അസാറി' ഒർര സമയം ആരംഭിക്കുന്ന. നിഴൽ വസ്തുവിരർര നിഴ ലിൻറെ ഉരട്ടിയായാൽ അസാറിന്റെ സമയം അവസാ നിക്കുന്നു. (സൂര്യാനൂരനം വരെ നീണ്ടുനില്ലമെന്നും പ്രഖ ലമായ മറൊരെജിപ്രായുണ്ട്.)
  - സൂര്യാസ്തമനത്തോടെ 'മഗ്രീബ'' ആരംഭിക്കു കയും അസ്മരനശോഭ മായുന്നത'' വരെ നീണ്ടുനില്ലുകയും ചെയ്യുന്നു.

- 4. അസൂരനശോട മാത്തര് ഇതട്ട് വ്യാപിച്ച മുതൽ 'ഇശാള' രൻറ സമയ-മായി. ഉൺപ്രോതം (ഫജസ്സാ ദിഖ്യീവം നിടുന്നിൽക്കാന്ത്. (അദ്ധായ്യിയോടെ ഇശാള രർറ സമയം അവസാനിക്കാണം ഹദീസകളിൽ വന്നി ട്ടണ്ട്. അതിനാൽ അലിരാത്രിയേക്കാരം പിന്തിപ്പിക്ക ന്ത്ര് 'ഉതമേല്യി.
- ഉൺമപ്രമാതം മുതൽ സൂര്യോദയംവരെ സുബഹ് നമ സാരഞ്ഞിൻെ? വഖ്യതാണ്.

കലണ്ടറുകയം, പഞ്ചാംഗങ്ങയം, പത്രങ്ങയം എന്നിവ യിലൂടെ കൃത്യമായ നമസ്താരത്തിന്റെ സമയങ്ങയം നിണ്ണ് യിക്കാരുള്ള സൗകര്യങ്ങളം വാച്ചപോലെയുള്ള ഉപകരണ ഒരോ സാർവ്വയികമായതിനാലം അവ ആസ്ത്രമാക്കലാ ണ് നല്ലത്. പ്രവാചകന്താരുടെ കാലത്തു ഇത്ത രം ആധുനിക സൗകര്യങ്ങളില്ലാതിരുന്നതിനാൽ നിഴലുക രളയം മാറ്റം അളന്നു തിട്ടപ്പെട്ടത്തേണ്ടി വന്നിരുന്നു.

ഖിബ°ലക്കുനേരെ

മക്കയിലെ കത്തവയാണ് മസ്ലി ലോടംത്തിരർറ ഖിബ് ല്യത്ജിമുഖക്ക്യം). നാംഎവിടെനിന്നു നമസ്ക്ക രിക്കേയാലെത്തിലും കത്തവക നേരെയായിരിക്കെന്നും തജിദുഖീകരിക്കേണ്ടത്". കേരളക്കാർ ഏകദേശം 22 മു തൽ 231ൂ ഡീഗ്രി വരം വടക്കവടിഞ്ഞാറിലേക്ക് ചെരി ത്താർ മതിയാകം. മലവാർ ഭാഗങ്ങളിൽ 22 ഡിഗ്രി യം കന്യാകമാരിയിൽ 231ൂ ഡിഗ്രിയും വടക്കോട്ട ഒത ററിയാൽ കൃത്യമായ 'ഖിബ്ല' ലഭിക്കം. പള്ളിക്ക നിർമ്മിക്കവ്യെത്ത" ബിബ്ലലക്ക്കിലോയതിനാൽ പള്ളികളിലാക്വോഗം പ്രശ്നമുദിക്കണില്ല.

നമസ്ക്കാരം. ശരിയാകന്നതിനുള്ള ശർഥുകളിൽ പെട്ടതാണ് ഖിബ്ലായെ അഭിമവീകതിക്കൽ. കിടന്ന നമസ്കാരിക്കേണ്ടവർ നെത്മും, മുഖവും ഖിബ്ലാക്കേട് മുഖമാക്കണം. യാത്രക്കാരന്ന് അൻറെ സന്നത്തു നകസ്സാത ത്തിലും ഖിബ്ല വൃക്ഷമായി നേസ്റ്റ്വിലാക്കാൻ കഴിയാ അ ആരംക്കം, യുദ്ധംപോലെയുള്ള ഭീകര രംഗങ്ങളിലും ഖിലു¹⁹ചക്കു നരെ തീരിഞ്ഞുകൊള്ളണമെന്ന ശർഥില്ല. ഒടിക്കോണ്ടിരിക്കുന്ന വാഹനത്തിലാകുമ്പാം നൽ കാരത്തിന്റെ ആരംഭത്തിലെങ്കിലും ഖിബ്ലല ലഭിക്കാർ ശ്രമീക്കണ്ടതുണ്ട്. പിന്നീട് ഖിബ്ലയിൽ നിന്ത് അനറിപ്പോതാലും അരക്കടില്ല.

ബാങ്കും ഇഖാമത്തും

അഞ്ചു പ്രാവശ്യത്തെ നിർവ്വേന്ധ നമസ്സാരങ്ങാംക്ക് ബാരം ഇവാമെത്രം ഇസ്ലാം നിർദ്ദേശിക്കുന്നം. ജമാത അന്മുള്ള നമസ്ക്കാരം പള്ളികളിൽ നടങ്ങപ്പെട്ടുന്നതിനു ർർഫ് സമയമായെത്ത് ജനങ്ങളെ അറിയിക്കാനാണ് ബാരു പൂർപ്പെടങ്ങിയിരിക്കുന്നും നമസ്ക്കരിക്കാർ തെരുന്ന സമയത്ത് ഇഖാമെത്തും വിളിക്കണം. സ്ത്രീക്കാ മാത്രമായി നമസ്സിക്കുമ്പോറാം ഇഖാമെത്തു മാത്രമേ ആവ ശ്യവള്ളം. ഒറാക്ക്യ നമസ്ക്കരിക്കുന്നവർക്കും ബാങ്കും ജപാമത്ത്രം സ്മ്മത്തത്ത്രേന്ന്

ബാങ്കിൻെറ പദങ്ങൾ

അല്ലാഹു അക്ബർ - 4 തവണ അശ്ഹദു അല്ലാളലാഹ ഇല്ലലാഹ് - 2 തവണ അശ്ഹദു അന്നമുഹമ്മാ റസ്വലുല്ലാഹ് - 2 തവണ ഹയ്യാഅല സ്റ്റുലാത് - 2 തവണ ഹയ്യാഅലൽ ഫലാഹ് - 2 തവണ അലാൻ ഫലാഹ് - 2 തവണ ലാളലാഹു അക്ബർ - 2 തവണ

ഇഖാമതിൻെ പദങ്ങൾ

അല്ലാഹു അക്ബർ , അല്ലാഹു അക്ബർ അശ്ഹദു അൻലാഇലാഹ ഇല്ലല്ലാഹ് അശ്ഹദു അന്നമുഹമ്മദ റസുലുല്ലാഹ് ഹയ്യഅലസ്സലാത്. ഹയ്യഅലൽ ഫലാഹ് ഖദ്ഖാമതിസ്റ്റുലാത്, ഖദ്ഖാമതിസ്റ്റലാത് അല്ലാഹുഅക്ബർ, അല്ലാഹു അക്ബർ ലാജലാഹ ഇലലാഹ്.

	الأذان:
٤ مرات	الله أكبر ·
مرتين	أشهد أن لا إله إلا الله.
*	أشهد أن محمد رسول الله٠
. ,	حي على الصلاة ٠
. ,	حي على الفلاح .
»	الله أكبر .
مرة واحدة	لا إله إلا الله .
	*

ബാങ്ക. ലൂം ഇപാരതിലും വിളിച്ച പറയപ്പെടുന്ന വാചകങ്ങ ൾ കേൾക്കുന്നവും എററു പറയേണ്ടതാണ്. എന്നാങ്, ഹ തൃത്തലേസിലാത്; ഹയ്യത്തലൽ ഫലാഹ് എന്നിവാകൾക്കു ബോൾ 'ലാഹാലവലാവുവ്വത ഇല്ലാബില്ലാ' എന്നാണ് പ റയ്ങ്ങൽ 'ഡ്വൻ'ഫ്' ബാകിക് 'അസ് സലായുമെച്ചാം! നന്നൗം' എന്ന് രണ്ട്'തവണ ബാക' വിളിക്കുന്നവർ പറ

എന്നാര്, ഇതുകൾക്കുമ്പോൾ 'സദ'ഖ''ത വബറിർത' എന്നു പറയുന്നതിനും, ഇഖാടങ്ങിടല വദ'വോതിസ്റ്റുലോ ത്' എന്ന''കൾക്കുമ്പോൾ 'അപ്പാർഫറ്റുടഹ്യ വജ്ജാർഹോ' എന്ന് പറയുന്നതിന്നും പ്രമാണികമായ ഹദിസുകളൊന്നു മില്ല. ബാക് വിളിക്കുനവർ 'ഹയ്യ അല'ക ളിൽ ഇടത്തോട്ട, വലത്തോട്ടം മഖം മത്രം തിരിക്കണ്ട താണ'. സ്വരം ഉയർത്തുക, നിട്ടിവിളിക്കുക, വുസുവ ബായിരിക്കുക, കാതിൽ വിരൽ വെക്കുക എന്നിവ ബാങ്കു വിളിക്കുന്നവർ ശ്രച്ചിക്കേണ്ടതാണ്'. ബാങ്കു വിളിക്കുശേഷം നബി(സ) ക്ക് സാലാത്ത് ചൊല്ലിയ ശേഷം—

''അല്ലാഹൃത റബ്ബ ഹാദിഹിദ'ദഅ'വതി അാത വസ' സലാത്തിൽ ഖാളമാ: ആതിരുഹമാദനിൽ വസ്ഥിലത വൽഹാളീലത വബ'അസുഹൂ ഖൊരൻ മഹ്മുദനില്ലദീ വരത്തേരും''

ٱللهُ حُرَبَّ هٰ يَوَاللَّكُوَةِ الشَّاعَرِ. وَالصَّلَاةِ النَّاصِيَةِ آتِ مُتَّجَدُ إِلْوَسِبْلَةَ وَالنَّعَنِيلَةَ وَابَعَتْهُ سَقَامُا حُسَّمُودٌ إِل الَّذِيرِ وَعَذْتَهُ

'പുണ്ണമായ ഈ വിളിയുടേയം നിലനിർത്തപ്പെടുന്ന ഇ നതസ്ക്കാരത്തിമൻതും ഉടക്കുമ്പനായ അല്ലാമുവേ! ഉ നൽകേയം നി വാഗ്യനേം ചെയ്തിട്ടള്ള സ്ത്ര ക്യാ നൽകെയം നി വാഗ്യനേം ചെയ്തിട്ടള്ള സ്ത്ര ത്യർഹമായ സ്ഥാനത്തം അദ്ദേഹത്തെ നി നിയോഗിക്കുക യം ചെയ്യുണമേ! എന്നു പ്രത്ഥിക്കോ

ഇപ്പാമത്തിനുശേഷം ഈ പ്രാത്ഥന ഉരുവിടേണ്ടതില്ല. രഞ്ജിനെ ചെയ്യന്നതിനും" ഇസ്ലാമിൽ യാത്തോൽ തെളീപ മില്ല. ഇപാമത്തു വിളിച്ച തീർന്നയുടെന്ന നമ്പേഴ്കാര ത്തിൽ പ്രവേശിക്കുകയാണ് നബി (സ) യുടെമാതൃക.

അ ദ്ധ്യാ യം മൂന്ന് എങ്ങിനെ

البساب الثالث كيف نصلي

നമസ്കരിക്കണം

നമസ°ക്കാര്യ കമം

ഖീബ്ലക്കൂടിമുഖമായി ശരിയായി നിവർന്ന നിൽ ക്കം. ഇന്ന നമസ്ക്കാരം (ഫർമുളാ സുന്നത്താ) ഞാൻ നിർപ്പംറിക്കോവേന്ന പൂണ്ണി ബോധം മനസ്സിൽ കത്തി (ഇതാണ് നിയ്യത്തി) അല്ലാവ അഷ്ബർ എന്നു പറയുക. (ഇതിന്ത് തക്ബിരുത്തർ ഇന്റാം എന്നു പരയുക.

തക് ബിർ പറയുന്നതോടൊപ്പം വിവ്യേകൾ നിവർത്തിപ്പിടിച്ച് കെപ്പുടങ്ങൾ ചുമവുംഗ്ക്ക് നേരെ ഉയർത്തി ഗേഷം അവയെ താഴ്ത്തി, വലതു കൈ ഇത്തോട് വാത്രങ്ങൾ വാർ വിധം നെ ങ്ങിൽ വെക്കുക. വഥതു കൈ കൊണ്ട് ഇടതു കയ്യീന്റെ കെ നിപ്പിൽ പിടിച്ചു കൊണ്ട് വിക്ക്സം.

തൻറ തുടിക്കുന്ന ഹൃദയത്തിന്മൽ കൈ വെച്ച്", അ ല്ലാഹുവുമായി സംഭാഷണത്തിലേക്യിട്ടുകയാണെന്ന ബോധം ഇ തു സൃഷ്ടിക്കുന്നു. അപ്പോൾ മുതൽ അവർൻ മാഴ്യ ശ്രഖയും അല്ലാഹുവിൽ കേശ്രീകരിക്കണം. നോട്ടം സുജ്വര് ചെയ്യുന്ന സ് ഥാനത്താകത്തരെ നിലയിൽ തല അൽപം താര് ത്തി അടക്ക ത്തോടെ നിൽക്കുക. (വിശ്രം 1 ഉം 2 ഉം കാണുക)

ശേഷം ദുത്തഉൽ ഇഫ'തിതാഹ്" (പ്രാരംഭ പ്രാത്ഥന) ഓതുക. ഇമാമിനെ ത്വടന്ന്" നമസ്-കരിക്കുന്നവർ ഫാതിഹ ഓ താൻ സമോ കിട്ടുകയില്ലെന്ന് കാണുകയാണെകിൽ ഇതൊഴി വാക്കാം. ആദ്യ റക്ഷത്ത്തിൽ മാത്രമാണി പ്രാത്ഥനം

താഴെപറയുന്നവയിൽ ഏതെങ്കിലുമൊന്നു മതിയാ കുന്നതാണ[ം].

1- ''സുബ'ഹാനകല്ലാഹുമ്മ വബിഹംദിക വതബാറക സൗമുക വതത്തലാജദുക വലാഇലാഹ ഗൈറുക.''

سُبُعَانَكَ الْلُهُ مَّوَيِحَهُ لِلْ وَتَبَادَكُ اسْتُهَكَ وَتَعَالَىٰ جَدُّكَ وَلَكَ اللَّهُ مَا نَكَ اللَّهُ مَا لَكُ اللّهُ عَنْدُكُ هُ

്ങളുാഹൂവേ നീ മഹാപരിശുദ്ധന്. നിന്നെ സ്തൃതിക്കളം നിന്റെ നാമം അതൃനു[ഗ്രഹിതമല്ലോ. നിൻറ കഴിവുകഠം അത്യുന്നതങ്ങഠം. നീയല്ലാതെ ആരാധ്യുനെയില്ല." 2- 'അല്ലാഹുമ്മ ബാഇദ് ബൈനീ വബൈന ഖഝാ യായ കമാബാഅത്ത ബൈനൽ മശ്രീകി വൽമഗ് രിബി. അല്ലാഹുമ്മ നഖീനീമിൻ ഖഝായായ കമായു നക്ക സംബുൽ അബ്യയളു മിനദ്ദനസി. അല്ലാഹുമ്മ ഇഗ്സിൽനീ മിൻ ഖഝായായ ബിൽമാഇ വസ്സൽജി വൽബർപ്.''

ٱلْهُهُمَّاعِهُ الْمِهُوهُ وَسَهِنَ مَسَطَاعِيَّ حَسَمُا الْعَدُّدَ بَهُنَّ الْمَسَفُّونِ وَالْمَعْنُوبِ وَٱللَّهُ قَلْ فَقِيْقُ مِنْ حَسَا يَاعَ مُسَا شِعَقَّ السَّوْمُ الْإَبْهَىُّ مِنَ الذَّنِي وَٱللَّهُمُّ وَالْمَارِّهُمُ وَالْمَارِّمُ وَالْمَارِّمُ وَالْمَارِّمُ وَالْمَارِمُ مِنْ شَطَاعًا بِالنَّمَالُو وَالسَّلِجُ وَالْبَرُدِ وَ وَالْمَارِمُ مِنْ

ങ്ങളുപ്പെവും, തി ഉടയ , അസ് അയ സ്ഥാനങ്ങൾ തമ്മിൽ അകററിയ പോലെ എന്നെയും എന്റെ വാപങ്ങിൽ റയുമിടയിൽ അകറോണമാ . അല്ലാഹുവു , വെള്ള വസ്ത്രം അലൂകിൽ നിന്ന് ഗുദ്ധിയാക്കവുട്ടും പ്രകാരം എന്റെ പാപ അജ്ജിൽന്ന് എന്നെ ശുദ്ധിയാക്കവുടെ . അല്ലാഹുവും വ ളൂം, ഉഞ്ഞ് , ഹിമം, എന്നിവ കൊണ്ട് എൻെ പാപങ്ങൾ കഴു കേണമം.

ഇതു ചൊല്ല യശേഷം "സൂറത്തുൽഫാതിഹ'ഓതണം

പറയണം. അഷരങ്ങരം വടിവൊത്തും സൂക്ഷിച്ചും ഒത ണം. സ്ഥന്തം മനസ്സിനെ കേരപ്പിക്കുത്തക ശബ്ഘമേ ഉണ്ടാകാവും (ആദ്യത്തെ രണ്ടു റകുത്തുതുകളിൽ ഇമാം ഉറക്കെ ഓതണം). പാതിഹ ഇപ്രകാരമാണ്.

- 1. ബിസ്മില്ലാഹി റഹ്മാനി റഹീം.
- 2. അൽഹംദു ലില്ലാഹി റബ്ലിൽ ആലമീൻ.
- അർറഹൗമാനിർറഹീം.
- 4. മാലികി യൗമീദ്ദീൻ.

- 5. ഇയ്യാക നഅ**്ബുദു വഇയ്യാക നസ്**തഈൻ
- 6. ഇഹ്ദിന സ്ഥിറാതൽ മുസ്തഖീം

വലളളാല്ലീൻ.

3.

7. സ്ഥിറാത്വല്ലഭീന അൻ അംത അലൈഹിം. ഗൈറിൽ മഗ്ളൂബി അലൈഹിം

ആമീൻ.

إسْرِه الله الرَّحْنِين الرَّحِدِيْمِين م مَا تَحْمَثُ لِنْهِ رَبِّ الْعَلَيمِينَ ٥ُ

الرَّعْلَيْنِ الرَّحِيْمِ ٢ مَالِكِ يَوْمِ اللَّهُ يُنِ

ه-إيَّاكَ نَعُبُلُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ٥٠ - إِهْدِينًا الشِيرَاطَ الْمُسْتَقِيْمَ ٥ ٥- صِرَاطَ الَّذِينَ ٱنْعَنْتَ عَلَّهُ مِنْهُ عَيْدِ الْمَغْضُوبِ عَلِيْعِمْ وَلَا الضَّاكِيْنَ فَ

- കാരുണികനും കരുണാനിധിയുമായ അല്ലാ<u>ഹ</u>വീ ന്റെ നാമത്തിൽ.
- സർവ്വ സ്തതികളം ലോക രക്ഷിതാവായ അല്ലാഹ വിന്നാകന്മ. കാരുണികനും, കരുണാനിധിയമായവൻ.
- പ്രതിഫല നാളിൻൊ ഉടമസ്ഥനായവൻ. 4. നിന്നെമാത്രം ഞങ്ങഠം ആരാധിക്കുന്നു. നിന്നോട്ട് 5.
- മാത്രം ഞങ്ങരം സഹായം ചോദിക്കുന്നു. നേരായ മാഗ്ഗത്തിൽ ഞങ്ങളെ നീ വഴിചേർക്കേ 6.
- ണമേ. നീ അനുഗ്രഹിച്ചവരുടെ വഴിയിൽ, കോപവിധേ
- യരല്ലാത്തവരുടെ, വഴിപിഴച്ചവരല്ലാത്തവരുടെ വഴിയിൽ. ജമാത്തതായി നമസ്ക്കരിക്കുമ്പോറം ഇമാം ഫാത്തി

ഹായിൽ ബിസ്റ്റി ഉറക്കെ ഓതേണ്ടതില്ല. 'അൽഹം 6 ൂതൽ ഉറക്കെ ഓതിയാൽ മതി. ഫാത്തിഹായടെ അവ സാനത്തിൽ ആമീൻ (ഈ പ്രാർത്ഥന നീ സ്വീകരിക്കേ ണമേ!) എന്നുറക്കെ പറയണം. എല്ലാ റകുന്തത്തുകളിലും

¹⁻ സൂറത്തുൽ ഫാതിഹ ഓതാൻ കഴിഞ്ഞവർക്കേ റക്അത്ത് ലഭിക്കുകയുള്ളൂ എന്നതാണ" [പാമാണികാഭിപ്രായം.

പമാതിഹ ഓതുന്നതിനു പുറമേ ആദ്യത്തെ രണ്ടു റക്തത്തു കളിൽ(രണ്ടിലധികം റക്തെത്തുകളളളതിൽ) ഖുർആനിൽ നിന്നു ഏതെങ്കിലും ഭാഗങ്ങളോ സുറത്തു മുവേനോ ഓതൽ സുന്നത്താകുന്നു. ഇമാംസൂറത്തോതുമ്പോരാ മത്ത് മുമുകരം ശ്രച്ചിച്ചുകേരാക്കുന്നം.

ലളിതമായ മൂന്നു സൂറക∙ം:

 ''வുൽഹുവല്ലാഹു അഹദ'. അല്ലാഹുസ്വമദ'. ലം യലിദ'. വലംയൂലദ്'. വലം യകുൻലഹു കുഫു വൻ അഹദ''.'' جنم التَحِيْم التَحْيَم التَحْمَم التَحْيَم التَّه التَّهِ التَّهُ التَّهُ التَّهُ التَّهُ التَّهُ التَّهِ التَّهُ التَّهُ التَّهُ التَّهُ التَّهُ التَّهُ الْحَامِ الْحَامِ الْحَامِ الْحَامِ الْحَامِ الْحَامِ التَّهُ الْحَامِ الْحَامِ الْحَامِ الْحَامِ الْحَامِ الْحَامِ الْحَامِ الْحَامِ الْحَمْ الْحَامِ الْحَمْ الْحَامِ الْحَامِ الْحَمْ الْحَامِ الْحَمْ الْحَامِ الْحَمْ الْحَامِ الْحَمْ ا

قُلْ هُوَاهُ وَاللهُ إَحَدُ أَهَا لَهُ الصَّمَدُ أَنْ لَمَ سَبِدُهُ وَلَمُ يُولَدُنُّ وَلَمُ مَصِّى لَا صَحْمُوا السَّدَةُ أَ

പരകോരുണികനും കരുണാനിധിയുമായ അല്ലാ ഇവിന്റെ നാമത്തിൽ,

1.4 (നബിയേ.) പറയുക. കാര്യം അല്ലാല്ല് ഏ കനാണ് എന്നതാകുന്ത. അല്ലാല് ഏവർക്കും ആശ്ര തമായിട്ടുള്ളവനാകന്ത. അവർ ആർക്ക്യം) ജനം നൽ കിയിട്ടില്ല. (ആരുടെയും സന്തതിയായ്) ജനിച്ചിട്ടു മില്ല. അവന്ന് തുലഗ്രായി ആരും ഇല്ലതാനം.

 ''ഖുൽ അഊദുബി റബ്ബിൽ ഫലഖം", മിന്ദംശർറി മാഖലക്ക്", വമിൻശർറി ഗാസിഖിൻ ഇദാ വഖബ്യം. വമിൻ ശർറിന്നഫാദാതി ഫിൽഉഖദ്യ. വമിൻ ശർറി ഹാസിദിൻ ഇദാ ഹസഭ്യ?'

> جِسْ إِلْهِ الرَّحْسُ التَّحِيثِ 0 حُل اَعُوْدُ يَرَسِي النَّلَقِ 6 مِنْ سُرِّمَا حَلَقَ 6 وَمِنْ شَرِّ غَامِهِ إِذَا وَعَبَ ٢ وَمِنْ شَرِّ لَّحَنَّاتُ مِنْ وَالْمُعَدِّدُ وَمِنْ لَمْنِهَا إِلَّهِ إِذَا حَسَدَدُهُ لَمْنِهَا مِدِ إِذَا حَسَدُدُهُ

പരമകാരുണികതം കരുണാനിധിയമായ അല്ലാ ഇവിൻെ നാമത്തിൽ, 1.5 പറയുക: പൂലരിയുടെ രക്ഷിതാവിനോളം വരായുക: തെട്ടത്ത. അവൻ സുഷ്ടിച്ചിട്ടുള്ള യുടെ കെട്ടതിയിൽനിന്നും, തുരളയുമ്പോള്ള രാത്രി യുടെ കെട്ടതിയിൽനിന്നും കെട്ടകളിൽ ഉടത്തന സ്ത്രീ കളുടെ കെട്ടതിയിൽനിന്നും അസുയാവ് അസു തപ്പെട്രവോടെ അവൻറെ കെട്ടതിയിൽനിനും.

 ''ഖുൽ അഉൗദുബിറബ്ബിന്നാസ". മലികിന്നാസ". ഇലാഹിന്നാസ". മിൻശർറിൽ വസ്വാസിൽഖ ന്നാസ". അല്പദീ യുവസ്വിസു ഫീസ്വുദൂറി ന്നാസ്. മിനൽ്ജിന്നതി വന്നാസ്.''

> یشبواهٔ اکتبواستان به اکتبارهٔ الکتاب کی الماداستاپ ۵ قُلُ آتفوٰدُ کپرتبواستاپ کی آلاین استاپ کی الماداستاپ کی پون شُرِیافیتوکاپ کا آلاین کیونیوش فِانعُمْدُواِلنَّاپِ کی پوز انتیبستای والشناپ کی

പരമകാരുണികനും കരുണാനിധിയമായ അല്ലാ ഹുവിൻെറ നാമത്തിൽ.

1.6 പറയുക: മനുഷ്യരുടെ കെജിതാവും മനുഷ്യ പ്രത്യേക്കും, മനുഷ്യരുടെ കൈവവുമായിട്ടുക്കും നോട് അാർ ശരണം ആടനും വരുയുരുടെ ഹൃദ യത്തളിൽ ദുർബോധനം നടങ്ങി പിൻമാറിക്കളുന്നു. മനുഷ്യരിലും ജീനുകളിലുംപെട്ട ദുർബോധകരെക്കൊ അുള്ള കെട്ടതിയിൽന്നും

'റുകുഅ"

സുറത്ത് ഓതിക്കഴിഞ്ഞാൽ ഉള്ളംകൈകാ കാൽമ് ടൂൽ എഞ്ഞത്ക്കവണ്ണ: കുറിയുക. ഇതിന് റുകുത്ത് എന്ന പറയുന്നു. തക്ബീർ പൊല്ലിക്കൊണ്ട് റുകുതുലേ ക്ക് പോക്സോം കൈപ്പടങ്ങാ ചുലിത നേരെ ഉയർ ത്തുകയും പിന്നീട് താഴ്ഞായിടുകയും ചെയ്യുക. ഉള്ളം കൈകാം കൊണ്ട് കനൽമുട്ടിൽ പിടിച്ചു നിരപ്പായി കനി അതുനിൽക്കലാണ് റുകുത്തർറെ പൂർണ്ണിരൂപം. റൂക്കൂൽ (തഹാനായ എൻെ നാഥൻ പരാ ശുദ്ധൻ) എന്നോ (തുബ ഹാന രബ്ബിയൽ അ ''ളിം'')

സൂബ്ഹാനകല്ലാഹൂമ്മ റബ്ബനാ വബിഹംദിക അല്ലാഹൂമ്മ സെ്ഹിർലീ

(അല്ലാഹുവേ, നീ പരിശുദ്ധൻ തന്നെ. ഞങ്ങളുടെ നാഥാ നിന്നെ ഞങ്ങഠെ സ്തൂതിക്കുന്നു. അല്ലാഹുവേ, എനിക്കു നീ പൊറത്തു തരാണമേ!) എന്നോ മുന്നു പ്രാവശ്യം വീതം പറയുക.(ചിത്രം മുന്ന് കാണുക.)

ഇഅ അതിദാൽ

റുകുണ്ട് കഴിഞ്ഞാൽ 'സമി അല്ലാഫ്ലിമൻഹമിമ: (സ്ത്തിച്ചവൻറെ സ്ത്തതി അല്ലാഹു കേട്ടിരിക്കന്ത്വ എന്നു പറഞ്ഞുകെ : ജെ് നിവർന്നുനിൽക്കുന്നതിനെ 'ഇഞ്ഞി ദാൽ' എന്നു പറയുന്നം. (കുതുലേക്ക് പോകമ്പോഠം കൈ ഉയർത്തിയ പോലെ ഇപ്പോഴം ചെയ്യുണം.

നഅ്ത്തിദാലിൽ ഇപ്രകാരം പറയുക:

(റബ്ബനാ ലകൻ ഹംഭു മിൽതെസ്സമാവാത്തി വമിൽത്തൽ അർ'ളി' വമിൽ അമാശിത്ത്തത്തെ മിൻ ശയ്ഇൻ ബത്ത്ഭൂ)

ഞങ്ങളുടെ നാഥാ ! ആകാശങ്ങഠം നിറയെയും ഭൂമി നിറ യേയും അവയ്ക്കുപ്പറം നീ ഉദ്ദേശിച്ച വസ്ത നിറയേയുമുള്ള സ്ത തികഠം നിനക്കു മാത്രമാകുന്നം.' (ചിത്രം നാല് കാണുക.)

ഉത്തൗതിഭാൽ അധികസമയം ദീർഘിപ്പിക്കാതിരി കാൽ ഉത്തമരാണ്. സുജ്ജ് ചെയ്യന സ്ഥാനത്തേക്കായി രിക്കണം തൻെ നോട്ടം. നമസ്ക്കാരത്തിൽ ആകാശ ത്രേക്ക് കണ്ണയർത്തുന്നത് നബി(സ) ആാക്കപിച്ചിരി കുന്നു. അല്പവും അടങ്ങിനിൽക്കാരെ വുകുളൽ നിന്നു യർന്ന ഉടനെ ഇതു അരിലേലിൽ നിന്നു സുജൂദിലേക്കു പോകുന്നത് അഭിലഷണിയമല്ല.

'സുജൂദുകളും ഇരുത്തവും'

ത്രം അതിലേറിന ശേഷം തെം സൂർ പൊല്ലിക്കൊ ബ് സൂള് പെയ്യണം. ശരിയത്തിലെ ഏഴംഗത്താര്യ മുരി യിൽ പതിച്ചപ്പെട്ടുകൊണ്ടുള്ള കനിയലാണ് 'സൂള്ള'.' ഇതിനേക്കാളപരി ഒരു വിനയ പ്രദർശനത്തിന്റെ രൂപം ഒരെറത്തമില്ല. മൂക്കോട്ടൂടി നെറിയുടെവും ഉള്ളംമെക കളം, കാൻമുട്ടുകളും, കാർവിലെകളം ഭ്രതിയിൽ പതി ച്ചവെച്ച് ശിരസ്സ് താഴ്ത്തിയം അരക്കെട്ട് ഉയർന്നുള്ള രൂപത്തിലാണ് സജ്യദ് നിർവ്വഹിക്കേടത്ത്. ആദ്യം രൂപത്രിയുടെ പിന്നീട് കൈപ്പടങ്ങാം ശേഷം നേറിയും രുക്കം ഈ ക്രത്തേലാണ് വെക്കേടത്ത്. മുഖത്തിന്റെ (ആദ്യം കൈപ്പടങ്ങളും പിന്നീട് കാൽമുട്ടുകൂംവേക്ക്

കയാണെന്നും ചില ഹദീസുകളിൽ വന്നിട്ടുണ്ട്'.) ഇതവശങ്ങളിലും ചുലിന്റ നേരെയുമായി കൈപ്പടങ്ങറം വെക്കക. കാൽവിലെകളുടെ പള്ളഭാഗം ശരിക്കം ഭ്രമി യിൽ പതിഞ്ഞിരിക്കണം.. നെററിത്തടം, വസ്ത്രം, മുടി എതലായവയിൽ മറയാതിരിക്കാർ ശ്രദ്ധിക്കണം.

മുതലായവയിൽ മറയാതിരിക്കാൻ ശ്രദ്ധ ക്രണം. കൈമുട്ടുകാം അകാറിപ്പിടിച്ചായിരിക്കണം വെകോണ്ടത്. -

സുജൂദിൽ സുബ്ഹാന റബ്ബിയൽ അഞ്ചലാ

(ഏറാവം ഉന്നതനായ എൻെ നാഥൻ പരിശുദ്ധൻ) എന്നോ

"സ്ബ"ഹാനകല്ലാഹുമ്മ രബ്ബനാ വബിഹം ഭികല്ലാഹുമ്മ 'ഗ"ഫ് ദ്ലീഎന്നോ മുന്തപ്രാവശ്യം ചൊല്ലുക. ശരിക്കും അടങ്ങിയിരിക്കുത്തക്ക സമയം അത്യാവശ്യമാണ്. ച്രിത്രം 5 കാണുക) ഒരു റക്കുത്തിൽ രണ്ട സുജൂഴികളാണ ഉത്രത്. ഇവക്കിടയിൽ നിവന്നിരിക്കുണം. തകഴ്ബിർ ചൊല്ലി ആദ്യസുജൂദിൽനിന്നു ഇതത്തത്തിലേക്ക് വരിക. ഇടത്തേ കാലടി പരത്തിവെച്ച് അതിനേൽ പൃഷ്യം പതി ചുവെച്ചിരിക്കും. വലത്തെ കാൽ വിരലുകാ നിലത്തു കത്തി കത്തനെ വെക്കുക. ഈ ഇരുത്തത്തിന് 'ഇഫ്' തിറാശി'ന്റെ ഇരുത്തമെന്ന പറയും, രണ്ടകൈപ്പടങ്ങ ളം, വിരലുകാം നിവർത്തി കാൽ മുട്ടോടേത്ത്ത്ത്രമായി നേൽ വെക്കും. ഈ സമയത്ത്

അല്ലാഹൂമ്മ ഇഗ്ഫിർലീ വർഹംനീ വജ്ബൂർനീ വഹ്ദിനീ വർസുഖ്നീ.

അല്ലാഹുവേ, എനിര് പാപങ്ങൾ പൊറുമ്പടു തരിചയും കരുവേ ചെയ്യുകയും എരർവ ന്യൂനത പരിഹരിക്കുകയും എന്നെ നേർവഴിയി ലാക്കുകയും അപറാരം നൽകുകയും ചെന്തുണമ്മേ

എന്നു പറയുക. (ചിത്രം 6 കാണുക)

റുകൂണം", ഇതം"ത്തിടാൽ, സുജുകോം, അവ ക്കിടയിലുള്ള ഇത്തം എന്നിവയിലെല്ലാം സാവകാശം കൈക്കോളുക്ക അനിവാര്യമാണ്. നമസ്താരത്തിൻറ ഫർള്", ആയിട്ടാണിതിനെ (ധ്യമഅന്നീനത്ത്") കണ ക്കാക്കുന്നതു". ഇപ്പോരം ഒരു റകുത്തുത പുണ്ണമായി.

തശഹ'ഹുദ'

രണ്ടിലധികം റക്കുത്തുകളുള്ള നമസ്കാരത്തിൽ രണ്ടാം റക്കുത്തിലെ രണ്ടാം സുജ്യഭ് കഴിഞ്ഞാൽ തശ ഹ്ഹ്യദിന്ദ്ര വേണ്ടിയിരിക്കണം. നേരത്തെ സൂപിപ്പിച്ച ഇഫ്തിറാശിൻെറ്റ് ഇത്തമാണിവിടെ സ്വീകരിക്കേണ്ട തും. അവസാനത്തെ റക്കുത്തിലം തശഹ്ഹ്യദ് ഓത ണം. തശഹ്ഹ്യദ്ദ് എന്നാൽ (ശഹാത്തിന്റെ വചനം ഉയംക്കൊള്ളന്ന) അത്തപറിയുത്തു എന്ന പറഞ്ഞുകൊണ്ടു തുടങ്ങുന്ന പ്രാത്ഥനയാണ്. അതിപ്രകാരമാണ്ം. അഅഹിയ്യാങ്ങൂൽ മുബാറകാത്തു സ്സ്വലവാരു തായ്യി ബാത്തു ലില്ലാഹി അസ്സലാമു അലൈക അയ്യൂഹന്ദ്വി ആവോഹം അന്ലുലാഹി വബാരകാത്തുഹു അസ്സലാമു അലൈനാ വഞ്ചാ ഇബാഴിയ്യാഹി സ്സ്വാലിഹിൻ. അ ശ്നാദു അറിലാളലംഗെ ഇല്ലോഹു വഞ്ഞം ശാമു അന്ന മു വെയാർ റെസൂലുലാഹ്. അല്ലാഹുത്ത സാല്രി അലാ മുഹത്ത ദിൻ വഞ്ചോ ആലി മുഹത്മദിൻ കമാ സാല്യെത്ത അലാ ഇബ്രാഹദിമ വഞ്ചാ ആലി മുഹത്മദിൻ കമാ ബാറക്ത അ മുഹത്മദിൻ വഞ്ചാ ആലി മുഹത്മദിൻ കമാ ബാറക്ത അ മാ ഇബ്രാഹിമ വഞ്ചാ ആലി മുഹത്മദിൻ കമാ ബാറക്ത അ

"എല്ലാ അഭിവാദ്യങ്ങളും അനുഗ്രഹീത കർമ്മങ്ങളും. ആവാധനകളും നൻമയാറ എല്ലാ കാര്യങ്ങളും അല്ലാഹ്യ ഒന്നാകുന്നം. പ്രവാചകര്യസ്യ നും അല്ലാഹ്യവിരർശക്ത ഞാ കടാക്ഷങ്ങഠ ഉണ്ടാകമാറാകരട്ടി. ഞങ്ങഠംക്കും നല്ലവ രായ അല്ലാഹ്യവിരൻറെ ഭാസന്മാർക്കും രക്ഷ നൽക്കേണ രേ!. ആാാധനക്കർഫൻ അല്ലാഹ്യവല്ലാതെ മറാദരുമി ല്ലെന്നും അൻ സാക്ഷ്യംവഹിക്കുന്നു. മുഹമ്മദ് നബി (സ) അല്ലാഹുവിത്ര പ്രവാചകരന്നും അൻ സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നും അല്ലാഹുവേ! ഇബ്ലാഹിം (അ) നും ഇബ്ലാ വഹിക്കുന്നും തുടുത്തുന്നും അത്രാഹിം അത്ര കുടുബുത്തിനും നീ കരുണ ചെയ്യുണ്ടമെ, ഇബ്ലാഹിം(ത്ത) നേയം കുടുബത്തെയും അന്ത്രഹിച്ച പോലെ മുഹമ്മദ"(സ)യേയും കുടുംബത്തേയും നീ അനുഗ്ര ഹിക്കോനമി. നിശ്ചയം നീ സ്തുത്യർഹനും അതുദാരനു മാകന്നു.⁹

അവസാന റക്ങത്തിൽ തശഹ് ഇദിനിരിക്കുവോട വലത്തകാലടി നാട്ടിവെക്കുകയും ഇടതുകാൽ അതിനിടയി ലൂടെ പുറമേക്ക് പ്രവേശിച്ച നിലയിലും പൃഷ്ട് ഒാഗം നിലത്ത്ര് പതിഞ്ഞിരിക്കത്തക വിധവും ഇരികുക. ഇതിന് 'തവർറുക്കി'ൻറ ഇരുത്തമെന്നും പറയുന്നു. വലത്തകയ്യിലെ തള്ളവിരൽപുണ്ടുവിലെിൻറെ മുടിലും ബാക്കി വിലേക്കം മടക്കിപ്പിടിച്ച് ട്യേന്ദ്രമേലുമായിരി ക്കണം വെയ്യ്ക്കുത്ത്. തശഹ് ഇദിലെ 'ഇല്ലലുംമ്മ' എന്ന ച്ചറിക്കുവാം തശഹ് പുരിയെ 'ഇല്ലലുമ്മ' എന്ന ച്ചരിക്കുവായാ ഈ ചുണ്ടാണിവിരൽ നിവർത്തിപ്പിടി ക്കുകയും തശഹ് പുരിയുത്തുവരെ ഇളക്കിക്കൊ അ'രിക്കുകയും ചെയ്യുകയാണുത്തമം, ഇത്തരെപിലെ കരം നിവർത്തി കാൽട്ടിലം വെക്കെ.(ചിത്രം 7 കാണക

ആദ്യത്തെ തശഹ് ഫൂദിൽ മേൽപറഞ്ഞവ ചൊല്ലി യാൽ മതി. അവസാനത്തെ തശഹ് ഫൂദിൽ തുടർന്നും ഒറ്റു പ്രാർത്ഥനകളാ നടഞ്ഞാവുന്നതാണ്. അവയിൽ ചിലത് കുണൂക :

''അല്ലാഹുമ്മ ഇന്നീ ഉലംതു നഫ"സി മുൽമർ കസീ റൻ ലാ യഗ്'ഫിനുമുനുബ ഇല്ലാ അൻത ഫഗ്'ഫിർലീ മഗ്'ഫിതൻ മിൻ ഇൻദിക വർഹം നീ ഇന്നക അൻതൽ ഗഫൂറുർറഹീം.''

اَللَّهُمَّ إِلَى ْفَلَمْتُ فَقْسِى ظُلْمُتُكَايِّةًا وَلَايقْفِوْلُالْاُكُوْبَ الْأَلْتُ فَاغْمِرْلِي مَلْفِؤَةً مِزْعِدِكَ قالتَعْمَنِيهِ شَكَّالُتُكَ الْفَقُورُالسَرِّعِيمُ.

്അല്ലാഹുവേ! ഞാനെൻറ ആത്യാവിനോട് അ തിരാറ് അക്രമം ചെയ്തിരിക്കുന്നു. നീയല്ലാതെ പാപം പൊറുകുന്നവനില്ല. അതിനാൽ നിൻോ പക്കർനിന്ന ളള പാപമോചനത്താൽ എന്നോട° പൊറുക്കേണമേ ; എന്നോട° കതുന കാണിക്കേണമേ! നിശ്ചയം നീയാണ° പൊറുക്കുനവനം കതണാനിധിയം."

അല്ലാ ഹുമ്മ ഇന്നീ അഊടൂബിക മിൻ അദാബിൽ ഖബ്രീ വമിൽ അദാബിന്നാരി വമിൻ ഫിത്രനതിൽ മഹ്യാ വൽമമാതി വമിൻ ഫിത്രതിൽ മസീഹിദ്ദേജമാൽ.

ؘ۩ڵۿڡٞٳڿؚٲۼٷؿؙڮڎڝڎٳٵڵڣٚؠۯۣڡۮٵٳٳ ٵؿؙٳڔۯڛؽڟؿۊٲڶۼۼٳٷڷۺٵؿٷڿؿؿۊڵڟ~~۪ۜڝ~~ۣڝٵڶۮؙۼٳڰ

അല്ലാഹുവേ. ഖബർശിക്ഷയിൽ നിന്നം നരകശിക്ഷയിൽ നിന്നും ജീവിതത്തിലേയും, മരണവേ ളയിലേയും (കടത്തുപരിക്ഷണത്തിൽ നിന്നും മസീഹു ഉയഭാലിരൻ വിപത്തിൽനിന്നും ഞാൻ നിന്നോട് ശക്ഷ തേടുന്നു.

സലാം

തഗഹ്ഹുദും സ്വലാതും അതിലെ [പാർത്ഥന കളും കഴിഞ്ഞാൽ 'അസ്സലാമുത്തലെക്കും വാഹ'ഞു ല്ലാവ്'' ''പ്പ്''' എന്നുപറഞ്ഞു കാണ്ട് ആദ്യമായി വലതു ഭാഗത്തേക്ക് പൂർണ്ണമായി മുഖം തിരിക്കുക. (കവിരാത്ടം പിൻഭാഗത്തുള്ളവർ കാണത്തക്കവിധം). പിന്ന്ട് ഇടതു ഭാഗത്തേക്കും സലാംചൊല്ലി മുഖം തിരിക്കുക. ഇത്തിനെ രണ്ടു സലാ മുക്കാം ചൊല്ലി നമസ്കാരത്തിൽനിന്ന വിരമിക്കൽ നമ സ്കാരത്തിന്റെ 'റുക്ക' കളിൽപെട്ടതാണ്. ഇതോടെ നമസ്കാരം അവസാനിച്ചും

ദുർബ°ബലപ്പെടുത്തുന്ന കാര്യങ്ങൾ

ഖിബ-ലനിൻനിന്നം പൂർണ്ണമായി (യാ[തയിലൊഴികെ) തെററുക, കുളിയും വുളുവും അനിവാരുമാക്യുന്ന കാര്യങ്ങടം സംഭവിക്കുക, അകാരണവും അനാവശ്യവും അമിതവുമായി കരചരണങ്ങടം ഇളക്കുക, പൊട്ടിച്ചിരി ക്കുക, നിർദ്ദേശിക്കപ്പെട്ടവ (ഫർമുകളോ ശർത്തു കളോ) കരുതിക്കൂട്ടി ഉപേക്ഷിക്കുക, ഇമാമിനെ മന്ദ പൂർവ്വം മുൻകടന്നു [പവർത്തിക്കുക;

കെവിരലുകളം തലയം ഇളക്കും, രണ്ടടി മുന്നോട്ടോ പിന്നാരട്ടാ വെക്കും, അബലയത്തിലോ മറന്നോ നമ സൗക്കാരത്തിൽപ്രടാത്ത വെല്യതം ഉച്ചതിക്കുകയോ പെയുന്നതിനാൽ നമസൗക്കാരം ഉർബ്ബലപ്പെട്ടകയ് ല്ല. ആവ ശ്യമില്ലാതെ തൊണ്ടയനക്കും, കുറ്റ് മേല്പോട്ടയർത്തുക തിരിഞ്ഞുനോക്കുക, ചിരിക്കുക ഈരയിൽ കെവച്ചുന്നിൽക്കുക, ചാരിനിൽക്കുക, മാരത്തിൽ വാജ്ഭിക്കേണ്ട താണ്. സജൂമിലം വുക്കുതലം മാറും വസ്രം, മടി എത്തിവ ചുതട്ടക, കൈകൊണ്ട് മണ്ണ നീക്കുക, ഊതുക എന്നിവയും ഉപേക്ഷിക്കണ്ടതാണ്.

മറവിക്കു പകരം സുജൂദ്

തമായ പ്രത്യേഷ് പ്രത്യ പ്രത്യേഷ് പ്രത്യം പ്രത്രം പ്രത്യം പ്രത്യം പ്രത്യം പ്രത്യം പ്രത്

- നമസ്കാരത്തിൽ മറന്നു റുകൂഓ, സുജൂദോ, നിറു അമോ, ഇതത്തമോ, ഒരു റക് അത്ത് ഴുവർതന്നെ യോ വർദ്ധനവ് സംഭവിച്ചു. എങ്കിൽ നമസ്കാ രാവസാനത്തിൽ സലാം വീട്ടിയശേഷം രണ്ട് സഹ് വിരർദ സുജൂദുകരം ചെയ്യുകയും അവസാന ത്തിൽ വീണ്ടും സലാം വീട്ടുകയും ചെയ്യുക.
- 2. നമസ്കാരം പൂർത്തിയാകും മുമ്പ് മറന്നു സലാം വീട്ടി. പിന്നീട് അധികം വൈകാതെ അപ്പോരം തന്നെ ഓർമ്മവന്നു. എങ്കിൽ ബാക്കി വന്നത് ഉടനെ പൂർത്തികരിച്ചു സലാം വീട്ടുകയും ശേഷം രണ്ടു സുജൂദുകരം ചെയ്ത് വീണ്ടും സലാം വീട്ടുകയും ചെയ്യുക. മററു പ്രവർത്തനങ്ങരേക്കും വളരെ സമയത്തിന്നുംകൂടിയ സംസാരങ്ങരേക്കും ശേഷാദണ് ഒര്മ്മ വന്നതെങ്കിൽ നമസ്കാരം മാററി വീണ്ടും നിർവ്വഹിക്കേണ്ടതാണ്.
- 3. ഒന്നാമത്തെ തശഹ്ഹുദ് മറന്നു മൂന്നാം റക്അത്തി ലേക്കഴുന്നേറു പോയാൽ തിരിച്ച അശാറ്ഹു ദിലേക്ക് വരേണ്ടതില്ല. പകരം നമസ്കാറാഡാ നത്തിൽ സലാമിനു മുമ്പ്തന്നെ രണ്ട് സഹ് വിരൻം സുജൂദുകയം ചെയ്ത് സലാം വീടുക.

4. റക്അത്തകളുടെ എണ്ണത്തിൽ കൂടിയോ കുറഞ്ഞോ എന്നു സംശയവളാൽ ഏറെവും ഉറപ്പു തോന്നി യത് സ്വീകരിച്ചു സംശയവളാളത്ത് തുളുക. അതാ യത് കുറഞ്ഞതിനെ സ്വീകരിക്കുക_നമസ്കാരം പൂർത്തീകരിച്ച് സലാമിന്നു മുമ്പ്തനെ രണ്ട് സുജൂദ്യക്ക ചെയ്ത് സലാമ വീടുക.

സഹ്വിദർറ സുജൂര് കാണ്ട് വീഴ്ച പരിഹരി പോൻ കഴിയുന്നവയിലുള്ള മറവികാരകാണ്ട് നമ സ്കാരം ബാത്വിൽ (നിഷ്ഫലം) ആകന്നയുല കാരണം നബ്? (സ.അ) പറയുന്നു. ''എൻെ സമുടായം അബ ദ്ധത്തിൻർയും മറവിയുടേയും കുററത്തിൽനിന്ന് ദാചിതരാണ്.'.'

നമസ്കാരത്തിൽ ഇമാമിനുപററുന്ന മറവി മരെ"മൂമു കരം തസ്ബീഹു (സുബ്ഹാനല്ലാഹ്) ചൊല്ലി ഉണർ ആക്ര. നമസ്കാരശേഷമുള്ള ഉണർത്തലിന്നാവശുമായ സംഭാഷണങ്ങാക്കുശേഷം കൊണ്ടുവരുന്ന കർമ്മങ്ങടാം നമസ്കാരത്തിന്ന് ഹേഗം വരുത്തുന്നതല്ലു.

സഹ"വിൻറ ഈ സുജൂദുകളിൽ ചൊല്ലുവാൻ |പടതുക |പാർത്ഥനകരം ഹദീസു [ഗന"ഥങ്ങളിൽ പന്നിട്ടില്ല. അതിനാൽ മററു സുജൂദുകളിലെ |പാർത്ഥ നകരംതന്നെ മതിയാകുന്നതാണ്.

ഓതിയതിന് സുജൂദ്

ഖൂർആൻ പാരായണം ചെയ്യുമ്പോരം .അവക്കിട യിൽ ചില സുത്യുകളിൽ സുജൂദ° ചെയ്യാൻ നിർദ്ദേശി ക്കപ്പെട്ട സൂക്തങ്ങളുണ്ടും ഞ സുജൂദിന്ന് 'സജ്ദേജ്ഞൂഞ്ഞി ലാവത്ത' എന്ന്' പറയുന്നും നമസ്ക്കാരത്തിൽ ഒയ്യന്ന വരും കേരക്കുന്നവരും ഈ സുജൂദ° ചെയ്യുന്നത് സുന്നത്താ ണ്. ഇത" വുളു ഇല്ലാത്തപ്പോഴും നിർവ്വഹിക്കാവുന്നതാണ്. 'സുറത്തൽ 'അഅ'റാഫ'', റഅ'ട്ട്, സൂറത്തൽ ഹ ജെ'(രണ്ട് സ്ഥലത്ത്) നഹ്ല, ഇസ്ററത്ത്, മർയം, പുർഖാൻ, നംല്, അലിഫ്ലാം മീംതൻസിൽ, ഹാമീം സങ്ങ, നജ്മ്, ഇൻശിഖാഖ്, ഇഖ്റത്ത് എന്നീ സൂറത്ത കളിലാണ് ഈ സുജുർകള്ളത്.

ളായ സൂജുദിൽ പ്രത്യേക പ്രാർത്ഥന ചിലഫില് ഹ" ഗ്രന്ന്വാജ ളിൽ കാണുന്നുണ്ടെങ്കിലും അവ പ്രാമാണിക തബി വചനങ്ങളി ഈ സൂജുദികളിലെ പ്രാർ ഇന്ന് സൂജുദികളിലെ പ്രാർത്ഥന ചിലഫില് ഹ് ശ്രന്വാജ്ജ

ചുനുത്ത°

മുസൗലിംകഠംടെ പൊതുവായ ഒരു വിപത്ത് ബാധി ച്ചാൽ അഞ്ച് വഖ്യൂൽ നരസ്ക്കാരത്തിന്റേയം അവ സാനത്തെ ഇങ്ക് അദ്രാലിൽ പ്രാർത്ഥിക്കുന്ന പ്രത്യേക എന്ന് പറയുന്നു. 'ബിങ്ങ് ഇറ്റെസോഴുള്ള പ്രാർത്ഥാ എന്ന് പറയുന്നു. 'ബിങ്ങ് ഉര്യൂൻ വന്ദ്രവാമാക്കി യവർ) കളുടെ പേരിൽ വ്യസനിച്ച് ഒരു മാസക്കാലം നബി(സ) ഖുനുത്ത് ഒാതുകയും പിന്നീട്

'അക്കാര്യത്തിൽ നിനക്കു യാതൊരധികാരവുമില്ല. ഒന്നുകിൽ അവൻ(അല്ലാഹ്യ) അവരുടെ പശ്ചാത്താപം സ്വീകരിക്കേയോ അല്ലെങ്കിൽ ശിക്ഷിക്കുകയോ ചെയ് ആർ സൂക്കം. അവതരിപ്പിച്ചപ്പോഴം(ചില ഗോത്രക്കാർ കും ശത്രക്കാക്കമെതിരിലുള്ള ആ പ്രാർത്ഥനു നബി(സ) ഉപേക്ഷിക്കയും ചെയ്തു. എന്നാൽ സുഹത്തിനും യത്തരം ആപത്തുകരം ബാധിക്കുമ്പോഴം അപ്രകാരം പ്രാർ തഥന നടത്താമെന്നു പണ്ഡിതന്മാർ അജിപ്രായപ്പെടുന്നു. അതിനാൽ ഇത്തരം ഘട്ടങ്ങളിൽനമുക്കു അഞ്ച് വഖ്ത്ത് നമസ്ക്കാരങ്ങളിലും പ്രാത്ഥിക്കുന്നതിനു വിരോധമില്ല.

(സ) ഫസനുബൗര അലിയ്യ് (റ) വിനും പഠിപ്പിച്ച് കൊട ഇതുപോലെ മറോരു സ്വൂത്തിക്കായി നബി ഇതുപോലെ മറോരു സുത്താല് പഠിപ്പിച്ച് കൊടു

> ٵڵؠؿڒڵڡ۬ڔڮ؋ؚڿٮؙڰڡڎؽٷۯڟٷۼ۪ڿڿڡڟۺۯڗۼڸڿۣٷ ػڗڷؾٷٳڸۏڸ؋ڿٮٵ۩ۼؾٷڮڿڿڴٵڴۺٷ ڎٵۺ۫ڒ_ڿڰؾٷۼڗڷٷٵڽٷۺٵڞٷڟۺػٷڶۺؚۯٞڡٵڟؿػٛٷػ ۯؿٷڟٵؿٷڲۮڰڶؿڎٷڸڟڰ۫ۼڰڴۯڴۏڮٳڵؿڰ

'അല്യാളവേ! നീ നേർമാഗ്ഗത്തിലാക്കിയവരോടൊ പ്പം എന്നെയം നേർമാഗ്ഗത്തിലാക്കണമേ,നീ ആശ്വാസം നൽകിയ വാരാടോപ്പം എനിക്കം ആശ്വാസം നല്ലേണമേ, നീ സംരക്ഷണം ഏറെടഞ്ഞവരോടൊപ്പം എന്നയം സം രക്ഷിരക്കണമേ. നീ നലിയിട്ടുളതിൽ എനിക്കന്യേറം നല്ലേണമേ. നീ വിധിച്ച നാശത്തിൽ നിന്നം" എന്നെ രക്ഷിരക്കണമേ! നീ വിധിക്കുന്നു. നീ വിധിക്കധീന നല്ല, നീ ആരേിച്ചവർ നിദ്യാാകകയില്ല, നിന്റെ കോ പത്തിന്നടിമപ്പെട്ടിവർ പ്രതാപ്പാക്കകയില്ല. നാഥാ! നീ അന്യക്ഷീതനാണം" ഉന്നതനാണം" നീ വിധിച്ചതി ന്മേൽ നിനക്ക് സ്തുതി. ഞാൻ നിന്നോട് പാപമോച നം ചോദിക്കുന്നു. നിന്നിലേക്ക് പാശ്ചാത്തപിച്ച്" മട

എന്നാൽ സബ്'ഹ്' നമസ്'രാരത്തിൽ പതിവായി തൽകൊടുത്ത ഈ ഖുനൃത്ത് മാതുന്നത്' സ്നന്ത്തില്ലെ ന്നാണ്' ഇതിനെക്കുറിച്ച് സംസാരിച്ചിട്ടള്ള ബഹുഭ്രദി ഒഗാം പണ്ഡിതൻമാരും രേഖപ്പെട്ടത്തിയിരിക്കുന്നത്. (ഇമാംശാഫിഈ ഒഴിക്കെ)- 'സഈര്'ബ'ന്തൊരിഖിൽ അ രൗജ് അത്' (ഗ്വിനേട്ക് തെൻ പത്രർ പോദിച്ച്. പ്രിയ പിതാവേ! അങ്ങ്' നബി'(സ)യുടേയം അബുബക്കർ,ഉടർ ഉസ്യാൻ, അലി (റ) എന്നിവരുടെയുമെല്ലാം പിന്നിൽ നമ സ്ക്കാർപ്പിട്ടിങ്ങളോ. അവരാരെങ്കിലും സ്ബ്ഹ് നമ സ്ക്കാർത്തിൽ ഖുന്യുത്ത് മാതിയിരുന്നുവോ? അപ്പോഴ ദ്രേഹം പറഞ്ഞു. എൻർ മകനേ! അതു പത്രനിർമ്മിത ആചാരമാണ്'.(അഹ്മേഴ് ഇബ്'അമാജ: തിർമ്മി, നസാ ഈ എന്നി ഹമീസ [ഗന്ധത്തുളിൽ നിന്ന്")

ബുഖാരി, മസ്ലിം ഒഴികെയുള്ള ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ സബ്ഹ് നമസ്കാരത്തിൽ 'അല്ലാഹുമ്മഹ്ദിനാ' എന്ന് തുടങ്ങുന്ന ഖുനൂത്ത[ം] നബീ ഓതിയിരുന്നുവെന്ന[ം] പറയ ന്ന ഹദീസിൻെറ നിവേദകരിൽ അബ[ം]ദല്ലാഹിബ[ം]നു ഫുദൈഖം' എന്ന റിപ്പോർട്ടർ അയോഗ്യനാണം'. അത് പോലെ നബി(സ) മരണമടയവോളം സബ°ഹിൽ ഖു നൂത്ത് ഓതാറുണ്ടായിരുന്നുവെന്നു് തിർമുദിയം മുസ്ന തിയം റിപ്പോർട്ട ചെയ്ത ഹദീസിലെ നിവേദകരിൽ ,അണീ ജയ്യം സ്റ്റോഹ്യ, എധ്പതാഗം ധ്വനേദധയ്ക്കുധം അ യോഗ്യനാണെന്നീ അഹ്യമദ്, ഇബ്യനൽ മദീനി, അബൂ സർഅ, ഇബൗരഹിബ്ബാൻ എന്നിവരും റിപ്പോട്ട് ചെയ്യി രിക്കുന്നു. സബംഹം നമസംക്കാരത്തിൽ ഈ ഖുന്തത്തം ഓതുന്നതിന് ഇതല്ലാത്ത ഒരൊററ സ്വഹീഹായ ഹടീസം ഇല്ലതാനും. അതിനാൽ സുബ്ഹ് നമസ്ക്കാരത്തിൽ പതിവായി ഈ ഖുനൂത്ത° നിർവ്വഹിക്കുന്നത°. നബി (സ)യുടെ പ്രവത്തനത്തിലുണ്ടെന്നുള്ള വാദം ശരിയല്ലെന്നു ബോധ്യപ്പെടുന്നു.

കൂട്ടുപ്രാർത°ഥന

ട്ടായ പ്രാർത്ഥന എന്നാണർത്ഥം. അതിനാൽ തന്നെ ക് ട്ടായ പ്രാർത്ഥന എന്നാണർത്ഥം. അതിനാൽ സമാരമ ടക്കടി ആ ക്ട്രവാർത്ഥന കഴിഞ്ഞു. അതിനാൽ സ്ഥാരമോ അത്തരം അവരവെത്രടെ കാര്യങ്ങളം അഭിലാഷങ്ങളും. ആവലാതിരള്ള അവസരമാണ് പിന്നിടുള്ളത്. അതി താന്റെ പവണ്ടതെന്ന് റസ്യർ (സ) എഴേട മാത്യകയിൽ നിന്നും മനസ്സിലാക്കാം. ആയിഷ് (റ) നിവേദനം ചെയ്യുന്നും അവർ പറഞ്ഞു: നബി (സ) സലാം വീട്ടി യാൽ—

اللَّهُمَّ أَنْتَ السَّدَحُ، وَيَنْكَ السَّدَحُ، شَبَازَكْتَ بَ اللَّهُمُّ أَنْتَ السَّدَحُ، شَبَازَكْتَ بَ

'അല്ലാഹുവേ! നീയാണ് രക്ഷകൻ, നിന്നിൽ നിന്നാ ണ് രക്ഷ. മഹാനം ഉന്നരനമായ നാഥാ! നീ ഉൽക്ലവർ തന്നെ എന്നു പറയുന്നത്ര സമയമല്ലാതെ നമസ്ക്കാരസ്ഥ ചത്ത് ഇരിക്കാറുമ്പായിരുന്നില്ല. '(മസ്ലി'ം)

ഇമാം പിരിഞ്ഞുകഴിഞ്ഞാൽ എല്ലാവത് എഴുന്നോ ന ചെയ്യാവരു പ്രത്യാവശ്യങ്ങളെ പ്രത്യാവശ്യങ്ങളെ ഉളവർക്ക് പിരിഞ്ഞുപോകാം. അനിവാര്യാവശ്യങ്ങ ഉളവർക്ക് പിരിഞ്ഞുപോകാം. അതിന് ഇമാം ഒരു തടസ്സമാകത്തല്ലോ. ബാക്കിയുള്ളവർ റസ്പൽ (സ) പഠി പ്രിച്ചതന്നിടുള്ള തസ്ബീഹുകളം പ്രിൽവനകളം നിർച്ച പിക്കണം. ഫർള് നമസ്കാരാതന്തരുള്ള പ്രാർത്ഥന ക്ക് ഉത്തരം ലഭിക്കപ്പെന്ന് നബി (സ) പടഞ്ഞിരിക്ക്നേം. അതിനാൽ അത് തികച്ചം എടയസ്പർക്കായ നിലക്കാ യിരിക്കണം. സലാം വീട്ടിക്കഴിഞ്ഞാൽ

അസ തഗ പറുളൂവാ എന്ന് മൂന്ന് പ്രാവശ്യം പറയണം. ശേഷം " അല്ലാഹുമ്മ അൻതസ്സലാം വമീൻകസ്സലാം തബാറക് ത യാദൽ ജലാ ലി വൽ ഇക്റാം" നിന്നിൽനിന്നാണ് ക്ഷേ ഹോത്യം ബഹുമാന്യൗളായ താഥാ, നി അനുഗ്രഹിതനല്ലോ . എത്ന് പറയുക. ശേഷം സുബ്ഹാനല്ലാ (33 പ്രാവശ്യം), അൽഹാദ്യലില്ലാ (33 പ്രാവശ്യം), അല്ലാഹു അക്ബർ 33 പ്രാവശ്യം വിതം പായുക.

سُبْعَانَالله ، لَكُمْدُ لِلله ، اَللَّهُ أَكْبُرُ ٣٣

ന്വറ് തികയങ്ങക്കവിധം 'ലാതുലാഹ ഇല്ലല്ലാഹ് വഹ് ദഹ്യ ലാശരീകലഹു ലഹ്യൽ മുൽകു വലഹ്യൻ ഹാദ്യ ഹേഗ്യൻ അന്മോകുല്ലി ശെഴുൽ ഖ ദീർ . അല്പാഗുമ്മ ലാ ഭാഗിങ്ങ ലീമാ അന്ത് ശൈന വലാ മുത്ത്തിയ ലീമാ മനത്ത്ത വലാ യൽഫള ഒൽ ജറ്റി മീൻ കൽ ജറ്റ് .

٧ إلهُ إِلاَّ اللهُ وَقَدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ لَهُ السَّالُ وَإِنْ اللَّهُ لَا الْسَائِوَ إِلَّهُ اللهُ عَلَى يُجِى وَثِهِبِثُ وَلِمُوسَى وَلَا عَلَيْهِ عَلَى مَا يَعَ مِنْ وَلَا اللَّهِ لَا المَارَانِ بِسَاطَعُلِيتَ وَلَا مَعْطِيلٍ لِمُسْاسَتَعْتَ ، وَلَا يَفْتُعُ فَا اللَّهِ لِيسَاسَتَعْتَ ، وَلَا يَفْتُهُ فَا رِسِنْكَ الْمُذِيَّ

(അല്ലാഹ്യ ഒഴികെ യാതൊരൊധ്യനുമില്ല. അവൻ ഏക നും പങ്കുകാരില്ലാത്തവുമാണ്". ആധിപത്യവും സ്ക്ലതിയും അവന്നുണ്". അവർ സർവ്വ കാര്യത്താക്കും കഴിവുറെ വനാണ്". നാഥാ! നീ നൽകിയത്ല്ല സ്ഥാനമാനങ്ങളളും വൻറെ പദവിക്ക നിന്നിൽനിനുള്ള സ്ഥാനമാനങ്ങളും കാരാം ഒട്ടം ഉപകാരപ്രദേജ്വം. (നീ അന്ന പദവിയാണ് യഥാർത്ഥ പദവി.) എന്നു പറഞ്ഞുടെ ണ്ട് തസ്ബിഫ കം അവസാനിപ്പിച്ച ശേഷം തനിക്കിപ്പുള്ള പ്രാത്ഥന

ഖുർആനിലൂടെ നഞ്ഞ പഠിപ്പിച്ചിട്ടള്ള പ്രാത്ഥന കരം നിരവധിയാണ്. അവകളാകളെ ലളിതവും സാര സമ്പൂണ്ണങ്ങളമാണ്. പ്രാർത്ഥനയിൽ അവയ്ക്ക് ശുര നത്രക വളരെ നല്ലതും ഇവയുടെ സാരം പഠിക്ക കയം നിത്യവം പ്രാർത്ഥനയിൽ ഉംകൊള്ളിക്കേയം ചെയ്യുക വളരെ പ്രോത്സാഹജനകവരാണ്.

അദാളം ഖസാളം

ഏതൊരു പ്രവൃത്തിയും നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ട സമയത്തി നള്ളിൽ നിർവ്വഹിക്കുന്നതിനും 'അദ്യത്ത' എന്തും, സമ യം കഴിഞ്ഞ ശേഷം മറൊരിക്കേ നിർവ്വഹിക്കുന്നതി നും 'ഖസാങ്ക'' എന്നും പറയുന്നു. ഫർള' നമസ്ക്കാര ങ്ങാ അദ്യത്ത' ആധിക്കൊട്ടോണ്' നിർവ്വഹിക്കേട്ടേത്ത്. എന്നാൽ അത് 'ഖസാങ്ങ്ങ'' ആക്കണ പ്രവണത്ത ധാരാത്ത ആളകളിൽ കാണുന്നു. വാസ്വവത്തിൽ ഫർസ് നമസ്സാര ത്തിൽ 'ഖസാങ്ങ' എന്ന പ്രശ്നം ഉദിക്കുന്നില്ല. അല്ലാ മ പായുന്തു.

إِنَّا الصَّالُوةَ كَانَتُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِنَا مَّوْ قُرْتًا. النساء هاهم وهوساسه وهوساسه

നിർബന്ധവും സമയബന്ധിതവുമാക്കി നിശ്ചയിച്ചിരി കണ്ട.' ക്രീപ്പ സമയത്തിൽ ബന്ധിതമായ നമസ്സാരം ഏതു കാരണവശാലും അസമയത്തളിൽ നിർവ്വഹിക്കേ അവേദനിയമല്ലെന്ത് പ്രവാചക ചരിത്രം നമെ പഠി പ്രിക്ക്ക്. ഖന്തക്ക് യുദ്ധവേളയിൽ അസർ നമസ്ക്കാരം ജോലിത്തിരക്കിൽ <u>മറന്തപോയ</u> റസൂൽ (സ്വാക്കം അനു ചരക്കും അതാർമ്മ വന്നുപ്പാരം എതുമാത്രം അസ്വസ്ഥത യുത്തായിരുന്നുവെന്നത്ര് ചരിത്രം ശേഖപ്പെടുത്തുന്നു.

'ജം ഉം' 'ഖസ്'റ് മാക്കർ അനവണ് യമായ ഘട്ട അതിനാകളെ 'പ്രസാങ്ങ' എന്നു പറയുകയില്ല മറക്കുകയോ ഉറങ്ങിപ്പോവുകയോ ചെയ്യാലുള്ള വിധിയെ കേറിച്ച' രന്നത് (സ) പറയുന്നത്ക്ക് കാണുക. 'അനേസ്' ബ''നമാലിക' (റ) വിൽനിന്നു'' നിവേദനം- അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. നബി(സ) അഴുണ്ട. വല്ലവരം നമയ്യാരം മന്നാൽ അല്ലെങ്കിൽ നമസ്-ക്കാരം (സമയം) കഴിയുന്നതു വരെ ഉറങ്ങിപ്പോയാൽ അതിനുള്ള പ്രാധ മ്മേിത്തം, 'ഭാമത് യാക്കയോ, ഉണ്ടുകയോ ചെയ്ത ഉടനെ നമസ്-ക്കാരി ക്കക്ക കാരണം അതാണവൻ്റെ വല്ത്ത്ത്'. (സ്സ്വം)ം ഈ രണ്ടു കാരണങ്ങളല്ലാതെ മറെറാരു കാരണത്താലും കൃത്യസമയത്തിൽനിന്നു തെററിപ്പോകുന്ന ഒരവസ്ഥ ഒരാ**ാക്കും സങ്കല്പിക്കാനാകില്ല.**

ആർത്തവകാരികാം, പ്രസവിച്ചവർ, പ്രസവരക്കു ഇവർ ശ്രച്ചിയാകുവേളം നമസൗരംരിക്കോ തില്ല. ശ്രച്ചിയാം നശിച്ചവന് സുബോധം തിരിച്ചുകിട്ടി യ വപ്പ് തിലെ നമസ്സാരമേ ബാധകളേളും ദ്രത്തർ ശ്ര തിൽനിനു മുക്കനായ സമയത്തുള്ള നമസ്സാരമേ അയുളം തിർവ്വഹിക്കേണ്ടതുള്ള. യാത്രയിലും യുദ്ധകളെത്തിലും യേവിഹാലതയുള്ളപ്പോഴം രോഗുള്ള പ്രാഴമെല്ലാം വി വിധ വിട്ടവീഴ്ചകാം നൽകപ്പെട്ടിട്ടണ്ടെങ്കിലും നമസ് കാരം ഒഴിവാക്കാനോ എല്ലാം കൂടി മറൊരു സമയത്തേ കര് കൂടിവെച്ച് നമസ്കേരിക്കാനം പാടുള്ളതല്ല. അ അരം രംഗങ്ങളിൽ എപ്പകാരം സാധ്യമാകമോ അപ്പകാരം തെ നിർവ്വഹിച്ച് റസുൽ (സ) മാത്രക കാണിച്ചത്രിക യാണ് ചെയ്തിട്ടുള്ളത്.

വെള്ളരില്ലെങ്കിൽ തയതും ചെയ്യാം. നിൽക്കാൻ ക്യായില്ലെങ്കിൽ ഇരുന്നോ കിടന്നോ നിർവ്വഹിക്കാം. അതിനാകില്ലെങ്കിൽ ആംഗ്യങ്ങളാലോ എടയത്തിൽ സ്വത്രപ്പില്ലോ നിർവ്വഹിക്കാവുന്നതാണ്. വസ്ത്രം ഒന്നും ഒന്നും പ്രായം പ്രത്യായില്ലോ നിർവ്വഹിക്കാവുന്നതാണ്. വസ്ത്രം ഒന്നും പ്രായം പ്രത്യായില്ലായില

¹ അഞ്ങിനെ ഒരവസ്ഥ വരുകയാണെങ്കിൽ മാത്രം. എല്ലാ വർക്കും ബാധകമാക്കിയല്ല ഇതു പറയുന്നത്. വായന ക്കാർ തെററിഭ'ധരിച്ചപോകത്ത്.

ഇത്രയം പറഞ്ഞപ്പോഠം സ്വാഭാവികമായൊരു സം ശയം ഉടലെടുക്കും. 'കരുതിക്കൂട്ടി ഒരാഠം ഒഴിവാക്കി, പിന്നീട് അത് തെററാണെന്ന് ബോധ്യപ്പെട്ട. എന്നാൽ കഴിഞ്ഞുപോയത് 'ഖസാഅ്' വീട്ടേണ്ടതില്ലേ? അതി നുള്ള മറുപടി ഇതാണ°. 'മേൽപറഞ്ഞ കാരണങ്ങളൊന്നു പാപവം കററകരവമാണം. അപ്പോരം അവൻ മനഃപൂർ വും കുറാം ചെയ്തവനായി. പക്ഷെ മനുഷ്യനെന്ന നിലക്ക° പിന്നീട° തെററു ബോധ്യപ്പെട്ടു. പശ്ചാത്താപം തോന്നി. എങ്കിൽ ഖുർആനിൻെറ നിർദ്ദേശമെന്ത്? ആ തമാർത്ഥമായി പശചാഞ്ഞപിച്ച (തൗബാ ചെയ°ത്) ആ തെററ് ആവർത്തിക്കില്ലെന്നു് അല്ലാഹുവിനോട് ഏറ്റുപ റഞ്ഞു അതാവർത്തിക്കാതിരിക്കക. പിന്നീട° സൽകമ്മ ത്തിൽ മുഴകക. റഹ[്]മാനം റഹീമമായ അല്ലാ<u>ഹ</u>വിൻെറ പാപരോചനത്തിൽനിന്നു ആശ കൈവെടിയാതിരിക്കു ക. ഇതു തന്നെയാണതിൻെറ പ്രായശ്ചിത്തം '. ഇതല്ലാതെ കരുതിക്കൂട്ടി ഉപേക്ഷിച്ച ആ നമസ[ം]കാരം മുഴവൻ-- അ ത് എത്ര കുറച്ചോ, അധികമോ ആകട്ടെ_ 'ഖസാഅ'' വീട്ടക എന്ന ഒരു പദ്ധതിക്ക് ഇസ്ലാമിക ദൃഷ്യാ ഒരു ന്യായവം അവതരിപ്പിക്കാനില്ല. അതിനാൽ ഫർസ് നമസ[ം]ക്കാരങ്ങളിൽ ഖസാഅ° എന്ന പ്രശ്നംതന്നെ ഉൽഭ വിക്കുന്നില്ല.

നമസ്കാരം ചിത്രങ്ങളിലൂടെ

ചിത്രം 1. തല്ബീറത്തൽ ഇഹ്റാം

ചിത്രം 2. 'തക്ബീറത്തുര occomina accompany mileson

(ചിത്രം - 4) 'ഞ്ഞിഭാലിലേക്ക വരുമ്പോഗം

(ചിത്രം - 7) 'തശഹ്ഹൂദിലെ തവർദ്യക്കിൻെറ ഇതത്തം.

അം ദധ്യായം നാല്

വിവിധ നമസ്കാരങ്ങൾ

> البساب الرابع الصلوات المتنوعة

ജംഉം ഖസ"റും

സ്ഥാറും, അസറും തമ്മിലും, മഗ്രീബും ഉശാളം തമ്മിലും? കൂട്ടി ഒരു സമയത്തു നമസ്ക്കരിക്കുന്നതിന്ത് ജംഞ് (കൂട്ടക) എന്നും നാലു റക്കുത്തുകളുള്ള നമസ്ക്കാര ഞ്ഞ രണ്ടാക്കി നമസ്സരിക്കുന്നതിനെ ഖസ്ഗ് (വ്യമക്കർ) എന്നും പറയുന്നു. രോഗിക്കാക്കം യാത്രക്കാർക്കും അനവ ദീക്കപ്പെട്ട ആനുകൂല്യമാണ് ജംഞ്. ഖസ്ഗ് യാത്രക്കാർ കുട മാത്രവും. എസ്ഥമായ യാത്രക്കാരനും നിസ്സാര രോഗ്! കുടും ഈ ആനുകൂല്യം കൈപ്പറാഗതിരിക്കലാണത്തമം.

യാത്രയിൽ സ്വാദേശാതിർത്തി വിട്ടതിന്ന ശേഷ മാണ് ഖസ്റ്റ് ചെയ്യുണ്ടത്. യാത്ര കഴിഞ്ഞു തിരി ച്ചെത്യുന്ന വരെ ഖസ്റ്റ്. ജംളം ആക്കാവുന്നതാണ്. നി ശ്ചിതാവധി വരെ നിൽക്കുമെന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ പറപ്പെട്ടവർ, അവിടെ എത്തികഴിഞ്ഞാൽ പിന്നീട് ജംളം ഖസ്റ്റം ആക്കാവതല്ല. അനിശ്ചിതക്കേർ അതായത്തരുതവസരത്തിലും മടങ്ങാവുന്നതാണെന്നുള്ള പ്രതീക്ഷ യിൽ കഴിയുന്നവർ എത്ര വേണമെങ്കിലും ഖസ്റ്റം ജംള വര്യതിൽ കഴിയുന്നവർ എത്ര വേണമെങ്കിലും ഖസ്റ്റം ജംള കായത്തിട്ടുള്ള പണ്ട്വിത്രമർ (വൈരയുട്ടതുള്ള എല്ലാ ഹദീസുകളം ഒരുമിച്ചു കൂട്ടി ഗവേഷണം ചെയ്യ തീരുമാനം. പറഞ്ഞിട്ടുള്ള പണ്ടവിത്രവർ) അഭിപ്രായപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ... അനിശ്ചിത്രി അഭിപ്രായപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ... അനിശ്ചിത്ര തരുവിത്രമായി ഇടതന്ന ഇത്തരം യാത്രകളിൽ കൂടിയാൽ പതി ഒന്നു ഒരു വരുവന്നതായെന്നത്ത

സന്ദർഭത്തെ കണക്കാക്കി ഒന്നുകീൽ സൂർ സമയത്ത് അല്ലെങ്കിൽ ജനൾ സമയത്ത് രണ്ടുംകൂടി നിർവ്വഹി ക്കുക.

സന്ദർഭത്തെ കണക്കിലെടുത്തു ഒന്നുകിൽ മഗൗരിബ് സമയത്ത് അല്ലെങ്കിൽ ഇശാഇൻറ സമയത്ത് രണ്ടും കൂടി നിർവ്വഹിക്കുക.

പിന്നേയം തുടരേണ്ടിവന്നാൽ പൂർണ്ണമായി നിർവ്വഹി കണമെന്നം, പ്രബലമായ മറെറാരഭിപ്രായവും നില വിലുണ്ട[ം].

നണി (സ.അ)യുടെ ജം അ" നമസ്കാരത്തിലുളള സമ്പ്ര ഓയം മുആല്ബ് നുജബൽ (റ) ഇത്തിനെ നിവേണം ചെയ്യുന്നു: "'നബി (സ.അ) ഉച്ച തെററും മുമ്പ് യാത്ര തുടങ്ങിയാൽ 'ളുഹ'ർ' പിന്തിച്ചു' അസ'ർ' സമയത്തു രണ്ടും നമസ്കരിക്കും. ഉച്ചക്കുശേഷം പുറപ്പെടാനൊ രുങ്ങിയാൽ ഉുഹ'ർ സമയത്തുതന്നെ അസറുംകൂടി നിർവ്വഹിക്കും. എന്നിട്ടു പുറപ്പെടും. 'മഗ്രീബിന്,' മുമ്പു പുറപ്പെടുകയാണെങ്ങ് മഗ്രീബ് പിന്തിച്ചു' 'ഇശാള' നോടൊപ്പം നിർവ്വഹിക്കും. മഗ്രീബിനു ശേഷം പുറപ്പെട്ടാൽ മഗ്രീബോടൊപ്പം ഇശാത്ത് നമ സ്കരിക്കും.'' 1

ഖസ്വൻ സംബന്ധമായി അബ് ദുല്ലാഹിബ് നു ഉമർ (റ) ഉദ്ധരിക്കുന്നു: ''ഞാൻ നബി (സ.ഞ)യോ ടൊപ്പംകൂടി. അദ്ദേഹം യാ[തയിൽ രണ്ട് റക്അത്തിൽ കൂടു,തലായി നമസ് കരിക്കാറേയില്ല. അബുബക്കറും ഉമറും ഉസ്മാനും (റ.ഞ) യാ[തകളിൽ അപ്രകാരംതനെ യായിരുന്നു. 2

ഇമാം അബൂഹനീഫ (റ) 'യാത്രയിൽ ഖന്ധ്'ർ നിർബ ന്ധമാണ്' എന്നും മാലിക്', ശാഹിഇാ, അഹ്മദ്' (റ) എന്നിവർ ''പൂർത്തീകരിച്ചു നമസ്'കരിക്കൽ അനുവദ നീയമെകിലും ഖന്ധ്'ാണ് (ശേഷ്'കേരം'' എന്നു മാണ്' പറയുന്നത്. ശൈഖുൽ ഇസ്ലാം ഇബ്നു

അഹ്മദ്. അബൂദാവൂദ്. തിർമുദി.

ബുഖാരി. മുസ്ലിം.

തൈമിയ (റ) പറയുന്നു: ''യാ[തയിൽ പൂർത്തീക രിച്ചു നമസ്കരിക്കൽ വെറുക്കപ്പെട്ട കാര്യമാണ്'.''₃

ജംത്ന് രണ്ട് തരത്തിലുണ്ട്. ആദ്യത്തേതിൻെ വ പ്രീം എന്നും ആദ്യത്തെത് രണ്ടാരത്തതിൻെ വഖ് ത്തിലേക്ക് പിന്തിക്കുന്നതിനെ 'ജംഉത്ത ത്തിലേക്ക് പിന്തിക്കുന്നതിനെ 'ജംഉത്ത പായുന്നു. ജംള ചെയ്യുന്നാരം ബാങ്കം ഇവാമത്തും വിളി ച്ചശേഷം ആദ്യത്തേ വഖ് ത്തിലെ നമസ്കാരം ആദ്യം നമസ്സരിക്കും. സലാം വീട്ടിയ ശേഷം ഇഖാമത്ത്മാത്രം വിളിച്ച രണ്ടാമത്തേത് നിർവ്വഹിക്കും. രണ്ടിന്നുമിട ചെയ്യന്നയാഠം ആദ്യത്തേതിൻെ വഖ് ത്തിൽ പിന്തിച്ചു ജംള ചെയ്ത്ര നമസ്ക്കരിക്കുകയാണെന്ന നിയ്യത്ത് ചെ യ്തിരിക്കണം. സുബ്ഹ് നമസ്ക്കാരം അതിൽറെ വഖ് ത്തിൽ തന്നെയാണ് നിർവ്വഹിദക്കണ്ടത്. ജംളം ഖസ്റ്റം അതിനു ബാധകമല്ലം.

ജുമുത്ത നമസ്കാരം

വെള്ളിയാഴ്ച തോദം 'ഉഫർ' സമയത്ത് ഓരോ പെല്ലുകളിലും ജുത്തത്ത് പള്ളികളിൽ വെച്ച നടത്ത്ത് നമ്പ്യാരമാണിൽ'. പ്രായപൂർത്തിയെത്തിയ എല്ലാവർ കടേ ജുത്ത നിർബ്ബസമാണ്'. രോഗികഠക്കം യാത്ര കാർക്കും നിർബ്ബസമാണ്'. തോഗികഠക്കം യാത്ര കാർക്കും നിർബ്ബസമാല്ല്. സ്ത്രീകഠം സൗക്യുരണ്ടെങ്കിൽ പങ്കെടുക്കേതന്നെ വേണം. ജുത്തക്ക് വരന്നതിനുവേന് കളിക്കേ, നല്ല വസ്യം യരിക്കേ, സഗസ്ഥാണിയുക എന്നിവ സുന്നത്തുകളാണം'. ഖത്തീബ്' (പ്രാസംഗികർ)മി സ്ഥാർ പ്രവസംഗിരർ പരായർ വരുകയായിരിക്കണം. ഖത്തീബ് മിവ്യവർൽ കയ

അൻഇഖ്തിയാറാത്ത്.

ത്തുന്ന മലക്കോം അവരുടെ രജിസ്റററുകാ അടച്ച് ഖു ത്തുബ ശ്രദ്ധിക്കാനിരിക്കുമെന്നും അതിനാൽ അതിന മുമ്പുതന്നെ എല്ലാവരം എത്തിച്ചേരണമെനും റസൂൽ(സ) പ്രപടുകം ഉപദേശിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നത് ഗൗരവത്തോടെ നാം കണക്കിലെട്ടക്കേത്തുണ്ട്. പള്ളിയിൽ ജുമുതക്കായി പ്രവേശിച്ചാൽ ഇരിക്കുന്നതിന് മുമ്പ് രണ്ട് റകത്തത്ത് നമസ്തരിക്കണം.

സൂഹർ സമയമായാൽ ഖത്തീബ മിമ്പറിൽ കയറി നിന്നു ജനങ്ങളെ അഭിമഖീകരിച്ച് സലാം പറയുക. ശേ ഷം മുഅദ്ദിൻബാങ്ക് വിളിക്കുക. പിന്നീട് ഖത്തീബ് രണ്ടു പ്രസംഗങ്ങരം നിർവ്വഹിക്കണം. ഹംദ് (അല്ലാഹു വിനെ സ°തുതിക്കൽ)സചലാത്ത°,(നബിക്കുവേണ്ടി [പാ തഥിക്കൽ) തഖ്യവ കൊണ്ടുള്ള വസിയ്യത്ത്യ, ഖുർആനിൽ നിന്നൽപം ഓതൽ, അവസാനത്തിൽ എല്ലാവക്കോയി പ്രാർത്ഥിക്കൽ, ഇവകളാണം ഖുത്തുബയുടെ റുകംനുകരം (ഫർസുകയ). ശേഷം ഖത്തീബ് ജനങ്ങളെ ഉപദേശിച്ച പ്രസംഗിക്കണം. ജനങ്ങഠംകം മനസ്സിലാകന്ന ഭാഷ യിലും ലളിതമായ ശൈലിയിലുമായിരിക്കണം ഉപദേ ശം നിർവ്വഹിക്കേന്നത്. കാരണം ഖുത്തുബയുടെ പ്ര ധാനലക്ഷ്യംതന്നെ സാരോപദേശമാണം. അത് ശ്രദ്ധി ക്കാനാണ് ജനങ്ങഠം നിശ്ശദ്ധൂരായിരിക്കണമെന്ന് ഇസ്ലാം നിഷ്ക്കർഷിച്ചിരിക്കുന്ന്. (തഖ്വകൊണ്ടുളള വസ്വിയത്ത[ം] എന്നാൽ ഖത്തീ ബിൻെ ജനങ്ങളോടുള്ള ഉപദേശ (പസംഗമാണ്)

രണ്ടു" ഖുത്തുവകഠംകിടയിൽ ഖത്തീബ് അൽവ സംസാരിക്കാനാ മറി കരുങ്ങളിലേർപ്പെടാനോ പാടി ല്ല. മുട്ടിന്മേൽ കൈചെട്ടിയിരിക്കത്രമെന്നും ഉറക്കം തോ അമ്പാഠ സ്ഥലം മാറിയിരിക്കണമെന്നും ഉറക്കം തോ അമ്പോഠ സ്ഥലം മാറിയിരിക്കണമെന്നും സബ്രധം പ്ര ചൃതായി നിരവധി ഫദീസുകളിൽ കണ്ടാം. ഖുത്തുബ ക്രൗശപം രണ്ട റക്കുത്തു ജാമത്തെയി നമസ്ക്കരിക്ക

സുദിനമാണ് ഈദുൽവിത്വർ (ചെറിയ പെരുന്നാൾ ദിനം) ദുൽഫൗജ്യ മാസം പത്തിനു് ഇദ്യൽ അസ്ഫാ (ബലി പെരുന്നാഠം) യും ആഘോഷിക്കുന്നു. ഈ ദിന ങ്ങളിൽ സൂര്യാദയത്തിര ശേഷം ഉച്ചക്ക മുർപ്പ നിർവ ഹിക്കുന്ന നമസ്ക്കാരമാണ് ഈദ്യ് നമസ്ക്കാരങ്ങളാം. ചെരുത്തെങ്ങളിൽ വെച്ചാണിതു 1 നിർവ്വഹിക്കേണ്ടതും. 1 മഴ കാരണം റസൂൽ(സ) യുടെ കാലത്ത് ഒരിക്കൽ പള്ളിയിൽവെച്ചു നടത്തപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. അതിനാൽ അറി യായ കാരണുണ്ടെക്കിൽ പള്ളിയിൽവെച്ചും നടത്താം.

കറിച്ചകൊണ്ട് ശവ്വാൽ മാസം ഒന്നിന്റ് ആഘോഷിക്കുന്ന

ഇ 93° നമസ്ക്കാരങ്ങൾ റമസാനിലെ വ്രതാനഷ്ഠാനത്തിന്റെ സമാപ്പി

വർ ഉദ്ധരിക്കുന്നു: ''നബി (സ.അ) തന്റെ മിമ്പറിൽ നിന്നുകൊണ്ട് (പഖുാപിക്കുന്നതുകേട്ടു. 'ജൂമുത്ത യോട് വീട പറയുന്നവർ അപ്പണി അവസാനിപ്പിക്കട്ടെ. അല്ലാത്തപക്ഷം അല്ലാഹു അവരുടെ ഹൃദയങ്ങളിന്മേൽ സീൽ വെക്കും. അപ്പോളവർ മഹാ അലസൻമാരായി അലയും (മുസ്ലിം. നസാഈ).

ളാബ് നമസ് ഉഴഭിൽ (റ)നിന്നു നിവേദനം: നിശ്ചയം, നബി (സ. അ) ജുമുത്തക്ക് ഹാജരാകാത്തവരെക്കുറിച്ചു. പ്രസ്താവിച്ചു. ''ജനങ്ങളുമായി നമസ് കരിക്കാൻ രൊളെ ഞാൻ ഏർപ്പാടാക്കുക. എന്നിട്ട് ജൂമുത്തക്ക് വന്നിട്ടില്ലാത്തവരുടെ വീടു സഹിതം ഞാൻ (തന്നെ നേരിട്ടു ചെന്ന്) തീകൊളുത്തി അവരെ ചുടുകരി കാൻ ഉര്ദ്യേശിക്കാറുണ്ട്.'' (മുസ്ലീം)

ഉമർ, ഇബ്നുഅബ്ബാസ്, അബൂഹൂറൈറ (റ) എന്നി

നാട്ടിലെ ആവാലവ്വയം ജനങ്ങളതിൽ പങ്കെടുക്കണം. യുവതികാരംകം ആർത്തവകാരിക്കാക്കം അവിടെ സന്നി തിരുരുകാം. പക്ഷേ, ആർത്തവകരാികാം നമസ് രേശേ ത്തിൽനിന്നൊഴിഞ്ഞു നിൽക്കേയും, ഖ്യത്തുബ ശ്രദ്ധിക്ക ക, തക്ബർ ചെല്യുക ഭാന ധർമ്മാദി കാര്യങ്ങളിൽ പങ്കെടുക്കുക എന്നിവ നിർച്ചഹിക്കാവുന്നതുമാണ്.

ജമാനുത്തായുള്ള രണ്ടു റകന്തത്ത് നയ്യൊരമാണിത്ര്. ആദ്യത്തെ റക്ഷത്തിൽ പ്രാഭം പ്രാത്ഥനും ശേഷം ഏഴ് പ്രാവശ്യവം രണ്ടാമത്തേതിൽ അങ്ങ്യു പ്രാവശ്യംവീതവും തക്ബിൻ ചൊല്ലണം. ഒാരോ തക്ബിൻ ചൊല്ലസ്ഥ ഴം കൈകഠം ചുലിനു നേരെയയത്തി വീണ്ടും കെട്ടണം. തക്ബിറുകാംക്ക് ശേഷം സ്വാത്ത്യൻഫാത്തിഫയും ശേഷം സ്വാത്തുക്ക് ഒത്തണം. നമസ്ക്കാരത്തിനു ശേഷം ഇമാം ഒരു ചുത്തുബ നിർവ്വഹിക്കണം.

ഈ ഗോച്ചകളിലേക്ക് (ഈ സംഘടിപ്പിക്ക് സ്ഥ ലം) വരന്നത് ിന്ഡ് കളിക്കം, നല്ല വന്യങ്ങളുണ്ടി യുക, സുഗന്ധ്യവ്യങ്ങരം പുൂരുക, വരത്തോഴും പോകു മ്പോഴം തക്ബിർ മഴക്കം, പോലവരവുക്ക വ്യത്യസ്ത വഴിയിലുടെ ആയിരിക്കേ എന്നിവ സുന്നത്തു കുണ്ടോ. നേയമ്മങ്ങരം നടത്തുക, കുടംബാംഗങ്ങളെ സന്ദർശിക്കേ സൽക്കാരങ്ങരം നടത്തുക, എന്നിവ ഈ ദിനങ്ങളിലെ പ്ര ത്യേക സൽക്കർമ്മങ്ങളാകന്നും ഈ ദിവസത്തിൽ അനി സ്ലാമികമല്ലാത്ത വിന്തോങ്ങളിൽ എർപ്പെടുന്നത് അ

ചെറിയ പെരുന്നാഠം ദിനത്തിൽ ജുരുങ്ങ വരെയും ബലിപെരുന്നാളിൽ അനും ശേഷമുള്ള മുന്നു ദിവസശങ ളില്യം(അയ്യാരുത്തേശ് നിയ്യ) നമയ്യാമാനത്തരം തക്ബീർ 1- സാധാരണ ജുരുതകളെപ്പോലെ രണ്ടു ഖുത്തുബ ഇതി ന്നാവശ്യമില്ല. നസ്ത് (സ) ഈദീൽ ഒരു ഖുത്തുവ നട അവയെന്നു പറയുന്നത് വ്യക്തമായ തെളിവുകളില്ലം മുഴക്കൽ സുമ്പത്താകന്നു. ഈടുൽഫിത്വർ ദിനത്തിൽ നമ സ്ക്കാരത്തിന് മൻപ്ത്രനെ ഫിത്വർ സക്കാരത്ത കേട്ടെ ത്തുതീർക്കണം. ഈടുൽ ജസഹദാദിനുത്തിൽ ഈട് നമ സ്ക്കാരം കഴിഞ്ഞയുടനെ ബലികർമ്മംനടത്തുക, ഈടുർ ഫിത്വിന്ത് വരുന്നതിനുമ്പ് ക്ഷേണമെന്തെങ്ങിലും കഴി കലും, ഈടുർ അസ്ഹാക്ക് കഴിക്കാതെ വരലും ഒസൂൽ (സ) യുടെ മാതൃകയിൽ പെട്ടതാകന്നും

ഈദും ജുമുഅയും ഒന്നിച്ചു വന്നാൽ

മുസ്ലിംകുടെ രണ്ടാഘോഷങ്ങളായ ഈട്യൽ ഫി തവം. ഈടുൽ അസ്ഹായം ചെള്ളിയാഴ്ചയല്ലാത്ത ദിനങ്ങളിൽ വരിംയാണെങ്ങൽ പ്രത്യേകിച്ച് 'വൃശ്'ന ങ്ങളില്ല. എന്നാൽ അവയിൽ ഏതെങ്കിലും രണ്ട വള്ളി യാഴ്ച വരികയാണെങ്കിൽ അന്നേദിവസം രണ്ട് ജുമു അക്കാ ആവശ്യമാണോ അല്ലയോ എന്ന വിഷയം അല്ലാം ആശയക്ഷേപ്പത്തിന് വക നൽക്താണ്ട്. അതിനാൽ അ തിനെക്കുറിച്ചുള്ള ഇസ്ലാമിക വിധിയം പണ്ഡിതന്മാ തദെ നിഗരനങ്ങളം വിലയിതത്തുകയാണിവിടെ.

 എന്നു നബി(സ) വിശേഷിപ്പിച്ചിട്ടണ്ട്. ഒരുമിച്ചുകൂടി യതിന് രസൂലിനോടൊപ്പം താകാം സാക്ഷിയായിട്ടു ക്രോ? അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. അതെ, പംലിറർര ആടു അതിൽ ഈട് നമസ്ക്കരിച്ച. പിന്ന്ട് നബി(സ) ജുമു അക്ക ഒഴിവരവമിച്ചു. എന്നിട്ട് നബി(സ) പറഞ്ഞു: ആരെങ്കിലും ജുത്തയിൽ പടെടുക്കാനാഗ്രഹിന്നുതവെ ജിൽ പടെടുത്തകൊള്ളട്ട്. ഈ ഹദീസിനേക്കറിച്ച്. ഇമാംശാഖാനി തൻെ 'നൈലൽ അവുത്വാർ' എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ പറയുന്നതിപ്രകാരമാണ്: സൈയ്യോ അർ ചരിൻറെ ഈ ഹദീസ് നിസാളയും ഹമീയ നിയുക്കാര ചെയ്തിട്ടണ്ട്. അലിയുബ്ന് അർ മദീനി ശരിയാണെന്നു പറയുന്നു. പക്ഷെ, ഈ ഹദീസിൻോ പരമ്പയയിൽ യാഗസ്ബ്നം അബീറംല എന്ന റിപ്പോർട്ടർ അജ്ഞാത നാകുന്നു.

രണ്ടാമതായി അബൂഹുറൈറയിൽനിന്നു" അബൂദാ വുദം ഇബ്യന്മോജയം റിപ്പോർട്ട ചെയ്നു ഹരിസാണ്. "അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. റസൂർ(സ) പറഞ്ഞു. 'നിങ്ങളുടെ ഈ ദിവസം രണ്ട്" ഈകേരം ഒരുമിച്ചിരിഷന്നു. ആരെ കിലും ജുമുത്തയായി മതിയാക്കുന്നുവെ അങ്ങനെയാകാം. ഞങ്ങാര്യര്ത്തായായി മതിച്ചുകൂടം.' ഈ ഹര് പ്രവിവര്യന്നു. 'ഈ ഹരിസ് ഹാകിം റിപ്പോട്ട്" ചെയ്യിട്ടണ്ട്". 'ഭാറുഖ്യത്നനിയും ഇമാം അഹ് ക്രൈവക്ക് " ഈ ശരി വെച്ചിരിഷനം. എന്നാൽ 'കൈവക്കി" ഈ വിട്ടവിഴ്ച അനേദ്ധിച്ചുതിനെ പട്ടണത്തിൽനിന്ന് അകന്ന ആളകരംക്കൊത്രം ബാധക മായതാണെന്നു നിബന്ധന വെച്ചിരിഷനം. എന്നാൽ ഇതിൽറെ പരമ്പരയും ഉർബ്ബലമാണ്. (നൈലൽ അവ താർ വാളും ട്രി)

എനി മൂന്നാമതായി വഹബ°ബൂന കൈസാനിൽ നിന്നും നസാഇയം അബൂദാവദം റിപ്പോർട്ട ചെയ്ത

ഹദീസ്. 'അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: ഇബ്'നുസബൈറിൻെറ കാലത്ത[ം] രണ്ട[ം] ഈ റുകഠം രെദമിച്ചവന്നു. അപ്പോരം അ ദ്ദേഹം പകൽ കറച്ച വൈകി പള്ളിയിലേക്ക് പറപ്പെട്ട. (സാധാരണ പെരുന്നായ ജുമുതയുടെ സമയത്തിൽനിന്ന ല്പം വൈകി)അദ്ദേഹം ആദ്യം ഖുത്തുബ നടത്തി. ശേഷം രണ്ട് റകഅത്ത് നമസ്സരിച്ചു. അന്ത് ജൂമഅ പിന്നീട് നമസ്തരിച്ചില്ല. അപ്പോരം ഞാൻ ഇബ്രന് അബ്ബാസ് (റ) നോടു ഇത് പറഞ്ഞു: അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. പ്രവാചകചര്യ അയാഠം പ്രാപിച്ചിരിക്കുന്നം.' ഇതേ ഹദ്സ് അത്വാഅം' (റ) യിൽ നിന്നം' അബ്ദാവുദം വേറെയം റിപ്പോർട്ടം ചെ യ°തിട്ടുണ്ട°. അതിൽ പകലിൽ നേരത്തെ തന്നെ നമസ്സ അസർ വരെ വേറെയൊന്നും നമസ്ക്കരിച്ചില്ല എന്നാണുള്ളത°. ഈ ഹദീസിലെ റിപ്പോർട്ടർമാർ സ്ഥീ കാര്യമാണെന്നും ഇബ്യന അബ്ബാസ് (റ) ഒൻറ അഭിപ്രായ പ്രകടനത്തിന്റെ റിപ്പോർട്ടർമാരം സ്ചീകരിക്കപ്പെടാവു ന്നവരാണെന്നും ഇമാം ശൗഖാനി അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. (നൈലൂൽ അവുതപാർ)

ഈ ഹദിസ്വകളുടെ വെളിച്ചത്തിലാണ് ഇതിനെ സം ബന്ധിച്ച എു്വാ അഭിപ്രായങ്ങളും രൂപം കൊണ്ടിട്ടുള്ളത്. ഇത് 'മേഖയായി സ്വീകരിച്ച അധിക പണ്ഡിതർമാരും ഇവ്വിഷയകമായി താഴെ പറയുന്ന അഭിപ്രായുത്തുടെ സ്വീ കരിച്ചിരിക്കുന്നം. 'രണ്ട ജുരുത്തകാട തെമിച്ച ഒരു ദിന ത്തിൽ വന്നാൽ പെരുന്നാടെ ജുരുത്ത എല്ലാവരും നിർവ്വ ഹിക്കണം: രണ്ടാമത്തെ ജുരുത്ത പള്ളികളിൽ നടത്തപ്പെ ടണം. ആദ്യ ജുരുത്ത(ഈഴ്)യിൽ പടൈത്തവർ രണ്ടാമര ത്തേതിൽ പട്രെടുത്തുകളെങ്ങനെമെന്നില്ല. ആദ്യ ജുരുത്ത യിൽ പട്രൈത്തവർ രണ്ടാമത്തേതിൽ കാരണം കുടാതെ തണ പുരുത്തെ ലൂരുത്തർ ഒരിക്കലും കുറക്കാരുള്ള

മദ്ഹബുകളുടെ ഇമാമുകളിൽ ശാഫിഈ(റ) ഉസ്മാൻ (റ)ൻെറ കാലത്തെ സംഭവം ഉദ്ധരിച്ചുകൊണ്ടിങ്ങനെ പറ ത്യം: ,8ഗ്നംയായൂ(ധ) ഇംഭം ധയഗ്നംയെച്ചരേഷം ജ്ജ നെ പറഞ്ഞു. 'ഇന്ത് രണ്ട' ജൂമുത്ത ഒരുമിച്ചവന്നിരിക്കുന്തു. പട്ടണവാസികളില്ലാത്തവർ ജമുത പ്രതീക്ഷിച്ചിരിക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നുവെങ്കിൽ പ്രതീക്ഷിക്കുക. അതല്ല തിരിച്ചു പോകകയാണെങ്കിൽ അങ്ങിനെ ചെയ്യുക. അതിന്നുന വാദം നല്ലപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. (കിതാബൽ ഉമ്മം) അതിനാൽ ശാഫിഈ (റ) പറയന്നത° പട്ടണവാസികഠം്ക° ഒഴികഴി വ അനുവദിക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ലെന്നും അവർ ജമതയിലും പങ്കെടുക്കണമെന്നും അല്ലാത്തവർക്ക[ം] ഇഷൂംപോലെ ചെ യ്യാമെന്നുമാണ[ം]. പക്ഷെ, മററു പല പണ്ഡിതനമാരും ഇതിൽ അനുവദിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന വീട്ടവീഴ്ച എല്ലാവക്കും ബാധകമാണെന്നും പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടും. ആ അഭിപ്രായമാണം കറെകൂടി ശരിയായിത്തോന്നുന്നത്. അതിന്നള്ള കാര ണങ്ങളിൽ ചിലത് പറയാം. 1. ജൂമുഅയുടെ ലക്ഷ്യം അന്നത്തെ ഈദിനാൽ സാക്ഷാൽക്കരിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. 2. പെരുന്നാരം ദിവസത്തിൽ ജൂമുഅകം° വിട്ടവീഴു നല്ല പ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. 3. കൊല്ലത്തിൽ രണ്ട്പ്രാവശ്യം മാത്ര മുള്ള ഈ േയ്യുക്കാരം വിശേഷപ്പെട്ടതാകുന്നു. അതാ കട്ടെ അപൂർവ്വമായേ ഉണ്ടാകാറുള്ള. അതിനാൽ ഈ ട്ര നിർവ്വഹിച്ചവർ ഒരു ജൂമഅക്ക°കൂടി ഹാജരാകണമെന്നി ല്ല. പങ്കെടുക്കുന്നതിൽ വിരോധവമില്ല.

എന്നീ മറൊതെ വിശേഷമുള്ളത് ' ജൂത്തയിൽ പങ്കെ ക്കാത്തവർ അന്ന ഉപർ നമസ്സിരിക്കണ്ടേത്രണ്ടാ ഇല്ലയോ എന്നതാണ്'. ' ഭൂരിപക്ഷം പണ്ഡിരത്താരം ഉപർ നിർ ബ്ബന്ധമാണെന്നാണ്' പറഞ്ഞിട്ടുള്ളത്'. അതുരന്നെയാണ്' ശരിയായിട്ടുള്ളം. ' കാരണം_ ' ജൂത്തയിൽ പങ്കെടുക്കാ തിരിക്കാരുള്ള വിടുപിച്ച്, നല്ലന്ന ഒരു കാരണ(സബബ്) മാണ് ഈദ്". കാരണമുണ്ടെങ്കിൽ(ഉദ്യ്") ദ്യമുത്ത ഒഴി വാക്കി പകരം ളഹർ നമ്പ്ലോദിച്ചാൽ ഒതി എന്നത് അനി ഷേധ്യമായ തെളിവാണല്ലോ.മാത്രമല്ല അഞ്ചു വഖ്യത്തിൽ പെട്ട ഒരു വഖതാണ് സാധാരണ ജൂമുതയുടെ സമയം. അതിനാൽ അതൊഴിവാക്കാൻ നിർവ്വാഹമില്ല. ജൂമുത അല്ലെങ്കിൽ — ളഹർ അല്ലാതെ രണ്ടം ഒഴിവാക്കാവതല്ല. അന്ന് ഈദ്യ ഉണ്ടായത്ത്രകൊണ്ട് ജൂമുത്തക്ക് വോകണമെ നില്ല. ഉഹർ നമസ്ത്രിച്ചാൽ മതി എന്നു മാത്രം.

പെരുന്നായ ജുമുത്ത ഒരു സാധാരണ സുന്നത്തെന്ന നി**ലക്ക° അതി**ന്നു വലിയൊരു പ്രാധാന്യം കല്പിക്കാത്ത പരിതഃസ്ഥിതി ചിലേടങ്ങളിലുണ്ട്. അതൊരിക്കലും ശരിയല്ല. സാധാരണ 'സുന്നത്ത്' എന്നു പായുമ്പോഗം ജനങ്ങരം മനസ്സിലാക്കിയിരിക്കുന്നതും ഫിഖ്യഹ് ഗ്രന്ഥ ങ്ങരം നൽകന്ന്<u>ത</u>മായ നിർവ്വപനം 'പ്രവർത്തിച്ചാൽ പ്ര തിഫലം കിട്ടുന്നത്, ഉപേക്ഷിച്ചാൽ കററമില്ലാത്തത് എ ന്നാണ്. യഥാർത്ഥത്തിൽ ഈദിനെ അത്തരത്തിലെ ണ്ണാൻ വിവിധങ്ങളായ തെളിവുകളാൽ സാധ്യമല്ല. ഹി ജ°റ ഒന്നാം വർഷം നബി(സ) ഇതു നടപ്പിലാക്കിയതു[ം] മുതൽ മരിക്കുന്നത്വരെ യാതൊരു കാരണത്താലും ഉപേ ക്ഷിച്ചിട്ടില്ല. ഒരിക്കൻ മഴയുടെ കാരണത്താൽ നിത്തി വെക്കുന്നതിന° പകരം മൈതാനത്ത° നിന്ന° പള്ളിയി ലേക്ക് മാററുകയാണ് ചെയ്തത്. ഈദിന് സ്ത്രീകളെ പടെടുപ്പിക്കാൻ(അവർ ആർത്തവകാരികളോ യുവതിക ളോ ആയാലം) സഹാബികയ ആജ്ഞാപിക്കപ്പെട്ടിരി ക്കുന്നു. (ബുഖാരി) വസ്ത്രമില്ലെങ്കിൽ അയൽവാസിനി യിൽനിന്ന് വാങ്ങിയെങ്കിലും വരിക. ആർത്തവകാരി കഠം നമസ്ക്കരിക്കരുതെന്ന് മാത്രം. ബാക്കിയുള്ള കാ രുങ്ങളിൽ(തക്ബീർ, പ്രസംഗം, ഭാനധർമ്മം എന്നിവ യിൽ) പടെടുക്കണം. സൗത്രീകരംപോലും ഇപ്രകാരം

ആജ്ഞാപിക്കപ്പെട്ടിട്ടണ്ടെങ്കിൽപുരുഷനമാരുടെകാര്യം പറ യാന്നുണ്ടോ? ഈ ഒ' ദിനം വെള്ളിയാഴ്ചയാണെങ്കിൽ ജുമ അക വിട്ടവീഴ്ച (റുഖംസ:) തന്നിരിക്കുന്നതും ഇതി ൻെ പ്രാധാന്യം വിളിച്ചോതുന്നു. സന്തോഷത്തിൻെറയും ദൈവത്തെ മഹതാപ്പെടുത്തി അവന്നു നന്ദി പ്രകാശിപ്പി ക്കുന്നതിൻെറയും സുദിനമായ അന്നു ആബാല വൃദ്ധം ജന ങ്ങരം ആഹ^രളാദത്തോടെ പങ്കെടുക്കാൻ നിർദ്ദേശിക്കപ്പെ ട്ടിരിക്കുന്ന മഹത്തായ ആ കർമ്മം നേരത്തെ പറഞ്ഞ 'വെറും സുന്നത്തി'ൻെറ നിർവ്വചനത്തിൽ പെടുത്താൻ ഇ ക്കാരണങ്ങളാൽ സാധ്യമല്ല. അത്ല് ഇസ്ലാമിക ശരീ അത്തിൽ പ്രവാചകരൻറ സുശക്തമായ മാതൃകയാൽ സ്ഥി രപ്പെടുത്തപ്പെട്ട ഒഴിച്ചുകൂടാൻ പററാത്ത ഉന്നതമായ കമ്മം തന്നെ. വെള്ളിയാഴ്ചയിലെ ജുമുഅയം ഒരു ദിവസ ത്തിലെ അഞ്ചു പ്രാവശ്യത്തെ ജമാഅത്തു നമസഴക്കാരവും ഒരു നാട്ടിൽ നിർവ്വഹിക്കാഞ്ഞാൽ ആ നാട്ടുകാർ മുഴവനും കുററക്കാരാകുന്നതുപോലെ ഇതും അപ്രകാരം നിർവ്വഹി ക്കാഞ്ഞാൽ എല്ലാവരും കുററക്കാരാകുകതന്നെ ചെയ്യും എ ന്നാണ് ഇവയിൽനിന്നു മനസ്സിലാകുന്നതും.

ഗ്രഹണ നമസ°ക്കാരങ്ങൾ

സൂര്യനോ ചന്ത്രനോ ഗ്രഹണം ബാധിക്കുമ്പോഴുള്ള പ്രത്യേക നമസ്ക്കാരമാണ് ഗ്രഹണ നമസ്ക്കാരത്താം. സാധാരണ നമസ്ക്കാരമാണ് ഗ്രഹണ നമസ്ക്കാരത്തിയ തു്. രണ്ട റക്കുത്തുള്ള ഈ നമസ്ക്കാരത്തിലെ ഓരോ റക്കുത്തിലും രണ്ട് '(കൂറ്റുകളണ്ട്'. ഓരോ റക്കുത്തിലും മോത്തിറക്ക് ശേഷം ഖുർത്തൂർ ധാരാളമായി പറാം ണം ചെയ്ത് ആദ്യത്തെ റൂക്ക് ചെയ്യുക. ആദ്യ റൂകു ഇൽ നിന്നുയർന്ന ശേഷം വീണ്ടം കൈകെട്ടി ആദ്യത്തേ തുപോലെ വൂർത്തൂർ ഒതുക. ശേഷം പ്രൂട്രം ഇത്ത്തി ഓലും, പിന്നീട് സ്തൂഴം. ഇത്തിനെ രണ്ടു റക്കുത്ത്ത് നിർ വ്വഹിക്കണം. ദകൂളകളം സജൂദുകളം വളരെ ദൈർഘ്യ മള്ളതായിരിക്കണം. ഗ്രഹണം തുടങ്ങിയതുമുതൽ അവ് സാനിക്കുന്നത°വരെ നമസ°ക്കരിക്കണം. ഇതിൽ പാരാ യണം ഉറക്കെയായിരിക്കണം. ഹിജ്റ പത്താം വർഷം നബി(സ) യുടെ ഇ[ബാഹിം എന്ന കട്ടി മരിച്ച ദിവസ ത്തിൽ യാദൃശ്ചികമായി ഗ്രഹണമുണ്ടായിരുന്നു. ജനങ്ങരം കുട്ടിയുടെ മരണവുമായി ഗ്രഹണത്തിനു ബന്ധമുണ്ടെന്നും തെററിദ്ധരിച്ചു. ഇത് മനസ്സിലാക്കിയ നബി(സ) ഈ നമസ്ക്കാരം നിർവ്വഹിച്ചശേഷം ഒരു പ്രസംഗം ചെയ്തു. അതിൽ ഇപ്രകാരം ശക്തിയായ ഭാഷയിൽ പ്രസ്താവിക കയണ്ടായി: 'നിശ്ചയം സൂര്യചന്ദ്രന്മാർ അല്ലാഹുവി ൻെറ രണ്ടു ദൃഷ്ടാന്തങ്ങളാണം. ഒരാളുടെ ജനനം മൂലമോ മരണം മൂലമോ അവക്കു ഗ്രഹണം ബാധിക്കില്ല. ഗ്രഹണം സംഭവിച്ചാൽ ഞാൻനമസ്സരിച്ചപോലെ നമസ്സരിക്കുകയും ഭാനധമ്മങ്ങരം വദ്ധിപ്പിക്കുകയും അല്ലാഹുവിനെ ധാരാള മായി സൂരിക്കുകയം ചെയ്യുക ' പെരുന്നാഠം നമസ്സാരം പോലെ [ഗഹണ നമസൗക്കാരത്തിന ശേഷവം ഇമാം ജനങ്ങളെ അഭിമഖീകരിച്ച് പ്രസംഗം നടത്തണം.

ഇസ'തിസ'ഖാഅ'

നാട്ടിൽ വരാച്ച ബാധിക്കെയും മഴ ക്ന്ടാതെ മനു ഡ്ഷിപ്പിച്ചുതങ്പായോയി അല്യാമുവിനോടപേക്ഷിക്കാ യർഷിപ്പിച്ചുതങ്പാരായി അല്യാമുവിനോടപേക്ഷിക്കാ നുള്ള നമസ്സാരത്തിനാണ് "സ്വലാത്തുൽ ഇസ്തിസ്ബാ അ" എന്നു പായുക. ജനങ്ങാ ചെയ്യപോയ പാവങ്ങാം ക്ക് ങങ്ങുായൂവിൽ പശ്ചാത്തപിച്ച് മടങ്ങിക്കൊണ്ട് ഒരു ഹൈതാനത്ത് അമിച്ചുകൂടക. എല്ലാവരും അവരവരുടെ വളർത്ത്തുഴുത്ങളേയും കൂടെ കൊണ്ടുവന്ത് മൈതാനത്തി ഒർറ ഒരു ഭാഗത്ത്ത നിർത്തുക. ആബാലവുദ്ധം ജനങ്ങളും ഇതിൽ പങ്കെടുക്കണം.

 ഒരു പ്രസംഗം നടത്തണം. പ്രസംഗത്തിലും ധാരാളമായി പ്രാർത്ഥിക്കണം. പ്രാർത്ഥനാവളയിൽ ഖിബ് പക്ഷേ മുഖമായി നിന്ന് ശരീരത്തിലുള്ള തട്ടത്തിന്റെ വലത് ഭാഗം ഇടത്തോട്ടം ഇടത്രാഗം വലത്തോട്ടം മാററിയിട്ട കയും കൈകഠം മേലോട്ടയർത്തി പ്രാർത്ഥിക്കുകയുമാണ് പേണ്ടത്.

ഘോരമായ മഴയം കാററും മുഖേന നിരന്തരമായി നാശനഷ്ടം സംഭവിക്കുമ്പോഴം ഇപ്രകാരം നമസ്സരിക്കാൻ ഇസ്ലാം നിഷ്കർഷിക്കുന്നുണ്ട്.

സുന്നത്തു നമസ°കാരങ്ങൾ

അഞ്ച് ഫർള നമസ്സാരങ്ങഠംക്ക് പുറമെ ഐക്കിക മായി നിർവ്വഹിക്കേണ്ട ചില നമസ്ക്കാരങ്ങളുണ്ട്. അ ല്ലാഹുവമായി കൂടതലടക്കവാനം. ആരാധനയിൽ പ്രതി പത്തിയുണ്ടാകാനം. ഫർളകളിൽ വരന്ന നൃനതകഠം പരി ഹരിക്കപ്പെടവാനം. സുന്നത്തു നമസ്സാരങ്ങഠം ഉപകരിക്കു മെന്ന് നബി(സ) ഉപദേശിച്ചിരിക്കുന്നു.

ഓരോ ദിവസത്തേയും ഫർള നമസ്ക്കാരത്താക്ക് മുർപും പിൻപുമായി പതിവായി നിർവ്വഹിരക്ക്കുന്ന സുന്നത്തു നമയുാരങ്ങളെ രവാത്തിബ് എന്ന് പരയുന്നു. സുഹാദിന മൻപം പിൻപും രണ്ടു വീതവും, മഗ്രദിബിനും ഇശാളനും ശേഷം ഇതരണ്ട് വീതവും സുബ്ഹിനു മുന്നു കൊന്മാളശിരുന്നവർക്ക് ഇതിനുപുറമെ സുഹാദിനു മൻപും പിൻപും രണ്ടു വീതവും അസാദിനു മുമ്പ് ഇശാളനു മുവ് രഞ്ജും കൂടി നിർവ്വഹിക്കാവുന്നതാണ്.

ഖിയാമുല്ലൈൽ-വിത°ർ

റമസാനിലും അല്ലാത്ത കാലങ്ങളിലും ഇശാഇന്ദ്ര ശേഷുള്ള റവാത്തിബിനു ശേഷം സുബ് ഹിന്ന് മുമ്പായി നമസ്സാദിക്കുന്ന സുന്നത്ത് നമസ്സാരമാണ് വിത്^രർ. ഇത് ഏറ്റവും പുരുങ്ങിയത്° രണ്ടം കൂടിയാൽ പതിനൊന്നു മാണം. സാധാരണയിൽ മൂന്നിൽ കുന്ധത്തിരിക്കലാണ ത്തമം. അവസാനത്തിൽ ഒറെ റക്കുത്തായി നിർവ്വഹി കുന്നതിനാലാണം ഇതിരേ വിത്ര്രീരോ) എന്നു പേര് വന്നത്. രണ്ടു റക്കുത്തുകരാ വിതം നാസ്ക്കരിച്ച അ വസാനത്തിൽ മുന്നു റക്കുത്തു ഒന്നിച്ചു നമസ്ക്കരിക്കുന്നു രീതിയാണ് അടികാമ്യമായത്.

റമസാൻ മാസ**ത്തിൽ ദീർഘമായി ഖുർആൻ പാ**ര യണം ചെയ്ത് കൊണ്ടും ഓരോ ഈരണ്ട് റകഅത്തിന ശേഷവം അൽപ സമയം വിശ്രമിച്ച് നമസ[ം]കരിക്കുന്ന ഈ നമസ[ം]ക്കാരത്തിനു സചലാത്തുത്തറാവീഹം (വിശ്രമ നമസ്ക്കാരം) എന്നു റസൂൽ(സ) യുടെ പിൽക്കാലത്ത് നാമകരണം ചെയ്യപ്പെട്ട. ഇതുതന്നെ ഇശാഇനു ശേഷം അൽപം ഉറങ്ങിയശേഷം എഴുന്നേററു ഉറക്കമിളച്ചു നമസ്സ രിഷവേഗാഗം സാലാത്തുത്തഹജ്ജിദം(ഉറക്കയിളച്ച്ള്ള നമ സ്കാരം) എന്നും പറയുന്നു. രാത്രിയിലെ സുന്നത്തായ നമ സ്ക്കാരമായതിനാൽ ഖിയാമല്ലൈൽ(രാത്രിയിലെ നമ സ്കാരം) എന്നും ഇതിനെ ഹദീസ്യ ഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ പരിചയ പ്പെടത്തിയിരിക്കുന്നതായി കാണാം. രാത്രിയിലെ നബി (സ്) യുടെ സുന്നത്തുനമസ⁴കാരഞ്ഞെക്കുറിച്ചു ആയിഷ (റ) തോടം പോദുച്ച്ഗ്രേഗ യോവർ പറഞ്ഞ്⊸ ,∪യഗ്ഗാധ്വ ലൊ, അല്ലാത്തപ്പോഴോ റസൂൽ (സ) രാത്രിയിൽ പതി നൊന്നിനേക്കാഠം വർദ്ധിപ്പിച്ചിട്ടില്ല (ബഖാരി മസ്സിം).

ഇത് വളരെ ശ്രേഷ്ടവം പ്രതിഫലാർഹവുമായ നമസ്ക്കാരമാഷനം എടയസന്നിദ്ധ്യത്തോടെ ക്ലടത്ത് പുർആർ പാരായണം ചെയ്തുകൊണ്ട് ഇത് നിർവ്വ ഹിക്ഷനവർക്ക് മോഹനങ്ങളായ സാഗ്ഗീയ വാഗ്ഭാന ങടാം ഖുർആർ ഉറപ്പ് നൽകനം. പ്രവാചകർ (സ) ഇത് ജീവിതത്തിൽ എന്നും നിർവ്വഹിച്ച പോന്നതുമാണ്. റമ സാനിൽ ഇത് ജമാഞ്ഞായി നിർവ്വഹിക്കാവുന്നതു മറെറാര സുന്നത്തു നമസ് ക്കാരമാണ് പള്ളിയിൽ പ്രവേശിച്ചാൽ ഇരിക്കുന്നതിന്നു മുമ്പ് ഒണ്ടു റക്തത്തെ 'തഹിയ്യത്തൽമസ് ജീദ്" നിർവ്വഹിക്കൽ. ജമാത്തത്ത നമസ്ക്കാരം നടക്കുമ്പോഴം അസർ നമസ്ക്കാരത്തിന്നു ശേഷമൊഴികെ മറേറ്റു സമയത്തും പള്ളിയിൽ പ്രവേ ശിച്ചാൽ ഇതു സുന്നത്താകന്നു.

ഇസ°തിഖാറഃ നമസ°കാരം

അനവനേ യമായ ഒരു കാര്യമെത്തുടെ റ്ററിച്ച ഗുണമോ മായുമ്മാ എന്നു തിരമാനമെടുക്കുന്നതിനു വിഷമം നേരി ടുമ്പാരം മനസ്സമാധാനം ലഭിക്കാരം. നന്മ തോന്നിക്കപ്പെ ടുവാരമായി നിർവ്വഹിക്കാൻ നിർദ്ദേശിക്കുപ്പൂടിരിക്കുന്ന നമസ്കാരമാണ് ഇസ്സിഖാറ്. ജാബിർ(റ്ര)യിൽനിന്ന് നിപ്പോർട്ട് ചെയ്ത ബുഖാരിയുടെ ഹദീസ് ഇതിന്റെ പൂർണ്ണതുപം നമ്മെ പഠിപ്പിക്കുന്നു. വായു ആലാ കാര്യത്തിലും നർമയെ തേടേണ്ട ക്രമം നഞ്ചി (സ) ജൈടോക്ക് പഠിപ്പിച്ചതന്നിരുന്നു. അവിടുന്നു ഇങ്ങിനെ പറഞ്ഞു. നിഞ്ജിലൊരുവർ തെ കാര്യത്തിരുട്ടേശി ചാൽ നിർബ്ബസമുലാത്ത ഒരു രക്കുത്തുന്നിട്ടിക്രകാരം പ്രാർത്ഥിക്കട്ടെ.

"അല്പാഹുമ്മ ഇന്നി അസ് അഗ് എ വരു പ്രത്യോഗ് എവ് എറ്റ് ബിച്ചര് നയിക വരുന്നെ അല്പോക ൻർ ഫ്ല് ലിക്കർ അല്പാം ഫ്ലെന്നക തല് ദിറ്റു വലാ അല് ദിറ്റു , വയത്ത് ലല്ല വലാ അത്ത് ലല്ല വരുന്തത് നെയ്യായ് ത്യായ്യാസ് . അല്ലാഹുൽ വി ഇൻപ്രൻതെ തെയ്ലെ അന്ന ഹാരർ അഹ ചൈറ്റർ വി ഫി ദിനി വമ്മുപ്പോര് വരുക്കുപ്പിന്റെ അംഗ് ഫെറ്റർ ലി വയസ്സ് പ്രവവര് സുഖ്യം വരാം പ്രത്യാര് പ്രവയ്യാര്ക്കുന്നു. ആശ് വരുക്കുപിന്നത്യ അംഗ് ഫസ് റിഫ് ന്റ് അസ് വസ് റിഫ് നി അർഫ്യ വല് ദിർ ലൈറ ഹൈസ് പ്രത്യം അഗ് വസ് الَلْهُمْ إِنِى أَسْتَخِيرُكَ وَأَسْتَغْدِرُكَ فِقُدْرَتِكَ وَأَسْأَ لُكَ مِنْ فَصَالِكَ الْعَظِيمِ فَإِنَّكَ تَقْدِرُ وَلَا أَخْدِرُ وَيَعْلَمُ وَلَا أَعْلَمُ وَأَنْتُ عَالَامُ الْمُنْدُوبِ. اللَّهُمَّ إِذَّ لَكُنْتَ تَعْلَمُ أَنَّ هَلْدًا الْاَمْرَ خِلاكِيْ فِردِينِ وَمَعَاشِى وَعَالِيَهِ أَمْرِى فَالْقِيرُ لِي وَيَشِرُونِي ثُمَّ بَالِكَ لِي فِيدِ وَإِنْ كَنْتَ تَعْلَمُ أَنْ هُذَا اللَّاسُرَ شَرَّكِي فِودِينِ وَمَعَاشِى وَعَلَيْكِ أَشْرِى فَاصْرِفُهُ عَقِولُهُ فِيدِ عَنْهُ وَافْدِرُ فِي الْمُنْزَحَدِثُ كَانَ ثُمَّ آلِيْنِيلِ

'അല്ലാഹുവേ! ഞാൻ നിന്നോട° നിൻെറ അറിവ കൊണ്ട് നന്മ ഏതെന്ന് ചോദിക്കുന്നു. നിന്റൊ ശക്തി കൊണ്ട് നിന്നോട് ശക്തി ചോദിക്കുന്നു. നീ എലാററി നും കഴിവുറാവൻ. ഞാൻ കഴിവിലാത്തവൻ. നീ അറി യുന്നു. ഞാൻ നന്നായി അറിയാത്തവനും. നീയാകടെ അദൃശ്യംകൂടി നന്നായി അറിയുന്നു. അല്ലാഹുവേ! എൻെറ ഈ കാര്യം എൻെ ദീനിലം ജീവിതത്തിലം കാരത്തി ൻെ അന്ത്യത്തിലം ഗണകരമെന്നു നീ അറിയനുവെങ്കിൽ അതെനിക്ക് സാധിപ്പിച്ചതരേണമേ. അതിനുള്ള മാഗ്ഗം എളപ്പമാക്കുകയും അതിൽ നീ അനുഗ്രഹിക്കുകയും ചെയ്യേ ണമേ! അതല്ല എൻെറ ദീനിലും ചെജീവനത്തിലം അ ന്ത്യത്തിലും ഇക്കാര്യം ദോഷകരം നെ° നീ അറിയുന്നു വെങ്കിൽ അത് എന്നിൽനിന്നകാറുകയും എന്നെ അതിൽ നിന്നകറുകയും നന്മ എവിടെയായിരുന്നാലും അതെനി ക്ക് നിണ്ണയിച്ചതരികയും പിന്നീടതിൽ തുപി നല്ല കയും ചെയ്യേണമേ! ഇതിന്നുശേഷം അവരവരുടെ ഉദിഷ കാര്യം അല്ലാഹവിനോട് ചോദിക്കുക.

മയ്യിത്ത° നമസ°കാരം

മരണപ്പെട്ട ആളുടെ പരലോക ഗുണത്തിനായി ജീ വിച്ചിരിക്കുന്നവർ ഒയ്യിത്ത് മേസിൽ ഒവച്ച് അല്ലാഹു വിനോട് പ്രാർത്ഥിക്കുന്ന കർത്മമാണ് മയ്യിത്ത് ന സ്ക്കാരം. ഇതിൽ വൃക്യം നാജുമോ ഇല്ല. മയ്യിത്ത് കളിപ്പിച്ച് കഫൻ ചെയ്തശേഷം മയ്യിത്തിനോട് ഏ ററവും അടത്ത ബന്ധ ഇരാമായി നില്ലുകയും(നിൽക്കാൻ കഴിയാത്തവർക്ക് ഇത്ത നിർവ്വഹിക്കാം) ബാക്കിയുള്ള വർ പിന്നിൽ അണി നിന്തേനിന്തം നമസ്ക്കരിക്കുക.

സ്ത്രീകളുടേതാണെങ്കിൽ മസ്ത്രിത്തിന്റെ മധ്യഭാഗത്താ യും പുരുഷന്മ രുടേതാണെങ്കിൽ തലഭാഗത്തുമാണ് ഇമാം നിൽക്കേണ്ടത്. ഒന്നിലധികം മയ്യിത്തുകളുണ്ടെ കിൽ എല്ലാററിനുംകൂടി ഒരു നമസ്കാരം മതിയാകു നനതാണ്.

ഈ മയ്യിത്തിന്റെ ഗുണത്തിന്നായി നമസ്ക്കരിക്കു അവന്ന നിയ്യത്തോടെ തക്ഷവർ ചെല്ലി കൈകള്ക. ശേഷം ഫാതിഫാ ഓതുക. രണ്ടാമതും കൈ അഴിച്ച് തക്ബീർ ചൊല്ലി വീണ്ടും കെട്ടി നബി(സ) യുടെ പേ രിലുള്ള സ്വലാത്ത്ര ചൊല്ലുക. (സ്വലാത്തിന്റെ പൂർണ്ണ രൂപം അത്തഹിയ്യാത്തുവിൽ കൊടുത്തിട്ടണ്ട്-) മുന്നാമ ത്തെ തക്ബീറിനുശേഷം മയ്യിത്തിനുവേണ്ടി പ്രാർത്ഥി കുക. അതിപ്രകാരമാണ്-.

അല്ലാനു ഇഗ്ഫിർലാവ് വർഹംഹു വആഫിഹി വഅഫ്അൻഹു വഅക് റിം നുസ്ലാഹു വാസ്റ്റിൽ ഒര്ഖലേഹു വഞാഗ്സിൽഹുബിൽ മാള വസ്റ്റത്ത് വർബർദി വനഖ്ഖിഹി മിനൽ ഖത്ഥായം കമാ യുന ഖ്യപ്രസ്സംബുൽ ബെന്യളു മിനദ്ദനസി വഞ്ഞല് ദിർഹു ദാൻ ഖൈൻയുള്ള വന്ദ്രത്തി സൗജിഹി മിൻ അഹ്ലിഹി വസംജൻ ഖൈൻമിൻ സൗജിഹി വഅദം ചിൽഹൃൽ ജന്നത വബ്ഹി ഫിത്നതൽ ഖബ്റി വഅദം ചിന്നാറി," اَلَهُمُوَّا أَخِيزَلُهُ وَالرَّحَمُهُ وَاعْدُ عَنُهُ وَعَائِهِ وَٱلْمِوْرُوَلُهُ وَوَسِّحُ مُدُحَلَهُ وَاخْسِلُهُ عِالْمُهَادِ وَالشَّلِحُ وَالْبَرِهِ وَضَعَّم مِنَ النَّقَطَانِ لَكَنَا يَسَعَى النَّوْبُ الْأَيْمِيثُ مِنَ الدَّنِي وَٱلْبِلُهُ وَالْأَحَيْرُ لِمِنْ وَارِمُ وَأَصْلُا خَيْرًا مِنَ أَهْلِهُ وَدُوْمِ بَاعَمُمُ الْمَثَمِّرُ وَمَدَّا يَنْ وَفَرِهِ وَأَدْخِلُهُ النَّبَتَةَ وَقِيهٍ فِنْتُنَهُ الْمُثَبِّرِي عَلَا الْمَثَنِّ وَعَيْدًا الْمَثَامُ

'അല്ലാഫ്വവ! ഈ മയ്യിത്തിന്ത പൊറത്തുകൊടുക്കുകയും അദ്ദേഹത്തോട് കരണ കാണിക്കേയും അദ്ദേഹത്തിൻ രാപ്പ്രത്തിക്കയും അദ്ദേഹത്തിൻറെ ആതി പ്രവത്ത ആദരിക്കേയും അദ്ദേഹത്തിൻറെ പ്രവേശനമാർ ഗം വീശാലമാക്കേയും ചെയ്യേണമേ. വെള്ളം, മത്തൗ്, ആലിപ്പും- എന്നിവ കൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തെ കഴുക്കയും പ്രവത്യം അട്ടേഹത്തെ കഴുക്കയും വ്രവത്യം അട്ടേഹത്തെ കഴുക്കിൽ നിന്നും തുല്യവാക്കുന്നതുവോലെ പാവങ്ങളിൽ നിന്നും അദ്ദേഹത്തെ തുലയാക്കുകയും പെ പാവങ്ങളിൽ നിന്നും അദ്ദേഹത്തെ തുലയാക്കുകയും ചെ വയുണമേ. അദ്ദേഹത്തിന് തന്നെ വീടിന്നുക്കാളത്തമോയ മടുംബത്തയും ഇണ്ടയക്കാരം ഉത്തമമായ കടുംബത്തയും ഇണ്ടയക്കാരം ഉത്തമമായും നി നൽകേഷമമം സുഗ്രത്തിൽ പ്രവേശിപ്പിക്കേയും

ഖബറിലെ പരീഷണങ്ങളിൽനിന്നും നരകശിഷയിൽ നിന്നും അദ്ദേഹത്തെ രക്ഷിക്കുയം ചെയ്യേണമേ!'

രേറു ചില [പാർത്ഥനകളും റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. അതിൽ പ്രധാനമായവ ഇപ്രകാരമാണ്? .
. അല്ലാഹുമ്മ ഈ പ്രദിാലിഹര്വിനാ വമയ്യിതിനാ വശാഹിദിനാ വഗാള ബിനാ പന്ധാഗിരിനാ വക്കാന് വളാർസാനാ ആല്ലാഹുമ്മ മൻ അഹിയ യിരെഹുമിന്നാ ഫത്തഹ്യിക്ക് അലൽ ഇസ്ലാം വമർ തവംഫൈ ഫത്തവുമിന്നാ ഫത്തവുമിന്നാ പത്രവേഹ് ഫിരറി അലൽ ഈ ദാർ. അല്ലാഹുമ്മ ലാതുഹർറിംനാ അജ്ററഹൂ വലത്തുളില്ലനാ ബാദ്യോഗ്ലോ

لَهُمُوَّا غَيْدُ لِحَدِيثَا وَمُنِيْبَنَا وَشَاهِدِنَا وَغَالِمِهَا وَصَلِّبَيْكَ وَكَبِي بُرِنَا وَ ذَكِيرِينَا وَأَمْثَانَا اللَّهُ فَرَمُنُ أَكْمَيْنِكَهُ مِنَّا فَاصَيْهِ عَلَى الإِسْلَا هِرَوَنُ وَوَضَيَّتَهُ مِنَّا فَتَوَضَّهُ عَلَى الْإِيْمَانِ اللَّهُ مَنَّ لاَسَتْحِرِمُنَا آجَدُوهُ وَكَا تَفْتِنَا كَبُدَهُ وَكُلْ تَفْتِنَا كُمُهُدَّهُ وَسُ

അല്പാഹ്യവേ, അങ്ങളിലെ ജീവിച്ചിറിക്കുന്നവർക്കും. മല്യാത്തവർക്കും, വാറുള്ളവർക്കും, ഇല്യാത്തവർക്കും, വലിയവർക്കും വലിയവർക്കും വലിയവർക്കും വലിയവർക്കും വലിയവർക്കും വ്യവ്യവരും സ്ത്രീക്കും നീ പൊറുത്തു കൊടുശേണാവ. അല്യാഹ്യവേ, അത്രയാക്ര ജീവിച്ചിരിക്കുന്നുവേ അവരം തല്യമാം ഇസ്ലാമിൽ തന്നെ ജീവിച്ചിക്കേണമേ. ഞങ്ങളിൽ മരണം പൂകുന്നവരെ വിശ്ചാസത്തോടെ മറിപ്പ്പ് കേണമേ. അല്യാഹുവേ ഈ (പ്രവർത്തനത്തിൻറ) പ്രതിവലം ഞങ്ങളെ നീ പിഴപ്പിക്കുന്നേ. (മുസ്ലിം)

നാലാമത്തെ തക്ബീറിന് ശേഷം

അല്ലാഹുമ്മ ലാതുഹർറിംനാ അജ്നഹൂ വലാതഫ് തിന്നാ ബഅ്ഹോൂ വഗ്ഹിർ ലനാ വലഹൂ.

'അല്ലാഹുവേ! ഇതിൻോ പ്രതിഫലം ഞങ്ങഠംക്ക് തടാതത്തെ, ശ്രഷം ഞങ്ങളെ കഠിന പരീക്ഷണങ്ങഠംക്ക് വിധേതാരക്കെത്രത്ത് അന്താരക്ക് പൊവുള്ള തരേണമേ!' എന്ന പറയുക. ഇതിന്ശേഷം സലാം വീട്ട്രം. ''ആസ്സലാമുത്തലെക്ടം വാഹൗത്തു ല്ലാഹി⁹ പറഞ്ഞുകൊണ്ട് വലതുഭാഗത്തേക്ക് മുഖം തിരിച്ചു ഈ നമസ്കരത്തിൽനിന്നു വിരലിക്കുക. പ്രണബാധിതന്നു അയാളുടെ കടം ആരെങ്കിലും ഏറെറ ടുക്കുവോളം നഞ്ചി (സ.ഞ) നയ്യോരിച്ചിട്ടില്ല. എന്നാൽ മറവുളളവരോട് നമസ്കരിച്ചുകൊളളാൻ നിർദ്ദേശി കുകയും ചെയ്തു. (അഹ്മദ് തുർയുദ്).

ആത്മഹത്യ ചെയ്തവർക്ക് നബി (സ.അ) നമസ്ക രിച്ചിട്ടില്ല. (മുസ്ലിം) യുദ്ധത്തിൽ ശഹ്ദായവർക്ക് നമസ്കരിക്കേണ്ടതില്ല എന്നത് [പസിദ്ധമാണല്ലോ. പ്രതികാര നടപടിയാൽ കൊല്ലപ്പെട്ടവർക്ക് നബി (സ.അ) നമസ്കരിച്ചു. (മുസ്പിം) ഒയ്യിത്തു നമസ്കരി എവിടെവെച്ചും നിർവ്വഹിക്കാം. മയ്യിത്ത്പള്ളിയിൽ കയററുന്നതും അവിടെവെച്ചു നമസ്കരിക്കുന്നതും അനുവദിച്ചിട്ടുണ്ട്. (മുസ്ലിം). സ്ത്രീകറക്കും മയ്യിത്ത് നമസ്കരം നിർവ്വഹിക്കാവുന്നതാണ്.

അദൃശ്യമയ്യിത്തിന്ന് നമസ്കാരം

[പവാചക ശിഷ്യൻമാർ മക്കയിത്നിന്ന" അയോർ ത"ഥികളായി എത്തിയപ്പോടെ അവർക്ക് പൂർണ്ണ അമ യവും വമ്പിച്ച സഹായങ്ങളും ചെയ്തു കൊടുത്ത, ഇസ്ലാമിനെക്കുറിച്ചു മനസ്സിലാക്കിയപ്പാരം മുസ്ലി മാകുകയും ചെയ്ത എത്തുാപുൻ (ഹബ്യം:) രാജാവം യിരുന്നു നജ്ജാശി (നേഗസ്). നബി (സ.അ) അഭ്യദ ഹഞ്ഞ ക്ങട്ടിട്ടില്ല. എത്തുറപ്യയിൽവേച്ചു മരണമെങ്ങ അന്നുതന്നെ നബി (സ.അ) ദിവ്യസദ്ധേത്തിലൂടെ വിവാമറിഞ്ഞു. അഭ്ദേഹത്തിന്നായി അവിടെ ആരും മയ്യിത്തു നമസ്കാരം ന്ഷ്യമറിച്ചിട്ടില്ലായിരുന്നു. അത്നനാൽ നബി (സ.ഞ) ജനങ്ങളെ സംഘടിപ്പിച്ചു. അദ്യാമയ്യിത്തിനുള്ള നമസ്കാരം നിർവ്വഹിച്ചു. ഈ സംബം മാത്രമാണ് അദൃശ്യമയ്യിത്തിന്നായി മറുനാടു. കളിലുള്ളവർ നമസ്കരിച്ചതിന്നുള്ള ഏക്യപരാണം.

നബി (സ.അ) നിരുതനാകുന്നതിനിടയിൽ നിര വധി സഹാബിക്കം, മുസ്ലിംകളിൽപെട്ടവർ പല സംഭവങ്ങളിലും പലയിടത്തുവെച്ചും പല കാണങ്ങ ളാൽ മരണമടഞ്ഞിട്ടുണ്ട്". എന്നാൽ അവരിൽ ആർക്കെ കിലുംവേണ്ടി അവിടുന്നു നമ്പ്യേരിച്ചിട്ടില്ലായിരുന്നു. നിരവധി പണ്ഡിതർമാർ, 'നബി (സ. അ) യുടെ വിരവധി പണ്ഡിതർമാർ, 'നബി (സ. അ) യുടെ പ്രത്യകതകളിൽപെട്ട സംഭവമാണിതെന്നതിനാൽ മറാു നാടുകളിലെല്ലാം ഇപ്രകാരം നമസ്കരിക്കാർ വിധി യില്ലെന്നു ശ്രാതുലെന്നു) പറയുന്നു.

ഇതൊരു പ്രത്യേക സംഭവമാണെന്നതിന്നു മററു തെളിവുകളില്ലാത്തതിനാൽ ഒരു പൊതുനിയാമനെ നിലയ്ക്ക് സ്ഥലത്തില്ലാത്ത ഏതു മയ്യിത്തിന്നായും നമസ്കരിക്കൽ വിരോധമില്ലെന്നു ശാഫിളാം അഹ്മ ദീറ്രിന്റെ ഏതാനും ശിഷ്യൻമാരും പറയുന്നു.

ഈ രണ്ടു വാഭഗതികളും സൂക്ഷ് മപരിശോധന നട ത്തിയ പണ്ഡിതർമാർ, 'ആരും മയ്യിത്തു നമസ്കാരം നിർവ്വഹിച്ചിട്ടിലുത്ത മായ്യിത്തിനുവേണ്ടി നമസ്കരി കാരമണും ആരെങ്കിലും നിർവ്വഹിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ ആവശ്യമില്ലെന്നും' പ്രസ്താവിച്ചിരിക്കുന്നു. (ഇമാം അഹ്മദ് ബിനുഹമ്പൽ, ശൈഖ്യൽ ഇസ്ലാം ഇബ്സു തൈമിയ, ഇബ്സുൽ ഖയ്യിം മുതലായവർ). പ്രസിദ്യായ മഹാത്മാക്കാംക്കുവേണ്ടിയാണെ കിൽ നമസ്കരിക്കാമെന്ന് ഇമാം അഹ്മദിൽനിന്നുളള മറെറാരു റിപ്പോർട്ടിലും കാണുന്നു.

ചുരുക്കത്തിൽ സ്ഥലത്തു ഹാജറില്ലാത്തമയ്യിത്തിന്നു വേണ്ടി 'ഒരനുവദനീയ കാര്യം' എന്ന നിലയിൽ നമസ്സ രിക്കുന്നതിൽ വിരോധമില്ല. (ഉംദത്തുൽ അഹ്കാം).

ഖബറിൻമേൽ നമസ്കാരം

മദീനാ മസ്ജിം" അടിച്ചുവാരിയിരുന്ന (ഉമ്മുമിഫ് ജൻ) ഒരു സാധ്വു സ്വ്രീതി നബി (സ. അ) യരിതപായ അവസരത്തിൽ മരണമേടത്തു. നബി (സ. അ) യരിതപായ അവസരത്തിൽ മരണമേടത്തും വരു പ്രവാധപരത്തിൽ മരണമേടത്താലും" എന്നവർ മറുപടി നൽകി. പ്രവാചകൻ ചോദിച്ചു; "വിങ്ങളെന്നെ ബുദ്ധി മുട്ടിക്കുകയാണോ? അവരുടെ ഖബർ എനിക്ക് കാട്ടി അതു! (ആളുകരം ഇക്കാര്യം ഗൗരവത്തിലെടുക്കാത നബിത്രം അറിയിക്കാതിരുന്നത് ശര് രായില്ല എന്നു സാരം) ഖബർ കാണിച്ചുകൊടുത്തപ്പോഠം നബി (സ. അ) ഖബറിൻമെൽ നിന്നുകൊടും യുർത്ത് നമ സ്കാരം നിർവ്വഹിച്ചം (ബ്രമ്മാരി പുപ്പിം)

'നബി (സ.അ) മക്കായിലായിരുന്നപ്പോഗം ഒരവസര ത്തിൽ ബർറാഅ"ബിനു മഅ"മൂർ (റ) എന്ന സ്ഥഹാബി മദീനയിൽ മരണമടഞ്ഞു. ഒരു മാസത്തിനുശേഷം മദീ നയിൽ തീരിച്ചെത്തിയ നബി (സ.അ) വിവക്മറിഞ്ഞ പ്പോരം അദ്ദേഹത്തിൻെ ഖബറിൻമേൽവെച്ചും മയ്യിത്തു നമസ്കാരം നീർവ്വഹിച്ചും;

രാ[തിയിൽ ഖബറടക്കം നടന്ന ഒരൻസാരി കുട്ടിയുടെ ഖബറിൻമേലും നബി (സ.അ) ഇ[പകാരം നമസ്കരി ചിട്ടുണ്ട്. (ബുഖാരി).

ഈ പ്രമാണങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഖന്ദ്യാക്കം ചെയ്യപ്പെട്ടശേഷം ആ ബബറിന്മേൽവെച്ച് ആ വൃക്തി കവേണ്ടി അവിടെ എത്തിച്ചേർന്നവർക്ക് മയ്യിത്ത് നമസ്കാരം നിർവഹിക്കാവ്യന്നമാണെന്നു മനസ്സി ലാക്കാം. ഇതെപ്പോഴെല്ലാം ആകാമെന്ന കാലപരിധിയെ കുറിച്ചുളള പണ്ഡിതചർച്ചയിൽ (അതെപ്പോഴും ആകാമെന്ന നിഗമന്മാണ് ശരിയെന്നു തേന്നുന്നു. (സുബ്യലു സ്സലാം.)

അനുബന്ധം - പ്രാർത്ഥനകൾ

നമസ്കാരത്തിലെ വിവിധ ചലനങ്ങളിൽ അനിവാരുമായ പ്രാർത്ഥനകളെ നാം വിവരിച്ചിട്ടുള്ളു. നമ്പി(സ.ഞ.)നമസ് കാരത്തിര് ഒൽ വിവരിച്ചിട്ടുള്ളു. നമ്പി(സ.ഞ.)നമസ് പ്രോഴും പ്രാർത്ഥിച്ചിട്ടുള്ളതിൽ മററു ചിലതുക്യടി ഈ അ നുബന് ധത്തിൽ ചേത്തിരിക്കുന്നു. ആവശ്യമുള്ളവർ അവ പഠിക്കുകയും സാരം മനസ്സിലോക്കി ചൊല്ലേങ്ങതുമാണ്.

തക്ബീറത്തുൽ ഇഹ്റാമിന്നു ശേഷം

''അല്ലാഹു അക"ബർ കബിറാം (3 തവണ) വൽഹം ദുലില്ലാഹികസിറാം (മൂന്നുതവണ) വസുബ്ഹാനല്ലാ ഹിബ്യക്'റഞ്ഞർ വഅന്ധിലാ (മൂന്നുതവണ) അഉദ്യേ ബില്ലാഹിമിന ശൈസ്വാനി മിൻ നഫ്ബിഹി വന ഫ് സിഹി വഹംസിഹി.''

أَلُلهُ أَكُبُرُ كَبِيرًا (ثلاث مرات)، وَأَلْحَمُدُ لِلْهِ كَثِيرًا (ثلاث مرات)، وُسُبُحانَ اللهِ بُكْرَةً وَأَصِيلاً (ثلاث مرات)، أَعُودُ بِاللّهِ مِنَ الشَّيطَانِ

(മുസ്ലിം. അഹ്മദ്. അബൂദാവൂദ്, ഇബ്നുമാജ.)

ച്ച (വത്തെന്തു വത്തിയ ലില്ലദീ ഫതറസ്സാരവാത്തി വൽ അർട്ട് ഹനിഹൻ മുസ്ലിമൻ വമാ അനമിനൽ മുശ്രീ കീർ. ഇന്നസ്സാലാത്തി വന്യസൂകീ വഹേയയെ വമമാ തരി ലില്ലാഹി റബ്ബിൽ ആലേരീൻ. ലാശരീക്കലഹു വബിദാ ലിക ഉമിർത്തു വത്തെദിനൽ മുസ്ലിമീതി)

ڗۼڣڎؙۯۼۼٟڮڵۣڣۑڮڬڟڒٵڝٞڂٳێٷڷڵۯڝۜٮڹؠڣٛڵۺڶۘؽٵ ٱٵؠڬڷۺؙڲ۫ڔڮڹ۞ٳڎؘڝڶڿڎڗۺۜ؋ڕػۼٵڮۯڝٵڣڸٷۯڽ ٲڟڶؠؠؽ۞ڵۺؘڔڽڴڶڎۘڗۑڎڸڰٲؠٷڎۯٵؘؽۅڎٵڷۺڶؠ؈

'ഋജുമാനസനും അന്ധരണ വിധേയനമായി ആ കാര്യ ജീകളെ സൃഷ്യിച്ചാനിലേക്ക അന്വതാ എൻറ വണ്ടത്ത തിരിച്ചിരിക്കനും അൻ ബഹു ലൈവ വി ശ്വാസികളിൽ പെട്ടവനല്ല. നിശ്ചയം എൻറ നമസ്സാ രവം വഴിപാടം (എതിനേരാ) എൻറെജീവിതവും മര ണവലെല്ലാം ലോക പരിപാലകനായ അല്ലാഫുവിന്നാ കന്നും അവന്ത പങ്കകാരില്ലെന്നുള്ളയ് എന്നോട് കൽപ്പി കരെപ്പട്ടിരിക്കുന്നും. ഞാൻ സ്റ്റ്വീകളിൽപെട്ടവനാകന്നും.

<u>റുകൂഇൽ</u>

(الكُفْرُ الْكَ زُلُغْتُ وَلِمِكَ آهَنْتُ وَالْكَ اسْلُمَاتُ حَشَّرُخُ الْكُ تَسْنِي وَبَصُرِي وَكُمِنِي وَعَظِي وَعَصْبِي وَعَسَبِي وَمَا اسْتَقَالَتْ يِهِ قَادُ بِي لِلْهِ رُبِّ الْعَالَمِينَ

അല്ലാഹുവേ, നിനക്കുവേണ്ടി ഞാൻ കുനിഞ്ഞിരിക്കുന്നു. ഞാൻ നിന്നിൽ വിശാസിച്ചു. നിനക്ക് കീഴൊതുങ്ങി. എൻെറ കാതും എൻെറ കണ്വം എൻെറ മര്ജയും എൻെറ എല്ലും എൻെറ നാഡിയും നിനക്ക് ക്ലേയോടെ താഴ്മ ചെയ്യിരിക്കുന്നു. എന്റെ കാലടികൾ ചുമന്നിരി ക്കുന്നത് (എൻെ. ശരീരം) മുഴുവൻ ലോകരക്ഷിതാവായ അല്പാഹുവിന്നുള്ളതാണ്.

ഇഅ്തിദാലി**ൽ**

"سروس مارس مارسوس م مرسوس مارسوس مارسوس

''മഹാ പരീമ പരിശുദ"ധനല്ലാഹു. പരിശുദ"ധാത"മാ വിൻോയും മാലാഖമാരുടേയും നാഥൻ.''

(മുസ°ലിം. അബൂദാവുദ്. നസാഈ) റുകൂഇന്നു ശേഷമുളള ഈ നിറുത്തത്തിൽ താഴെപറയു ന്നവകൂടി പ്രാർത്ഥിക്കാം.

''അഹ"ലുസ്സനാഇ വൽമജ'ദി അഹഖ''ഖു മാഖാലൽ അബ''ദു വകുല്ലുന്നാലക അബ''ദും. അല്ലാഹ്യമ്മ ലാമാ നിഅലിമാ അത്ത് തൈ... വലാമുത്ത'നമ്പിയ ലിമാ മന അ''ന വലായൻഫള ഒൽജ്ളി മിൻകൽജ്ള'. ''

സ്കൂതിക്കും പേതാത്തിനും അർഹനായവനേ, അടിയാർ പറഞ്ഞതിൽ ഏറവും അർഹമായിട്ടുള്ളത് — അങ്ങളെറ്റാം നിന്റെർ അടിയാന്മാരാകുന്നു. നി നൽകിയത് മുടക്കുന്നവനില്ല. നി മുടക്കിയത് നൽകുന്നവനില്ല. സമ്പത്തുള്ളവർക്ക് നിന്റെ അടുക്കൽ ആ സമ്പത്ത് ഉപകാരേമുടുകയില്ല.

<u>സൂജൂദുകളിൽ</u>

സുജൂദിൽ നിരവധി [പാർത"ഥനകരം പ്രവാചകൻ നടത്തിയിരുന്നു. ഏതാനും ചിലത'കൂടി. ''അല്ലാഹുമ്മ ലക സജ്ഞു വബിക ആമൻതു വലക അസ്ലംതു സജദവജ്ഹിയ ലില്ലദ് ഖല ഖള വസ്ഥ്യവള്ള പരഞ്കാ"സന സുവരള്ള വശക സംഅഹു വബസ്ഥാഹു ഫതബാറകല്ലാഹു അഹ് സനൽ ഖാലിഖീർം."

ٱللَّهُ وَكَانَ اللَّهُ وَلِكَ آمَنْتُ وَالكَ السُّلَقَتُ الْمُعَلِّ وَجْعِي لِلَّذِي طَلَقُهُ وَصَوَّرَهُ وَشَقَّ مَسْعَمَةً وَبُحِسَرَةً وَجْعِي لِلَّذِي طَلَقُهُ وَصَوْرَهُ وَشَقَّ مَسْعَمَةً وَبُحِسَرَةً

അളാഹുവേ, ഞാൻ നിനർ പ്രണാശ ചെയ്യിരിക്കുന്നു. നിന്നിൽ വിദാസിച്ചിരിക്കുന്നു. ഞാൻ നിനാർ ക്രൊത്ത്വെൽയിരിക്കുന്നു. എടാർ മുഖം, അതിനെ സൃഷ്ടിക്കുകയും അതിനു ദ്രാപം തലക്യുകയും അതി ൻറ് ദംർഗീഡിയും കാഴ്ചയും കിറി ഉങ്ങാക്കുകയും ചെയ്യവന്നു പ്രണാധം ചെയ്യിരിക്കുന്നു. സൃഷ്ടി കർത്താക്കളിൽ ഉത്തരനായ അമ്യാഹ്യ അധ്യംപോട്ടിന്റേട്.

 അല്ലാഹുത്ത ഇഗ്ഫിർലീ ദൻബീ കുല്ലഹൂ ദിഖ് ഖഹൂ വജുല്ലഹൂ അവ്വലുഹൂ വആഖിറുഹൂ വഅലാനി യ്യതഹു വസിർറുഹൂ.

''അല്ലാഹുവേ എൻെറ പാപങ്ങഠം-ചെറുതും വലൂതും ആദ്യത്തേതും അവസാനത്തേതും രഹസ്യവും പര സ്യവും-എല്ലാം പൊറുത്തുതരേണമേ. (മുസ്ലിം.)

നമസ്കാര ശേഷം

ലാഇലാഹ ഇല്ല

ലാഹു വഹ°ദഹൂ ലാശരീകലഹൂ ലഹുൽഗുൽകു വല ഹുൽഹംദു വഹുവ അലാ കുല്ലി ശൈഇൻ ഖദീർ.

വലാഹൗല വലാഖുവ്വത ഇല്ലാബില്ലാഹ്. ലാതുലാഹ ഇല്ലലാഹ് വലാനത്ത് ബുദ്യ ഇല്ലാ തുത്തുഹു ലംഗുന്നി ത്ത്തത്യ വലഹുൽ ഫള് ലു വലഹുസ്സനാളത് ഹസൻ. ലാതുലാഹ ഇല്ലലാഹ് മുഖ് ലിസീന ലഹുദ്രദിർ വലൗ കരിഹൽ കാഫിറൂൻ.

لا إلى إلى إلا الله وَخَدْهُ لا خَرِيكَ لَهُ ، لهُ اللَّكَ وَلَمُ السّمَدُ ،
 وَهُو عَلَى كُولُ فَيهِ قَدِيرٌ ، وَلا حَوْلَ رَوْلاً وَإِلَّا بِاللّٰهِ ، لا إِللّٰهِ إِلَّا اللّٰهُ ، وَلا تَشْهُلُ ، وَلَهُ الشّمَا الحَسَنُ ، لا إللهُ إلا الله .
 مُطْهِمِنْ لَهُ اللّٰهِ مَوْلًا كَوْرُونَ ،

അളാവ്യ മാത്രമാതെ ആരാധ്യത്തായ്യ. അവർ എകനാപ്പന്ന, അവനു പക്യകാർയ്യ. അവന്നാൽ രാജനം. അവന്നാൻ എറ്റാ നൂത്തും അവർ എറ്റാറിനും ക്മ്വൂള്ളവനാക്യനു അത്യുത്തതും കെന്താമരിൽവനുമായ അല്പാപ്പിവിനെകൊണ്ടുമാൽ ശൂർയോ മാറർമാള്ള നൽ അവശനയുടെത്തും ആരാധിക്കുമായും അവനാൻ അത്യുഗപ്പവും ശ്രേഷ്തതയും, ഉത്തമായ പ്രകിർത്തനവും അവന് ഉള്ളമാൻ, അറ്റവു യാറ്റാതെ ആരാധ്യമ്പേയ്യ്യ. അ തവന് നിഷ്ക ഉളമായ വണക്കാ അരിപ്പിന്നവരാകുന്നു. അവശാവികൾ ഇത് നിന്ദ്രിപ്പുവും ക്രസ്ത്ര

''അല്ലാഹുമ്മ അഇന്നീ അലാ ദിക്റിക വശുക്റിക വഹുസ്നി ഇബാദതിക''

''അല്ലാഹുവേ, നിന്നെ സദാ ഓർക്കാനും നിനക്ക' നന്ദി കാണിക്കാനും നിന്നെ നല്ലനിലയിൽ ആരാധിക്കാനും എന്നെ സഹായിക്കേണമേ.'' ഇവയ"ക്കു പുറമെ സൂറത്തുൽ ബഖറയിലെ 255.ാം വചനം (ആയത്തുൽകൂർസ്) നബി (സ.ഞ) ചൊ ലൂരാട്ട്രജ് എന്നും ഹദീസുകളിലുണ്ട്. സുബ്-സ്, മഗ്രീബ് നമസ്കാരാനന്തരമാണെങ്കിൽ മൂന്നു [പാവശ്യം വീതവും സൂറ: ഇഖ്ഘാസും മുത്തവ്വദ തെനിയും (വി.ഖു: 112, 113, 114 അഭ്ധ്യായ ങ്ങാ) അവിടുന്നു മെതാരുണ്ട്.

(തിർമുദി. നസാഈ. അബൂദാവൂദ"). മററു നമസീകാരങ്ങഠംക്കീശേഷം ഓരോ തവണയും.

وفق الله الجميع لما يجبه ويرضاه إنه سميع مجيب. وصل الله تعالى على نبينا وعلى آله وأصحابه وأتباعه وبارك وسلم. وآخر دعوانا أن الحمد لله رب العالمين.

كتساب الصلاة

محتويات هذا الكتاب:

ا - الباب الأول:

أهمية الصلاة، حكم تارك الصلاة، الخشوع في الصلاة، فضل الصلاة مع الجماعة، التحذير لمن يترك الجماعة، آدابها وفوائدها، وغيرها في ضوء النصوص القرآئية والسنة.

٢ - الباب الثاني:

.. الطهارة من النجاسات - الحيض والنفاس والاستحاضة والجنابة والوضوء والغسل والتيسم - القبلة - الأذان والإقامة وغيرها من الأمور

> الاستعدادات للصلاة . ٣ - الماب الثالث:

 بغية الصلاة من القيام حتى السلام - مبطلاتها - سجود السهو والتلاوة - القنوت والأدعية وحكم الأداء والقضاء وغيرها.

Σ - الباب الرابع:

الصلوات المتنوعة - الجمع والقصر - الجمعة والعيدين - الخسوف -الاستسقاء - التوافل - قيام الليل والوتر - الاستخارة - الصلاة على المبت الحاضر والغاتب، وغيرها .

0 - الأدعية العربية مع النطق والترجمة في اللغة المليبارية .
 تأليف

كويا كوتي قاروقي بن عبد الرحمن.

أهداف المكتب

 ١ التعاون مع الجهات الرسمية العاملة في مجال الدعوة لنشر العلم الشرعى وتبصير المسلمين بأمور دينهم.

٢ - دعوة غير المسلمين إلى الإسلام.

٣ - تعليم حديثي الإسلام أصول الدين.

أذي المسلم :

مع نهيات الهكتب التعاوني للدعوة واللرشاد وتوعية الجاليات في النعيم شركة الراجحي المصرفية للاستثمار فرع أسواق الربوة رقم الحساب – ۲۹۰۰

الكتب التعاوني للدعوة والارشاد وترعية الجاليات في النسيم الرياض - حي المتار / مقابل العيادات الخارجية لمستشفى اليمامة تحت اشراف وزارة الشئون الإسلامية والأرقاف والدعوة والإرشاد ماتف وفاكس ٣٣٣٢٢٦ - - صب ١٥٨٤ه الرياض ١٥٥٨